

OPTIMALISATIEPROGRAMMA 2019-2023

Investeringsprogramma voor de optimalisatie van de bovengemeentelijke
zuiveringsinfrastructuur binnen het Vlaamse Gewest

Ontwerp-investeringsprogramma
29 januari 2018

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

INHOUD

1	INVESTERINGEN IN DE BOVENGEMEENTELIJKE SANERINGSINFRASTRUCTUUR IN VLAANDEREN	1
1.1	Wettelijk en juridisch kader	1
1.1.1	De decretale opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij inzake de opmaak van investeringsprogramma's.....	1
1.1.2	De overeenkomst tussen Aquafin nv en het Vlaams gewest.....	1
1.1.3	De Europese reglementering inzake waterbeleid.....	1
1.2	Evolutie in de uitvoering van de opgedragen investeringsprogramma's	2
1.2.1	Uitvoering van de reeds opgedragen investeringsprogramma's, en bijhorende resultaten op terrein.....	2
1.2.2	Evolutie van het investeringsritme	5
1.3	De uitbouw van de saneringsinfrastructuur vergt een planmatige aanpak	6
1.3.1	Een zoneringsplan voor elke Vlaamse gemeente	6
1.3.2	Opmaak van de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen (GUP)	7
1.3.3	Afstemming van investeringen op diverse beleidsniveaus en tussen diverse beleidsdomeinen..	7
1.4	Uitbouw versus optimalisatie van de bestaande infrastructuur.....	8
1.5	Lokaal pact met de gemeenten.....	8
1.6	Asset Management	10
2	INVESTERINGEN IN DE WATERZUIVERING IN VLAANDEREN: BUDGETTAIRE CONTEXT	11
2.1	Bepalingen uit de overeenkomst Vlaams gewest - nv Aquafin.....	11
2.2	Beslissingen van de Vlaamse regering	11
2.3	Aanpak van een historische opgebouwd budgettekort.....	12
2.4	Resultaten van deze nieuwe aanpak op het niveau investeringsprogramma's.....	13
2.4.1	Effect van de genomen maatregelen op de overloop van de programma's 1991 t.e.m. 2009...13	
2.4.2	Effect van de genomen maatregelen op de goedgekeurde programma's 2010 e.v.	15
2.5	Invulling van de door de Vlaamse Regering genomen maatregelen bij de opmaak van het Optimalisatieprogramma 2019-2023	18
2.5.1	Een gedetailleerde projectdefinitie die leidt tot een duidelijke opdracht	18
2.5.2	Een kostprijsraming die rekening houdt met toekomstige kostprijsevoluties	18
2.5.3	Een beperkte invulling van het beschikbare budget.....	19
2.6	Link tussen het optimalisatieprogramma en het opleveringsvolume	20
3	HET ROLLEND MEERJAREN OPTIMALISATIEPROGRAMMA 2019 – 2023	22
3.1	Invulling van het beschikbare budget van het Optimalisatieprogramma 2019.....	22
3.1.1	Stap 1: kostprijsraming op projectniveau	22
3.1.2	Stap 2: budgettaire invulling op het niveau van het volledige programma	22
3.1.3	Stap 3: inrekening van de index.....	23
3.2	Methodologie bij de opmaak van het programma	23
3.2.1	Werkwijze	23

3.2.2	Kostprijsraming van de investeringsprojecten	24
3.2.3	Beoordelingscriteria voor de te evalueren investeringsprojecten	25
3.3	Invulling van het Budget Lokaal Pact	28
3.3.1	Tenlastename van gemeentelijke rioleringsinspanningen door het verschuiven van het overnamepunt.....	28
3.3.2	Tenlastename door een gefaseerde overname van tussenliggende leidingen	29
3.3.3	Tenlastename van de aanleg van gemeentelijke infrastructuur bij de aanleg van collectoren, prioritaire rioleringen of lokaal pact-dossiers.....	29
3.3.4	Tenlastename van gemeentelijke investeringsprojecten in het kader van de optimalisatie van de DWA- en RWA-aanpak met een belangrijke impact op de bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur	30
3.3.5	Tenlastename van investeringsprojecten in het kader van de (her)aanleg van gewestwegen ..	33
3.3.6	Tenlastename van investeringsprojecten in het kader van de realisatie van de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water, Natura 2000 en de Zwemwaterrichtlijn	33
3.4	Samenvattend: gehanteerde principes bij de opmaak van het Optimalisatieprogramma 2019-2023	34
3.5	Inbreng van de bekkenraden bij de opmaak van het Optimalisatieprogramma	35
3.6	Hoe werd invulling gegeven aan de watertoets?.....	35
3.7	Het Optimalisatieprogramma 2019-2023	36
3.8	Bespreking van het programmajaar 2019.....	39
3.8.1	Invulling van het Optimalisatieprogramma 2019	39
3.8.2	Invulling van het Regulier Budget	40
3.8.3	Invulling van het Budget Lokaal Pact	40
3.8.4	Globaal overzicht van de projecten opgenomen op het Optimalisatieprogramma 2019.....	43
3.8.5	Link van het Optimalisatieprogramma 2019 met het toekomstig opleveringsvolume	46
3.9	Randvoorwaarden voor de projecten die ter uitvoering worden opgedragen	47
3.9.1	Opmaak van de technische plannen	47
3.9.2	Projecten onder voorbehoud.....	48
3.9.3	Afstemming op andere projecten van derden.....	49
3.9.4	Projecten opgedragen in het kader van het Lokaal Pact	50
3.9.5	Optimale afkoppeling particulier domein.....	50
3.9.6	Toepassing van het principe “vasthouden aan de bron – bergen – afvoeren”	52

BIJLAGEN

Bijlage 1: Het optimalisatieprogramma 2019-2023 – overzicht projecten

Bijlage 1a: Overzicht van de projecten per programmajaar

Bijlage 1b: Overzicht van de projecten op het Optimalisatieprogramma 2019, met vermelding van de opname op het Regulier Budget & het Budget Lokaal Pact

Bijlage 1c: Overzicht van de studieprojecten opgenomen op het Optimalisatieprogramma 2019

Bijlage 2: CD-rom

Vergaderingsverslagen

Adviezen Bekkenraden

Motivatiefiches van de individuele projecten opgenomen op het Optimalisatieprogramma 2019

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: Het ontwerp-optimalisatieprogramma 2019-2023 – invulling programmajaren.....	37
Tabel 2: Het ontwerp-optimalisatieprogramma 2019-2023, opgesplitst per hydrografisch bekken	38
Tabel 3: Globaal overzicht van de invulling van het Budget Lokaal Pact voor het Optimalisatieprogramma 2019	43
Tabel 4: Optimalisatieprogramma 2019, opgesplitst per categorie en subcategorie	44

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Evolutie van het aantal resterende lozingspunten.....	2
Figuur 2: evolutie van de gemiddelde jaarlijkse NH_4^+ -concentratie van alle operationele meetpunten voor de Vlaamse waterlichamen.	3
Figuur 3: evolutie van de gemiddelde concentratie totaal fosfor	3
Figuur 4: drukken op jaarbasis voor totaal fosfor, resp. totaal stikstof (bron: WEISS) op niveau Vlaanderen.....	4
Figuur 5: Evolutie van de gunningen van bovengemeentelijke investeringsprojecten sinds 1991 (situatie eind 2017).....	5
Figuur 6: Evolutie van de jaarlijkse opleveringsvolumes sinds 1992 (situatie eind 2017)	6
Figuur 7: Stand van zaken budgettekort voor de programma's t.e.m. OP2009.....	14
Figuur 8: Evolutie van het budgettekort voor de programma's t.e.m. OP2009.....	15
Figuur 9 : Invulling van de budgetten van de OP's 2010 t.e.m. 2018 op basis van TP-ramingen of OP-ramingen (stand van zaken eind 2017).....	16
Figuur 10: Invulling van het globale reguliere, resp. lokaal pact-budget voor de OP's 2010 t.e.m. 2018 (stand van zaken eind 2017)	17
Figuur 11: prognose van het toekomstig jaarlijks opleveringsvolume voor de aan Aquafin opgedragen projectenportefeuille (t.e.m. OP 2018)	21
Figuur 12: indeling van de voorgestelde investeringen op basis van de hoofdreden(en) voor opname op het OP2019	45
Figuur 13: de 'Opleveringsvoorspeller' toegepast op het ontwerp-Optimalisatieprogramma 2019	46
Figuur 14: prognose van het toekomstig jaarlijks opleveringsvolume na goedkeuring van het OP2019.....	47

1 INVESTERINGEN IN DE BOVENGEMEENTELIJKE SANERINGSINFRASTRUCTUUR IN VLAANDEREN

1.1 Wettelijk en juridisch kader

1.1.1 De decretale opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij inzake de opmaak van investeringsprogramma's

Het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid van 5 april 1995 bepaalt de decretale opdracht van de VMM. Artikel 10.2.3 §1 van dit decreet stelt *“De Vlaamse Milieumaatschappij heeft als taak om bij te dragen tot het integraal waterbeleid, bedoeld in artikel 4 van het decreet integraal waterbeleid. De Vlaamse Milieumaatschappij vervult deze taak onder meer door:*

8° het opstellen, controleren en opvolgen van investeringsprogramma's en de subsidiëringsprogramma's voor de zuivering van het afvalwater dat geloosd wordt in de openbare riolen en collectoren. ...”

Daarnaast bepaalt de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging de praktische modaliteiten van de opmaak van het investeringsprogramma. Artikel 32 octies §1 bepaalt dat de Vlaamse Milieumaatschappij elk jaar een ontwerp van rollend meerjarenprogramma voor de vijf volgende jaren dient voor te leggen aan de Vlaamse regering.

1.1.2 De overeenkomst tussen Aquafin nv en het Vlaams gewest

Artikel 32septies van hogergenoemde wet van 26 maart 1971 bepaalt de taken die door het Vlaamse gewest aan nv Aquafin worden toevertrouwd. In het kader hiervan werd op 10 november 1993 een aangepaste overeenkomst afgesloten tussen nv Aquafin en het Vlaams gewest, waarbij de wederzijdse rechten en plichten werden vastgelegd.

1.1.3 De Europese reglementering inzake waterbeleid

Sinds begin jaren '90 wordt het waterbeleid in Vlaanderen in belangrijke mate gestuurd door de Europese reglementering, met name:

- de Richtlijn Stedelijk Afvalwater;
- de Nitraatrichtlijn;
- de Richtlijn Gevaarlijke Stoffen in het aquatisch milieu;
- de Kaderrichtlijn Water (KRW);
- Habitatrichtlijn;
- Drinkwaterrichtlijn;
- Zwemwaterrichtlijn.

De Kaderrichtlijn Water is in Vlaanderen vertaald in het decreet betreffende het integraal waterbeleid van 18 juli 2003. De richtlijn stippelt voor heel de Europese unie een uniform waterbeleid uit. Ze wil de watervoorraden en de kwaliteit van het oppervlaktewater en grondwater in Europa op lange termijn veilig stellen.

1.2 Evolutie in de uitvoering van de opgedragen investeringsprogramma's

1.2.1 Uitvoering van de reeds opgedragen investeringsprogramma's, en bijhorende resultaten op terrein

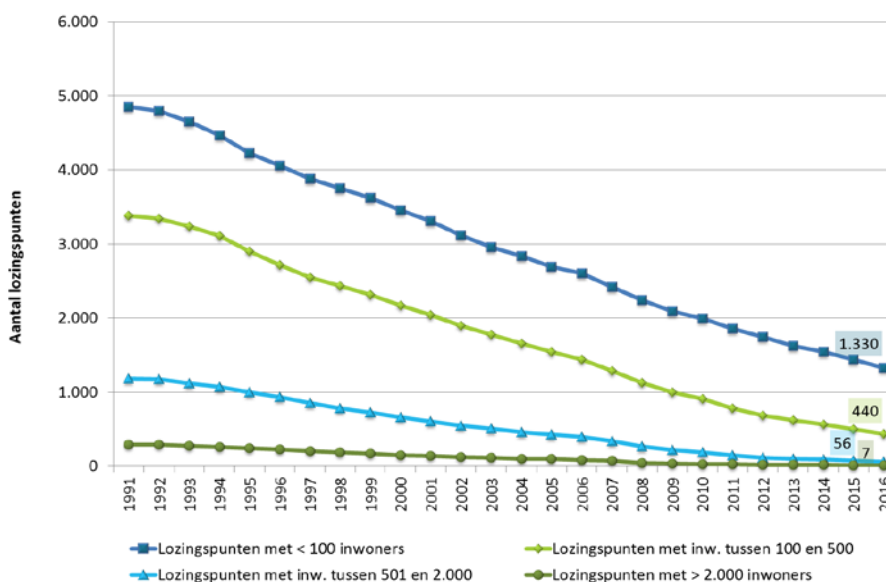
Sinds de oprichting van Aquafin werd een totaal investeringsbudget van ca. 5,284 miljard euro aan nv Aquafin ter uitvoering opgedragen. Hiervan werd sinds 1991 een totaal investeringspakket van ca. 3,8 miljard euro uitgevoerd, waarvan 3,504 miljard euro via het bovengemeentelijk investeringsprogramma (IP/OP) en 0,308 miljard euro via het renovatieprogramma (RP). Het geheel van de goedgekeurde investeringsprogramma's wordt eind 2017 geraamd op 5,259 miljard (geactualiseerde "raming" op basis van de laatste stand van zaken van de individuele projecten).

Op het niveau van uitvoering/oplevering is op dit ogenblik ruim 72,5% van het, aan Aquafin opgedragen, investeringsvolume uitgevoerd én opgeleverd (3,8 mia euro / 5,259 mia euro).

Daarnaast waren er eind 2017 40 projecten reeds uitgevoerd maar nog niet opgeleverd aan het Vlaams gewest, en dit voor een geraamde investeringswaarde van ruim 41 miljoen euro, alsook 260-tal projecten in uitvoering, wat overeenkomt met een investering van ca. 305 miljoen euro (beide o.b.v. gunningsbedrag).

Door de uitvoering van al deze investeringsprojecten is het aantal lozingspunten sinds de oprichting van Aquafin sterk gedaald, zoals weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: Evolutie van het aantal resterende lozingspunten

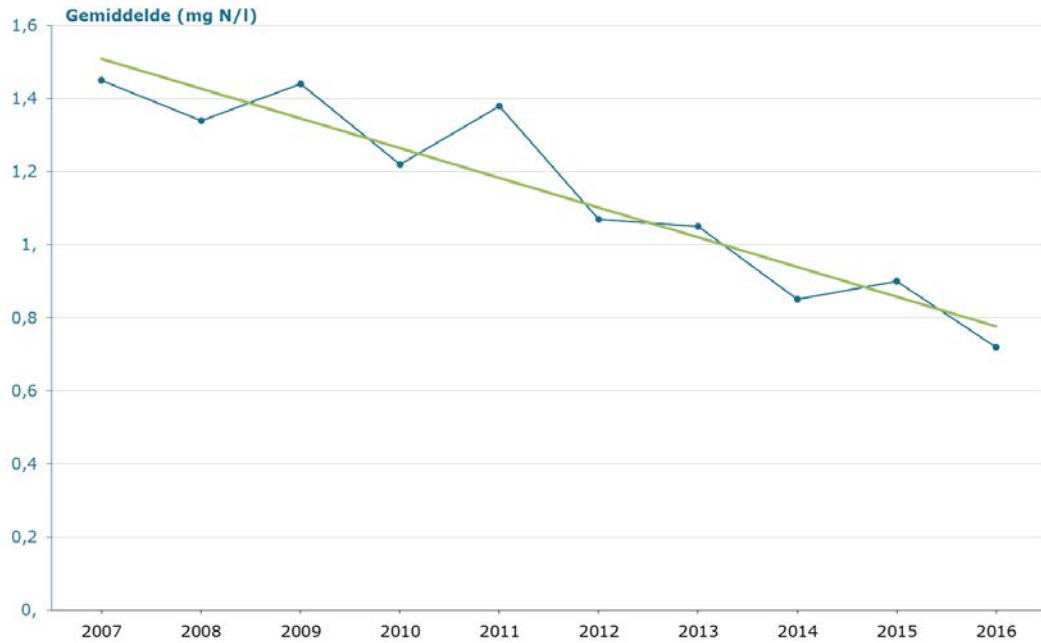
Het effect van de uitgevoerde investeringen op de kwaliteit van de oppervlaktewateren in Vlaanderen bleef dan ook niet uit, en blijkt duidelijk uit de evolutie van de parameters ammonium (NH_4^+) en fosfor (P).

De parameter ammonium (NH_4^+) kan rechtstreeks geassocieerd worden met de lozing van huishoudelijk afvalwater. Uit figuur 2 die de gemiddelde (jaarlijkse) NH_4^+ -concentratie weergeeft van alle operationele

meetpunten voor alle Vlaamse waterlichamen (zoals bemeten de voorbije 10 jaar), blijkt een duidelijke dalende trend (groene trendlijn).

Figuur 2: evolutie van de gemiddelde jaarlijkse NH_4^+ -concentratie van alle operationele meetpunten voor de Vlaamse waterlichamen.

De parameter fosfor – waarvan de landbouw ook een belangrijke bron is – is weliswaar minder maatgevend, doch nog wel relevant.

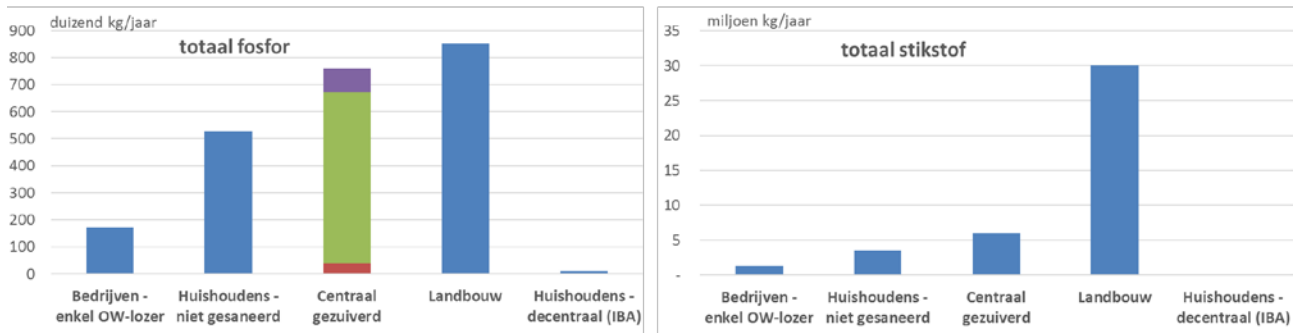
Figuur 3: evolutie van de gemiddelde concentratie totaal fosfor

In figuur 3 is de gemiddelde concentratie totaal fosfor (P_{tot}) weergegeven, enerzijds op basis van alle operationele meetpunten voor alle Vlaamse waterlichamen (blauwe lijn met bijhorende zwarte trendlijn), anderzijds voor alle meetpunten bemeten in de periode 1990-2013 (groene lijn met oranje trendlijn). Ook hier zien we een duidelijke dalende trend waarbij de installatie van fosforverwijdering op alle installaties groter dan 10.000 IE (daling in periode 1997-1998, zie blauwe pijl), resp. de invloed (daling eind 2004, zie rode pijl) van de zgn. kleine Vlarem-trein die ook fosforverwijdering oplegt aan de zuiveringsinstallaties tussen 2.000 en 10.000 IE, zich duidelijk manifesteert.

Ondanks deze positieve resultaten, is er echter nog een hele weg te gaan om de goede toestand van de waterlichamen te realiseren. Dit blijkt ook uit de resultaten van WEISS¹ (zie figuur 4) voor de parameters totaal stikstof (N_{tot}) en totaal fosfor (P_{tot}).

Figuur 4: drukken op jaarbasis voor totaal fosfor, resp. totaal stikstof (bron: WEISS) op niveau Vlaanderen

Uit figuur 4 blijkt voor totaal fosfor duidelijk dat er naast de vracht die door de landbouw wordt geloosd, nog steeds een grote vuilvracht afkomstig is van het 'centraal gezuiverd systeem', bestaande uit de effluënten van de RWZI's (groen), de overstorten (paars) en de lozingen via de regenbezinktanks (rood). Ook de uitstoot van nog niet gesaneerde huishoudelijke lozingen is nog zeer aanzienlijk.

Voor totaal stikstof daarentegen ligt het zwaartepunt van de drukken veel duidelijker bij de landbouw. Doch ook hier is er nog steeds een substantieel deel te wijten aan niet gesaneerde huishoudelijke lozingen en de uitstoot van het centraal gezuiverd systeem. Beiden samen vormen immers nog ongeveer een derde van de vuilvracht die wordt uitgestoten door de landbouw.

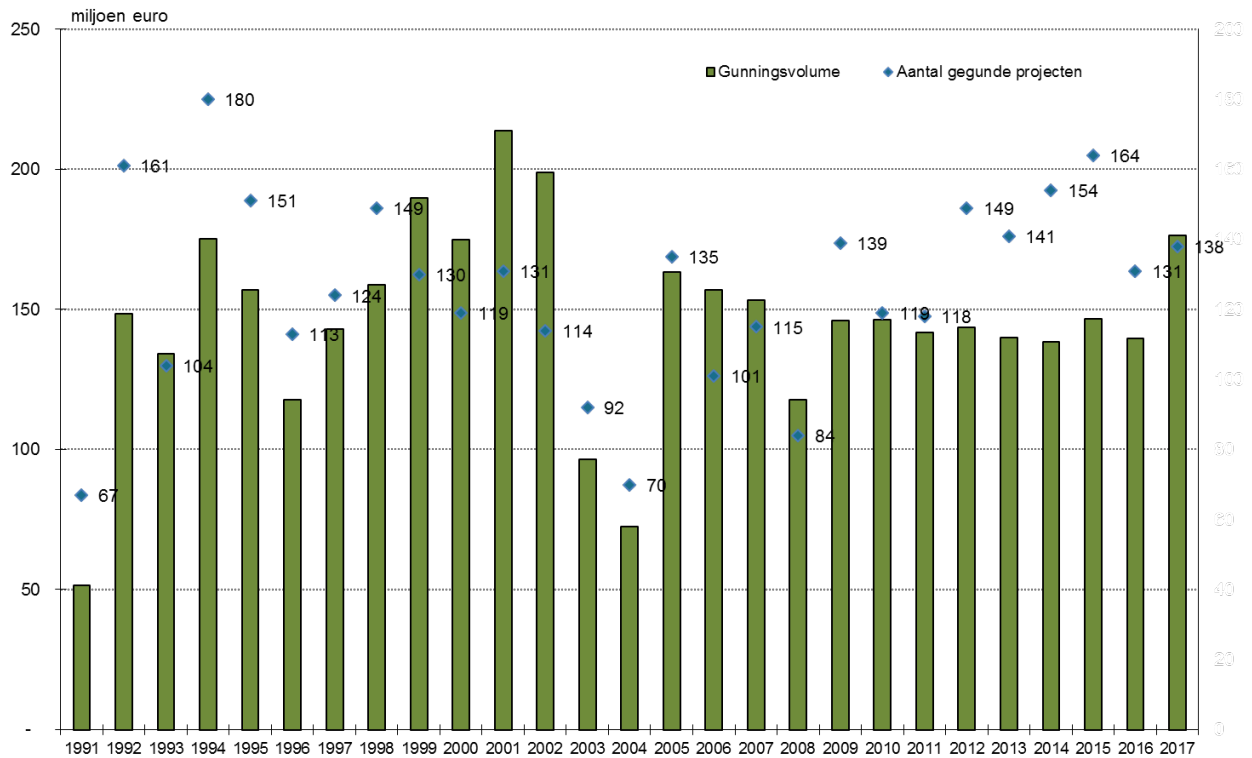
De verdere aanpak van de niet gesaneerde huishoudelijke lozingen én de verdere sanering van de uitstoot van het centraal gezuiverde systeem blijft de komende jaren nog steeds een belangrijke uitdaging.

¹ [Water Emissions Inventory Support System](#) (i.e. model ontwikkeld door de VMM en VITO om significante bronnen en hun bijdrage aan de waterverontreiniging in kaart te brengen)

1.2.2 Evolutie van het investeringsritme

Figuur 5: Evolutie van de gunningen van bovengemeentelijke investeringsprojecten sinds 1991 (situatie eind 2017)

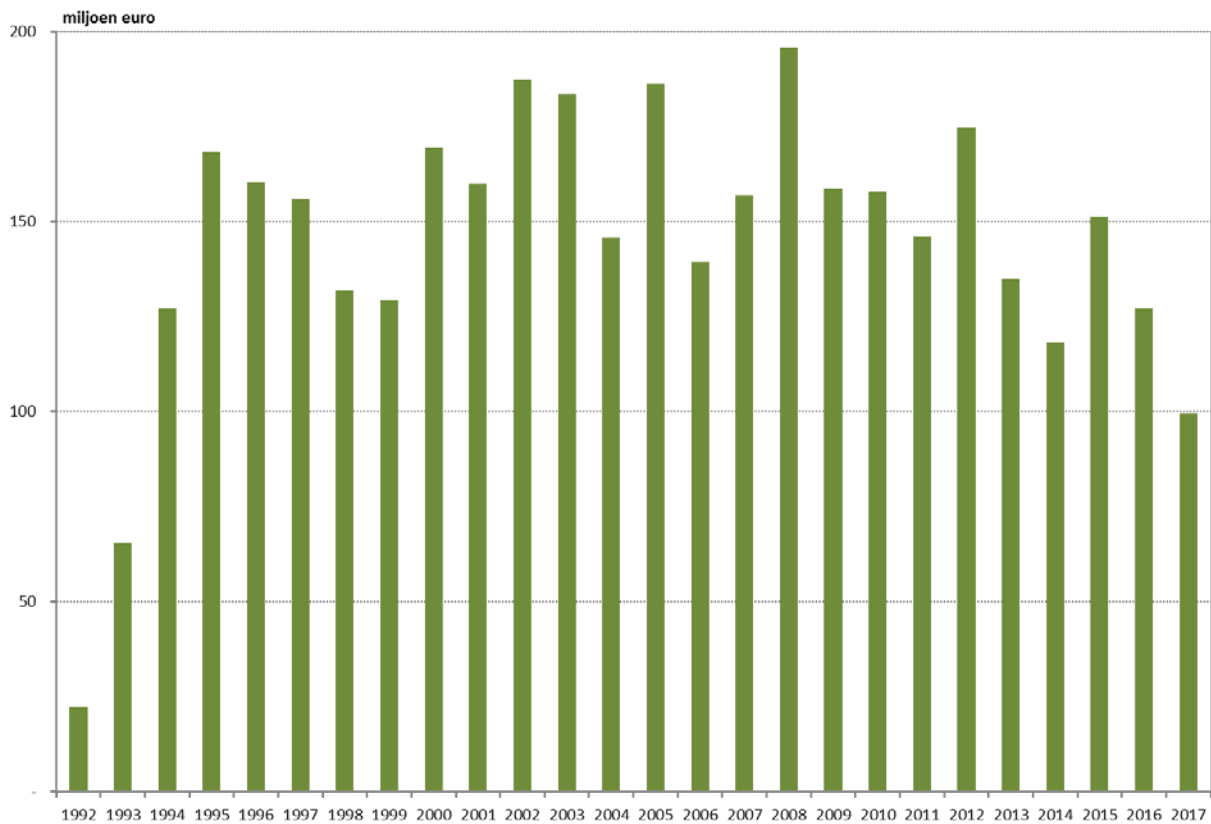
De evolutie van de gunningen sinds de oprichting van nv Aquafin is weergegeven in figuur 5. Hierbij dient wel opgemerkt dat het aangegeven gunningsvolume slechts betrekking heeft op de investeringen die over meer dan 7 jaar worden afgeschreven.

Figuur 6 geeft de evolutie weer van de jaarlijkse opleveringsvolumes sinds 1992, en dit opnieuw op basis van de investeringen die over meer dan 7 jaar worden afgeschreven. Er dient wel opgemerkt dat nog 24, in de loop van 2017 ingediende, opleveringsdossiers, eind 2017 nog niet zijn afgehandeld of (voorlopig) nog niet konden worden opgeleverd. Deze dossiers vertegenwoordigen een investeringsvolume van ruim 38 miljoen euro.

Gelet op de inspanningen die in het kader van de Kaderrichtlijn Water nog nodig zijn (zie 1.2.1) om een goede toestand te bereiken, is het wenselijk dat het investeringsritme ook de komende jaren op een hoog niveau behouden blijft. De projectenportefeuille van Aquafin is hiervoor op dit ogenblik in elk geval nog voldoende gevuld.

Figuur 6: Evolutie van de jaarlijkse opleveringsvolumes sinds 1992 (situatie eind 2017)

1.3 De uitbouw van de saneringsinfrastructuur vergt een planmatige aanpak

1.3.1 Een zoneringsplan voor elke Vlaamse gemeente

Een zoneringsplan geeft de ambities van een gemeente/rioolbeheerder weer inzake het collectief inzamelen en transporteren van afvalwater. Het grondgebied van een gemeente wordt er immers opgedeeld in 4 zones:

- het centrale gebied, met een bestaande aansluiting op een zuiveringsstation (het oranje gearceerde gebied)
- het geoptimaliseerde buitengebied, met recente aansluiting op een zuiveringsstation (het groen gearceerde gebied)
- het collectief te optimaliseren buitengebied, dit is de zone waar voor de optimalisatie van de bestaande individuele zuiveringssystemen gekozen wordt voor een collectieve behandeling van het afvalwater (het groene gebied)
- het individueel te optimaliseren buitengebied, dit is de zone waar het afvalwater individueel zal moeten gezuiverd worden via een IBA (het rode gebied).

Sinds 2009 beschikken alle Vlaamse gemeenten over een zoneringsplan. Deze plannen werden ondertussen een eerste maal herzien. De herziene zoneringsplannen werden op 18 december 2015 door de Vlaamse Regering vastgesteld.

Uit de vastgestelde zoneringsplannen blijkt dat we in Vlaanderen ongeveer 98% van het huishoudelijk afvalwater van de inwoners wensen aan te sluiten op een collectieve zuivering. De overige 2% van de inwoners is aangewezen op een individuele behandeling van het door hen geproduceerde afvalwater. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de nog ontbrekende riolen ligt zowel bij de gemeente of de rioolbeheerder als bij het gewest. De optimalisatie van het buitengebied, via transport van het door de gemeente ingezamelde afvalwater of de bouw van een kleinschalige waterzuiveringsinstallatie, vormt een belangrijke insteek bij de opmaak van het optimalisatieprogramma.

1.3.2 Opmaak van de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen (GUP)

Via de opmaak van de zoneringsplannen werd een beleidsbeslissing genomen omtrent de optimalisatie van het buitengebied nl. verder saneren van het afvalwater door aansluiting op een collectieve of een individuele zuivering. Na het opmaken van deze beleidsvisie werd vervolgens gestart met het opmaken van een uitvoeringsplanning, waarbij rekening werd gehouden met de verschillende reeds bestaande richtlijnen.

De opmaak van de uitvoeringsplannen werd juridisch verankerd in:

- het decreet van 10 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake het milieubeleid;
- het besluit van 10 maart 2006 houdende vaststelling van de regels voor de scheiding tussen de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsverplichting en de vaststelling van de zoneringsplannen;
- de goedkeuring van 9 mei 2008 van het besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging aan Vlarem ten gevolge van de vaststelling van de zoneringsplannen (van kracht sinds 1 augustus 2008).

Het opstellen van de uitvoeringsplannen gebeurde in nauw overleg met de gemeenten. De definitieve ontwerpen werden op 18 december 2015 door de Vlaamse Regering vastgesteld.

De vaststelling van de scheidingslijn tussen de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsverplichting vormde de input voor het bepalen van de bovengemeentelijke saneringsverplichting.

1.3.3 Afstemming van investeringen op diverse beleidsniveaus en tussen diverse beleidsdomeinen

Een belangrijk deel van de nog uit te voeren rioleringswerken situeert zich op gemeentelijk vlak. Het is dan ook van belang om de inspanningen van de verschillende beleidsniveaus zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Deze afstemming is niet alleen noodzakelijk met het oog op het minimaliseren van de maatschappelijke hinder, doch ook met het oog op het zo snel mogelijk behalen van een zo maximaal mogelijk rendement van de betrokken investeringsprojecten.

De onderlinge afstemming gebeurt op het niveau van de opmaak van de diverse investeringsprogramma's (zowel het bovengemeentelijk investeringsprogramma, als het gemeentelijk subsidiëringsprogramma), doch dient ook verder opgevolgd bij de verdere realisatie van de betrokken projecten. (zie ook 3.9.2)

Naast de afstemming van rioleringsprojecten onderling, is ook de afstemming op investeringsprojecten uit andere beleidsdomeinen (vnl. Mobiliteit) belangrijk. Dit wordt bemoeilijkt omwille van het feit dat de

Deze intussen op de diverse niveau's uitgewerkte en verder verfijnde maatregelen – die de voorbije jaren ruimschoots werden toegelicht in de diverse investeringsprogramma's – dienen een duidelijk merkbaar budgettaire effect op te leveren, met name:

- het historische tekort van de investeringsprogramma's t.e.m. OP 2009 dient te dalen ingevolge de jaarlijkse extra input van 50 miljoen euro,
- en de investeringsprogramma's vanaf OP 2010 dienen daadwerkelijk te worden uitgevoerd binnen de goedgekeurde budgetten. Daarom werden maatregelen uitgewerkt die moeten toelaten de kostprijs van een investeringsproject nog beter te ramen en de uiteindelijke kostprijs na uitvoering beter in te schatten. Naast de budgetbewaking bij oplevering (niveau 3) werd daarom tevens een bijkomende, strikte budgetbewaking in fase technisch plan ingevoerd.

2.4 Resultaten van deze nieuwe aanpak op het niveau investeringsprogramma's

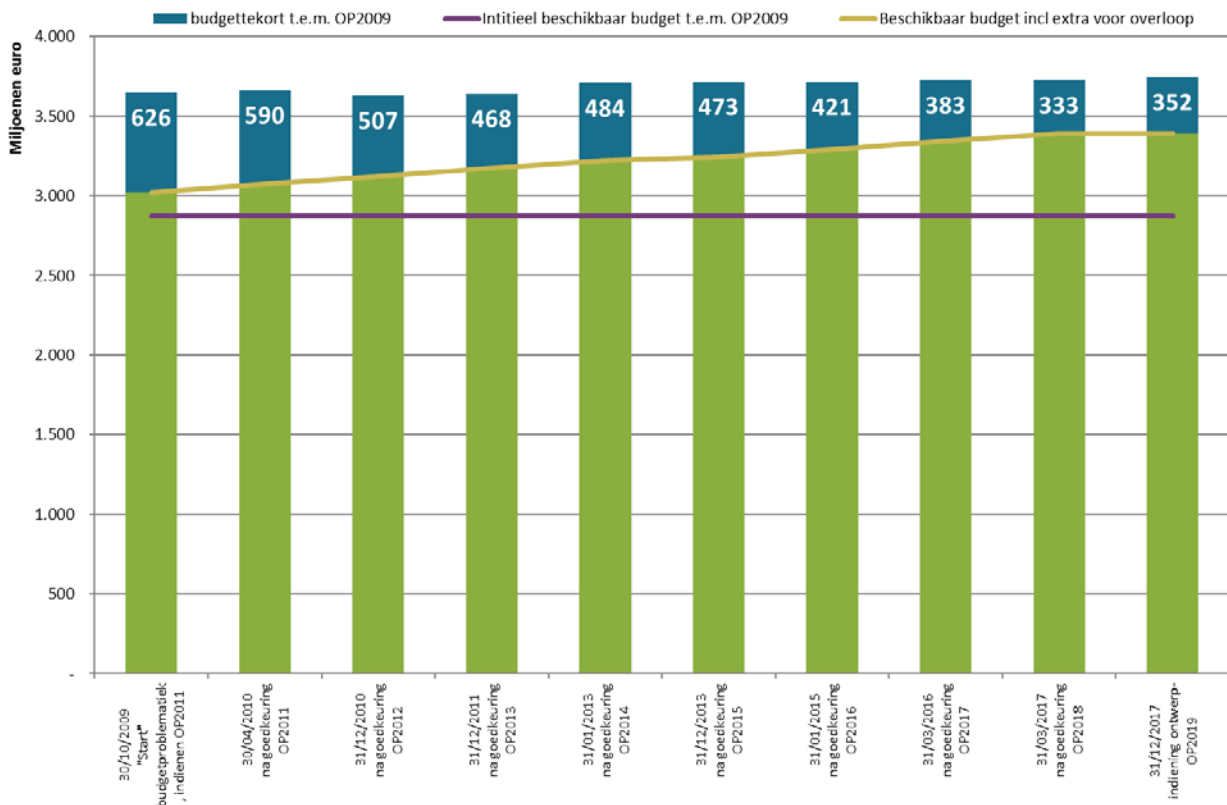
De maatregelen op de niveau's 1 en 2 kunnen maar ten volle worden toegepast op de Optimalisatieprogramma's 2010 en volgende, en slechts in beperkte mate op de programma's t.e.m. 2009. Immers op het ogenblik van het in werking treden van de betrokken maatregelen waren het merendeel van de technische plannen van programma's t.e.m. 2009 al in belangrijke mate goedgekeurd. Enkel op de (relatief kleine) groep van projecten met nog goed te keuren technisch plan kunnen de maatregelen op niveau 2 nog toegepast worden. De afbouw zal hier dan ook voornamelijk moeten gerealiseerd worden door het jaarlijkse extra budget van 50 miljoen euro.

2.4.1 Effect van de genomen maatregelen op de overloop van de programma's 1991 t.e.m. 2009

Voor de investeringsprogramma's 1991 t.e.m. 2009 werd in totaal² bijna 3,394 miljard euro ter beschikking gesteld door de Vlaamse Regering. Voor het uitvoeren van de projecten die op de betrokken investeringsprogramma's werden opgenomen, is op basis van de huidige geactualiseerde ramingen ruim 3,745 miljard euro nodig. Dit betekent dat er voor de uitvoering van deze projecten op basis van de huidige geactualiseerde ramingen naar schatting zo'n 352 miljoen euro meer nodig is dan de op heden ter beschikking gestelde budgetten, terwijl in oktober 2008 bij de indiening van het Optimalisatieprogramma 2010 het tekort nog geraamd werd op ca. 595 miljoen euro en in september 2009 bij de indiening van het Optimalisatieprogramma 2011 op ruim 620 miljoen euro. De extra budgettaire injecties en de toepassing van de maatregelen op het niveau technisch plan hebben sindsdien dus wel voor een daling van het tekort gezorgd. De daling van het budgettekort werd wel afgeremd door de blijvend stijgende – weliswaar in mindere mate dan voorheen - trend van de kostprijzen ingevolge kostprijsevoluties en index. Figuur 7 geeft een beeld van de benodigde budgetten voor de uitvoering van de programma's t.e.m. 2009 ten tijde van de goedkeuring van de investeringsprogramma's (op basis van de op betrokken momenten geactualiseerde ramingen) die sinds de goedkeuring van de maatregelen in het kader van de budgetproblematiek ter uitvoering werden opgedragen. De figuur geeft ook de situatie weer op het ogenblik van de indiening van het ontwerp-programma 2011 (= "start budgetproblematiek"), alsook bij de indiening van voorliggend ontwerp-Optimalisatieprogramma 2019-2023.

² incl. 8 x 50 miljoen euro extra budget van de investeringsprogramma's 2008 t.e.m. 2014, resp. 2016 e.v. & 20 miljoen euro van investeringsprogramma 2015

Figuur 7: Stand van zaken budgettekort voor de programma's t.e.m. OP2009

Met betrekking tot het huidige tekort van 352 miljoen euro dient opgemerkt dat voor één project, opgedragen op het investeringsprogramma 2009, ingevolge de sterke kostprijsstijging bij de recente goedkeuring van het technisch plan, wordt voorgesteld om het project door te schuiven van het initiële programmajaar naar het voorliggend goed te keuren Optimalisatieprogramma 2019. Hierdoor zal – samen met een volgende extra injectie van 50 miljoen euro – het budgettekort voor de investeringsjaren t.e.m. 2009 na goedkeuring van voorliggend programma normaliter opnieuw met bijna 55 miljoen dalen (eventuele geactualiseerde ramingen tussen 31 december 2017 en goedkeuring OP niet meegerekend).

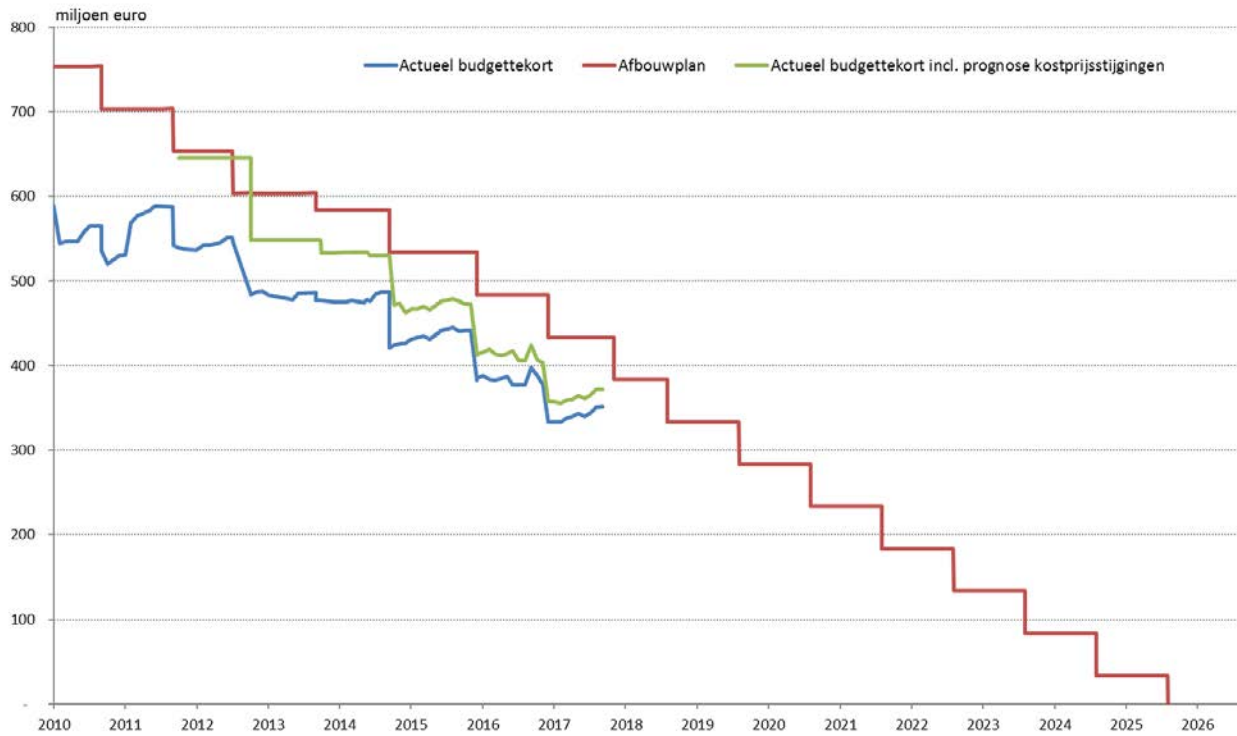
De blauwe lijn in figuur 8 geeft de evolutie van het budgettekort weer gebaseerd op de rapportering aan het Permanent Overleg. Figuur 8 geeft tevens ook een beeld van de (toekomstige) evolutie van het budgettekort (rode lijn) en dit rekening houdend met een prognose van de nog te verwachten kostprijsstijgingen in gevolge de verdere uitwerking/uitvoering van de betrokken projectenportefeuille én van de index. De rode lijn in figuur 8 start bij het budgettekort ten tijde van de goedkeuring van het optimalisatieprogramma 2011 (april 2010), toen het budgettekort op basis van de op dat moment meest actuele ramingen op 589,5 miljoen euro werd ingeschat voor de investeringsprogramma's t.e.m. 2009.

Voor de betrokken projectenportefeuille werd toen door Aquafin ingeschat dat door de nog te verwachten kostprijsevolutie (gemiddelde stijging van 5% voor reeds aanbestede projecten, resp. 25% voor nog niet-aanbestede projecten) het budgettekort nog verder zou kunnen oplopen (incl. index) met 164 miljoen euro tot maximaal 753,5 miljoen euro (ev. doorschuivingen werden wel niet mee ingeschat). De jaarlijkse injectie van 50 miljoen euro zou er dan voor zorgen dat dit budgettekort tegen 2025 zou worden afgebouwd. Op 20 december 2013 besliste de Vlaamse Regering echter om voor 30 miljoen euro aan projecten extra ter

uitvoering op te dragen en slechts 20 van de extra 50 miljoen euro voor te bestemmen voor de afbouw van het budgettekort, waardoor het budgettekort pas volledig zal zijn afgebouwd in 2026 bij de goedkeuring van het investeringsprogramma 2028.

Figuur 8: Evolutie van het budgettekort voor de programma's t.e.m. OP2009

Na de goedkeuring van de optimalisatieprogramma's 2013 t.e.m. 2018, werd door Aquafin opnieuw een prognose gemaakt van het budgettekort waarbij nog te verwachten stijgingen (incl. index) werden mee ingeschat, en dit vertrekkende vanuit de "actuals" van dat moment. Sinds begin 2015 wordt deze inschatting bij elke (maandelijkse) rapportering gemaakt. De groene lijn in figuur 8 die hiervan het resultaat is, geeft dus een bijgestuurd beeld van de evolutie van het budgettekort (rode lijn) op basis van de actuals.

2.4.2 Effect van de genomen maatregelen op de goedgekeurde programma's 2010 e.v.

Zoals hogerop gesteld, besliste de Vlaamse Regering bij de goedkeuring van het Optimalisatieprogramma 2011 om op 3 niveau's bijkomende maatregelen uit te werken, met name:

- op het niveau van de opmaak van de investeringsprogramma's (niveau 1),
- op het niveau van de opmaak/goedkeuring van de technische plannen (niveau 2),
- op het niveau van de jaarlijkse investeringsvergoeding van Aquafin (niveau 3).

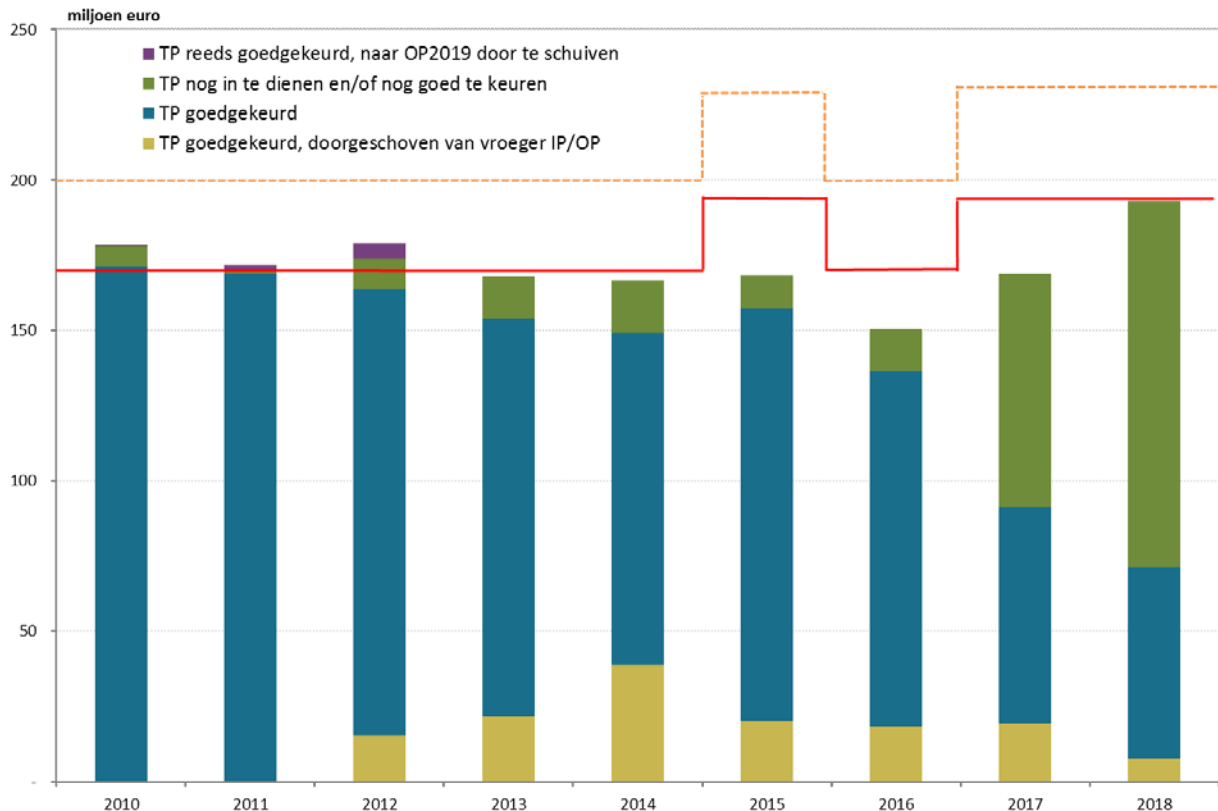
Op het niveau 1 vertaalde dit zich in 1ste instantie in de beslissing om het eerstvolgende Optimalisatieprogramma 2012 slechts voor 70% in te vullen met concrete projecten en dit op basis van de 'klassieke' OP-raming. Intussen werden er wel inspanningen geleverd om tot accuratere kostprijsramingen te komen in fase opmaak OP. In 2^e instantie werd door Aquafin op vraag van het Vlaams Gewest ook een statistische methodiek ontwikkeld, die op basis van kostprijsgegevens van in het verleden uitgevoerde

investeringsprojecten een inschatting maakt van de indexvrije kostprijsevolutie in de loop van de verdere realisatie van de investeringsprojecten. Deze methodiek werd vervolgens toegepast bij de invulling en goedkeuring van de optimalisatieprogramma's 2013 t.e.m. 2017. Concreet hield dit in dat er maar projecten op de betrokken programma's konden worden opgenomen, voor zover ook de toekomstige kostprijsstijgingen op basis van deze methodiek (incl. index) binnen het ter beschikking gestelde budget kunnen worden opgevangen. Gelet op de sterke verbetering van de 'klassieke' OP-ramingen werd bij de opmaak en goedkeuring van het optimalisatieprogramma 2018 beslist deze statistische methodiek niet langer toe te passen.

In fase 'goedkeuring technisch plan' (niveau 2) wordt de kostprijsstijging ingevolge de verdere gedetailleerde uitwerking van nabij opgevolgd. Indien in deze fase een grotere kostprijsstijging wordt vastgesteld dan initieel ingeschat, dan worden een aantal projecten op basis van de intussen goedgekeurde technische plannen doorgeschoven naar het eerstvolgend goed te keuren optimalisatieprogramma. Concreet betekent dit dat in deze fase én op basis van de goedgekeurde TP-ramingen projecten met goedgekeurde technische plannen op het initiële programmajaar behouden blijven tot het TP-plafondbudget (vastgesteld op 85% van zowel het reguliere budget als het lokaal pact-budget) voor het betrokken programmajaar bereikt is. Latere goedkeuringen van technische plannen worden gekoppeld aan het doorschuiven van betrokken projecten naar het eerstvolgende nieuwe optimalisatieprogramma.

Figuur 9 : Invulling van de budgetten van de OP's 2010 t.e.m. 2018 op basis van TP-ramingen of OP-ramingen (stand van zaken eind 2017)

Het resultaat hiervan is weergegeven in figuur 9 waarin de oranje stippellijn het totaal beschikbare budget (regulier + lokaal pact) weergeeft voor de betrokken programmajaren. De rode lijn geeft het TP-plafond-

budget aan. Uit deze figuur blijkt dat voor de investeringsprogramma's 2010 en 2011 die destijds bij goedkeuring volledig met concrete projecten werden ingevuld, het TP-plafondbudget reeds bereikt is. Voor het investeringsprogramma 2012 is het plafondbudget nog niet bereikt. Dit werd ook aangegeven bij de goedkeuring van de vorige Optimalisatieprogramma's 2013 t.e.m. 2017 waarop telkens ook een aantal van 2010 en 2011 doorgeschoven projecten werden opgenomen. Ook nu weer wordt in voorliggend Optimalisatieprogramma 2019 voorgesteld om 4 projecten (resp. opgedragen op de OP's 2009, 2011 & 2012) voor een geraamd totaalbedrag van ca. 4,3 miljoen euro door te schuiven naar het Optimalisatieprogramma 2019, dit teneinde te voorkomen dat op termijn het beschikbare budget van de betrokken OP's zou overschreden worden.

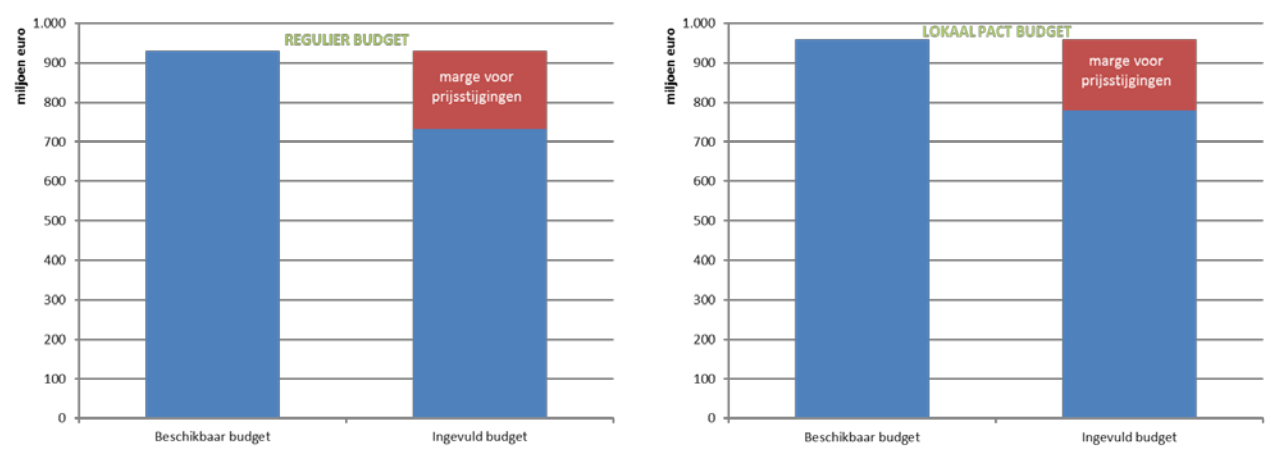
Omdat er ook voor de OP's 2013 en later nog een marge is met het plafondbudget, werden er de voorbije jaren voor betrokken programma's nog een aantal extra projecten toegevoegd, om op die manier het beschikbare budget zo maximaal mogelijk te benutten. In dit kader besliste minister Schauvliege in 2017 om

- de renovatie van de pompstations Drijfstraat (Blankenberge, project 23413), Manitobastraat (De Haan, project 23418) en Rijselstraat (Brugge, project 23419) om hoogdringende redenen toe te voegen aan het OP2015 via art. 51.1;
- en de RWZI Ronse om economische redenen te laten uitbreiden specifiek voor de verwerking van het afvalwater van Utxebel (project 23367), en dit investeringsproject via art. 51.1. eveneens toe te voegen aan het OP 2015.

Uit figuur 9 blijkt dat ondanks deze toevoegingen ook voor de programma's 2013 en later het TP-plafondbudget nog steeds gerespecteerd wordt en dat er nog ruimte overblijft om kostprijsstijgingen (zowel in fase opmaak technisch plan, als in fase uitvoering) op te vangen.

Gelet op de marge (t.o.v. het TP-plafondbudget) die er nog is voor de OP's 2015 en 2016 in combinatie met de nog goed te keuren technische plannen voor betrokken OP-jaren, stellen we voor om in de toekomst bij goedkeuring van technische plannen van voorgaande OP-jaren die niet meer op het initiële OP-jaar kunnen behouden blijven (o.w.v. overschrijden van betrokken TP-plafondbudget), de betrokken projecten door te schuiven naar het OP 2015 of 2016 (zolang de marge nog voldoende groot is) in plaats van ze door te schuiven naar het eerstvolgende op te maken optimalisatieprogramma zoals op dit moment het geval is.

Figuur 10: Invulling van het globale reguliere, resp. lokaal pact-budget voor de OP's 2010 t.e.m. 2018 (stand van zaken eind 2017)

In figuur 10 is de marge voor kostprijsstijgingen zowel voor het regulier budget als voor het lokaal pact-budget globaal weergegeven voor de programma's 2010 t.e.m. 2018 en dit op basis van de meest actuele projectramingen (stand van zaken eind 2017). Voor het reguliere budget is er momenteel nog een marge van ca. 198 miljoen euro (of 21% van het totaal ter beschikking gestelde budget), voor het lokaal pact van ca. 180 miljoen euro (19%).

2.5 Invulling van de door de Vlaamse Regering genomen maatregelen bij de opmaak van het Optimalisatieprogramma 2019-2023

2.5.1 Een gedetailleerde projectdefinitie die leidt tot een duidelijke opdracht

Bij het definiëren van de diverse investeringsprojecten wordt verder intensief werk gemaakt van een duidelijke omschrijving van de opdracht, de aannames, de randvoorwaarden en de eventuele onzekerheden. Naast het feit dat dit moet leiden tot een zo correct mogelijke inschatting van de kostprijs, moet deze aanpak het ook mogelijk maken om in de verdere fasen het project duidelijker op te volgen en af te toetsen t.o.v. de initiële opdracht die door het Gewest werd geformuleerd.

2.5.2 Een kostprijsraming die rekening houdt met toekomstige kostprijsevoluties

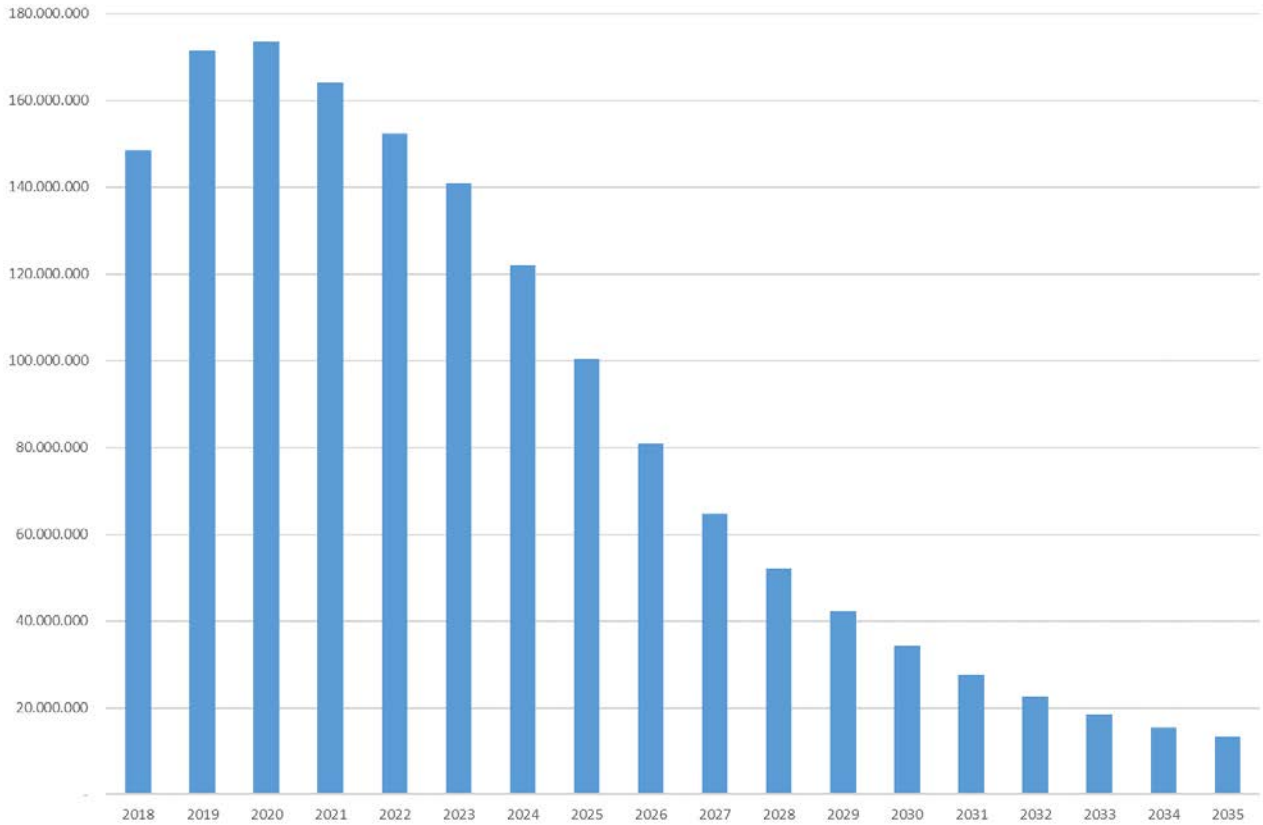
De voorbije jaren werd getracht om tot betere OP-ramingen te komen door bij het definiëren meer aandacht te besteden aan de inhoudelijke samenstelling van een project en door een aantal onzekerheden pro-actief te ondervangen door aannames in de projectdefinitie in te bouwen. Ondanks het feit dat er ook nu nog heel wat onzekerheden blijven bij het definiëren van investeringsprojecten en mede dankzij de veel stabielere 'grondstofprijzen' de voorbije jaren, heeft het recente verleden uitgewezen dat hierdoor betere ramingen bekomen worden.

Aanvullend bij deze klassieke manier van werken kreeg Aquafin de opdracht om een statistisch ramingsmodel te ontwikkelen gebaseerd op werkelijke opleveringsbedragen. Het ontwikkelde model, gevalideerd via toetsing aan een onafhankelijke controleset van projecten, werd voor het eerst toegepast bij de opmaak van het Optimalisatieprogramma 2013. De foutenmarge van dit model – dat geen rekening houdt met kostprijsevoluties die een gevolg zijn van de inflatie (deze is immers heel wisselvallig en onmogelijk nauwkeurig in te schatten) – op de "statistische all in-raming" van een individueel project ligt in dezelfde grootte-orde als bij de klassieke ramingsmethodiek. Bij de verdere uitwerking van de projecten bleek de afgelopen jaren dat de 'klassieke' ramingen sterk verbeterd waren en zelfs beter bleken dan de statistische raming. Bovendien is er ook de vaststelling dat de aard van de projecten in de projectenkorf de voorbije jaren sterk gewijzigd is. Aangezien het statistisch model gecalibreerd werd op een projectenkorf waarvan de samenstelling steeds meer afwijkt en die de eigenheid van de huidige en toekomstige projectenkorf steeds minder weerspiegeld, werd in samenspraak met het kabinet beslist om vanaf het OP 2018 de statistische ramingsmethodiek te verlaten, en voor de inschatting van de toekomstige kostprijsstijgingen gebruik te maken van indexen die de kostprijsevoluties van de voorbije jaren beter weerspiegelen.

Voor de RWZI-projecten (zowel nieuw te bouwen RWZI's, als renovatieprojecten) waarvoor het in het verleden niet haalbaar bleek om betrouwbare modellen op te stellen, blijft de gehanteerde werkwijze van kracht, met name:

////////////////////////////////////

Figuur 11: prognose van het toekomstig jaarlijks opleveringsvolume voor de aan Aquafin opgedragen projectenportefeuille (t.e.m. OP 2018)

In 3.8.5 is ook het resultaat weergegeven van de toepassing van deze methodiek op het pakket projecten uit het voorliggende ontwerp-Optimalisatieprogramma 2019. Na de goedkeuring van voorliggende rollend meerjareninvesteringsprogramma, zal Aquafin deze oefening nogmaals uitvoeren op basis van de op dat ogenblik meest recente stand van zaken van alle opgedragen investeringsprojecten, en het vervolgens ter kennis geven aan het eerstvolgende Overleg met het Vlaams Gewest.

3 HET ROLLEND MEERJAREN OPTIMALISATIEPROGRAMMA 2019 – 2023

3.1 Invulling van het beschikbare budget van het Optimalisatieprogramma 2019

3.1.1 Stap 1: kostprijsraming op projectniveau

In een 1ste stap werd voor elk van de individuele projecten een kostprijs geraamd.

Voor de klassieke leidingprojecten werd verder gewerkt met de klassieke ramingsmethodiek, waarbij heel wat aandacht gaat naar de projectsamenstelling en naar mogelijke onzekerheden teneinde tot zo accuraat mogelijke OP-ramingen te komen.

Ook voor de renovatie RWZI-projecten werd – door Aquafin - een projectraming opgesteld.

Voor nieuwbouw RWZI's werd de kostprijs bepaald aan de hand van de door Aquafin in het verleden reeds ontwikkelde CIS-methodiek. Dit biedt immers de mogelijkheid om de raming aan te passen aan de gebruikte technologie en de specifieke aanpak.

Voor de projecten waarvoor reeds een accuratere raming beschikbaar was (reeds uitgewerkt in fase TP of via een ontwerp van een andere instantie), werd uiteraard met deze accuratere raming verder gewerkt.

Zoals reeds gemeld in 2.5.2 bestaat zowel voor de leidingprojecten als voor de renovatie-RWZI-projecten – in uitzonderlijke gevallen – de mogelijkheid om een saneringsproject als studie op te dragen (investeringskost = 0 euro). Na afronding van de studie dient het project hoe dan ook (na evaluatie en prioritering) opnieuw via een nieuw investeringsprogramma ter uitvoering opgedragen te worden.

3.1.2 Stap 2: budgettaire invulling op het niveau van het volledige programma

De in stap 1 bekomen kostprijzen vormden slechts gedeeltelijk de basis voor het concreet invullen van het Optimalisatieprogramma 2019.

3.1.2.1 Leidingprojecten

Zoals reeds aangehaald in 2.5.2 werd in overleg met het kabinet van minister Schauvliege beslist om vanaf het OP 2018 bij de inschatting van de toekomstige kostprijsstijging voor leidingprojecten niet langer meer gebruik te maken van het statistisch ramingsmodel. Om de toekomstige kostprijsevolutie stijging (excl. inrekening inflatie) alsnog te ondervangen, werd door Aquafin nagegaan in welke mate de projectramingen de voorbije 4 jaar fase per fase geëvolueerd zijn. Uit deze analyse – waarvan de voorbije jaren de resultaten ook gehanteerd werden voor die projecten waarop het statistisch model niet kon worden toegepast – bleek dat de kostprijs van een leidingproject tussen opdracht en oplevering, gemiddeld genomen, met 9% daalde (excl. inrekening inflatie) t.o.v. de initiële OP-raming.

Voor de projecten die bij de (hernieuwde) opdracht reeds een deel van het studiewerk doorlopen hadden (technisch plan reeds opgemaakt en goedgekeurd), bleef de kostprijsevolutie (excl. inrekening inflatie) beperkt tot -7,4%.

3.1.2.2 Nieuwbouw-RWZI's

Voor deze projecten werd – op basis van de resultaten van vermelde Aquafin-analyse – bij de invulling van het Optimalisatieprogramma 2019 een globale kostprijsstijging (excl. inflatie) ingerekend van 29% voor de projecten waarvoor nog geen technisch plan werd opgemaakt en goedgekeurd, en van 4% voor projecten waarvoor dit wel reeds het geval was.

3.1.2.3 Uitbreidingen en renovaties van RWZI's

Ook voor deze projecten werd verder gewerkt met de in stap 1 bekomen raming, en werd – op basis van de vermelde Aquafin-analyse – een toekomstige kostprijsstijging (excl. inrekening inflatie) ingerekend van 29% voor projecten zonder goedgekeurd technisch plan, en van 13% voor projecten mét goedgekeurd technisch plan.

3.1.3 Stap 3: inrekening van de index

Vanzelfsprekend is op dit moment nog niet geweten aan welke indexaties de betrokken projecten in de toekomst nog onderhevig zullen zijn. De Overeenkomst Aquafin - Vlaams Gewest bepaalt echter dat de opgedragen projecten binnen het ter beschikking gestelde budget dienen uitgevoerd te worden. Bij de goedkeuring van de voorbije Optimalisatieprogramma's werd hierop zowel door de inspecteur van financiën, als door het kabinet begroting gewezen.

Bij de invulling van het programmajaar 2019, werd een inrekening van de index doorgevoerd, door aan te nemen dat deze van dezelfde grootte-orde is als in de voorbije periode. Op basis van een Aquafin-analyse van de kostprijzen werd een bijkomende kostprijsstijging ten gevolge van de inflatie van 25% ingerekend. Voor projecten waarvoor reeds studiewerk is verricht en waarvoor dus een accurate raming (minimaal raming technisch plan) beschikbaar is, werd – gezien het feit dat deze normaliter een kortere resterende doorlooptijd hebben – slechts een bijkomende kostprijsstijging ten gevolge van de inflatie van 16% ingerekend.

3.2 Methodologie bij de opmaak van het programma

3.2.1 Werkwijze

De opmaak van een rollend meerjarenprogramma vormt jaarlijks een belangrijke stap in een permanente opvolging en bijsturing van de uitbouw van de bovengemeentelijke zuiveringsinfrastructuur. De riolerings- en geografische databanken waarover de Vlaamse Milieumaatschappij beschikt, bevatten alle nuttige gegevens die relevant zijn voor het beleids- en planningsniveau, en worden permanent geactualiseerd en geoptimaliseerd. Deze databanken vormen dan ook de vertrekbasis voor de jaarlijkse bijsturing van het rollend meerjarenprogramma.

Bij de start van de opmaak van het voorliggend rollend meerjareninvesteringsprogramma werden

- genomen beslissingen zoals de goedkeuring van scenario-analyses en Integrale Waterstudies (I.W.S.), geïmplementeerd;
- nieuwe projecten gedefinieerd, o.a. ter remediëring van vastgestelde knelpunten in de bestaande stelsels of op bestaande en nieuw op te starten installaties;

- bestaande nog niet opgedragen projecten bijgestuurd;

Vervolgens werden alle betrokken actoren (bekkenssecretariaten, provincies, Aquafin, ...) een eerste keer samengebracht / geconsulteerd met als doel per project(voorstel) een stand van zaken op te maken en geïnformeerd te zijn inzake eventuele nieuwe elementen.

Op basis van de alzo verkregen informatie, waar nodig aangevuld met besprekingen met betrokken gemeentebesturen en/of rioolbeheerders, werd door de Ecologische Toezichthouder een eerste voorstel van programma opgemaakt.

Dit voorstel van programma werd vervolgens ter verduidelijking en met het oog op advisering aan alle betrokken actoren voorgelegd, met name:

- nv Aquafin
- de betrokken provincie(s)
- de betrokken Bekkenraad (de bekkencoördinatoren & planningsverantwoordelijken werden doorgaans door de betrokken Bekkenraad afgevaardigd en gemandateerd om de door de Bekkenraad uitgezette krachtlijnen toe te lichten, te bewaken en te verdedigen)
- de Vlaamse Milieumaatschappij (afdeling Economisch Toezicht, resp. de diensthoofden van de diverse buitendiensten).

Vervolgens werd per bekken een besprekingsvergadering georganiseerd waarop alle vermelde actoren nogmaals werden uitgenodigd. Tijdens deze besprekingsvergaderingen werd het voorstel van programma toegelicht en besproken, en waar nodig bijgestuurd. Hierbij werden, na overleg met het kabinet van de minister van leefmilieu, richtlijnen en criteria gehanteerd, die ook naar de verschillende betrokken partijen duidelijk werden gecommuniceerd bij de aanvang van de verschillende besprekingsvergaderingen, en die door geen van de partijen werden gecontesteerd.

Na afloop van deze reeks besprekingsvergaderingen, werden de resultaten per bekken samengebracht, en werd – rekening houdend met de beschikbare budgetten (regulier, resp. lokaal pact) een ontwerp-investeringsprogramma opgemaakt waarbij een gelijkbehartiging (toetsing aan de criteria) van de diverse projecten over de verschillende bekkens heen, werd nagestreeft.

3.2.2 Kostprijsraming van de investeringsprojecten

Jaarlijks vraagt VMM, voorafgaandelijk aan de opmaak van het Rollend Meerjareninvesterings-programma, bij nv Aquafin de geactualiseerde eenheidsprijzen op. Gelijktijdig met de nieuwe projectvoorstellen legde nv Aquafin eind oktober 2016 de voor de opmaak van voorliggend investeringsprogramma geactualiseerde prijstabellen (prijsniveau dd 1/09/2016) voor aan het Vlaamse Gewest, en dit voor:

- gravitaire leidingen met prefabinspectieputten
- persleidingen en pompstations
- wegenis
- overstorten
- RWZI's
- bijzondere uitvoeringstechnieken (onderdoorpersing en directional drilling)

Deze eenheidsprijzen werden verwerkt in de VMM-databanken, en worden gehanteerd voor het ramen van de kostprijs van de door VMM zélf gedefinieerde projecten, om op die manier te komen tot de "klassieke"

////////////////////////////////////

3.2.3.2 Beoordelingscriteria van optimalisatieprojecten in het buitengebied

3.2.3.2.1 Uitgangspunten

Agglomeraties kleiner dan 2.000 IE met bestaand opvangsysteem moesten eind 2005 in het kader van de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater over een toereikend zuiveringssysteem beschikken. Deze verplichting werd in Vlarem II concreet ingevuld door de verplichting van een septische put voor bestaande woningen anno 1995, verdergaande zuivering via een individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater (IBA) voor nieuwe woningen, en zuivering door kleinschalige waterzuiveringsinstallaties (KWZI). Investerings in deze agglomeraties en in het buitengebied in de vorm van KWZI's en aanvoerleidingen naar deze KWZI's betekenen dus een verdere optimalisatie van de bestaande toestand, waarvan gesteld wordt dat deze vandaag reeds in overeenstemming is met de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater. Ook deze investeringen kunnen dus verder gezet worden onder de noemer van optimalisatie.

Indien hier projecten moeten gerealiseerd worden, is een doorgedreven scheiding van afvalwater en hemelwater op particulier en openbaar domein een conditio sine qua non.

Als vereiste graad van afkoppeling stelt VMM in eerste instantie volgende benadering voorop (deze aanpak werd intussen grotendeels verankerd in de Vlaremwijziging van 9 mei 2008):

- kwalitatieve bestaande (te behouden) riolering (minstens planmatig aangelegd): minstens afkoppeling parasitaire debieten en grote verharde en onverharde oppervlakten;
- nieuw en her aan te leggen riolering: gescheiden riolering met volledige afkoppeling op openbaar en particulier domein (open en halfopen bebouwing), minstens afkoppeling 50 % bij gesloten bebouwing;
- niet-kwalitatieve riolering (ingebuisde grachten): ontdebelling met gescheiden riolering waarbij de ingebuisde gracht behouden blijft voor hemelwater (open en halfopen bebouwing), minstens 50% afkoppeling bij gesloten bebouwing;
- nieuwe woongebieden en inbreidingen: uitsluitend 2DWA-rioleringen
- het hemelwater dient volgens de ladder van Lansink behandeld: hergebruik > infiltratie > buffering > gescheiden afvoer via grachten > gescheiden afvoer via RWA-leiding en pas in allerlaatste instantie aansluiting op een gemengde riolering.

Naast deze afkoppeling in het buitengebied dient er uiteraard eveneens aandacht te zijn voor het ecologisch transport doorheen het centraal gebied (aanwezigheid probleemoverstorten). Afkoppeling in het buitengebied moet er bovendien voor zorgen dat de bestaande verdunning van de RWZI-influenten niet verder verergerd en dat de centrale gebieden niet bij elke regenbui nog meer overstromen.

3.2.3.2.2 Criteria

Zoals hierboven reeds gesteld kan aansluitend op agglomeraties kleiner dan 2.000 IE de reeds bestaande toestand (individuele zuivering door septische putten) verder geoptimaliseerd worden door de aanleg van transportleidingen. Voorwaarde hiertoe is dat het ingezamelde en in te zamelen afvalwater en de aan te sluiten riolering van aanvaardbare kwaliteit zijn (screening). Ingebuisde grachten en verdunde lozingspunten vallen duidelijk niet onder deze definitie.

Aansluitingen op grotere agglomeraties kunnen niet meer zonder meer. Het aansluiten van nieuw ontwikkelde gebieden (b.v invulling van woonuitbreidingsgebieden) blijft uiteraard mogelijk onder dezelfde voorwaarden.

De op het Optimalisatieprogramma 2019-2023 onder de indicatieve programmajaren 2021-2023 opgenomen projecten moeten in dit licht herbekeken worden. Bij dit alles zorgt de zoneringsaanpak voor de nodige onderbouwing.

Alvorens ze te programmeren op het Optimalisatieprogramma 2019-2023, dienen deze projecten vanzelfsprekend getoetst te worden aan de intenties van de betrokken gemeenten, zoals geuit tijdens bilaterale overlegvergaderingen (bv. in het kader van de opmaak van het Subsidiëringsprogramma), alsook aan de opname op reeds goedgekeurde subsidiëringsprogramma's (t.e.m. het subsidiëringsprogramma 2018 – deel 1, dat op 16 augustus 2017 door de bevoegde minister werd goedgekeurd). Daarnaast dient ook rekening gehouden met de afstemming op investeringsprogramma's van andere instanties (AWV, provincies, ...).

3.3 Invulling van het Budget Lokaal Pact

Zoals in 1.5 gesteld, besliste de Vlaamse Regering op 17 juli 2015 om het Lokaal Pact-budget op te trekken van 100 naar 130 miljoen euro en op die manier meer gemeentelijke rioleringsinspanningen ten laste te nemen via de Aquafin-investeringsprogramma's 2017 t.e.m. 2021.

Voor de concrete invulling van deze 130 miljoen euro, werden 6 categorieën van projecten gedefinieerd, die bij de opmaak van het Optimalisatieprogramma worden gehanteerd voor de invulling van het Budget Lokaal Pact. Deze categorieën en de wijze waarop ze worden ingevuld, worden toegelicht in de punten 3.3.1. t.e.m. 3.3.6.

3.3.1 Tenlastename van gemeentelijke rioleringsinspanningen door het verschuiven van het overnamepunt

Deze categorie heeft betrekking op rioleringsprojecten in het buitengebied. Door het verschuiven van het punt waar de gemeentelijke opdracht overgaat in een bovengemeentelijke opdracht (het zgn. indicatief "overnamepunt") kan een deel van de gemeentelijke rioleringsinspanning door het gewest ten laste genomen worden.

Bij de opmaak van de Optimalisatieprogramma's 2010 t.e.m. 2018, werden in dit kader reeds 220 projecten (of delen van projecten) binnen het Budget Lokaal Pact definitief geprogrammeerd. Bij betrokken projecten werd het indicatief overnamepunt verschoven hetzij naar een lozingspunt (met een reeds ingezamelde vuilvracht groter dan de omslagwaarde) gelegen binnen de cluster, hetzij naar het meest stroomopwaarts gelegen knooppunt binnen de cluster waar de omslagwaarde bereikt is.

Intussen zijn sinds de goedkeuring op 18 december 2015 door de Vlaamse Regering de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen van kracht geworden waarin de overnamepunten gemeentelijke / bovengemeentelijke opdracht "definitief" werden vastgelegd. Hierdoor zullen voortaan bijna geen projecten meer binnen deze categorie geprogrammeerd worden. Enkel in die gevallen waarin alsnog een (toekomstige) verschuiving van het overnamepunt zou nodig zijn op basis van een wijziging van de visie ten opzichte van deze van het GUP, kunnen tussentijds projecten in deze lokaal pact-categorie opgenomen worden (in voorliggend OP 2019 is dit voor 2 projecten het geval).

3.3.2 Tenlastename door een gefaseerde overname van tussenliggende leidingen

Het uitgangspunt bij deze categorie is de vorming van een aaneengesloten bovengemeentelijk netwerk, wat kan verwezenlijkt worden door de overname van "gemeentelijke" leidingen gelegen tussen afwaartse en opwaartse bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur in beheer van nv Aquafin. Het overnemen van dergelijke tussenschakels verloopt gefaseerd in functie van noodzakelijke optimalisaties en in functie van opportuniteiten wanneer bv. de wegenis door de wegbeheerder wordt heraangelegd.

Er van uitgaand dat, conform het besluit van de Vlaamse Regering van 10 maart 2006 houdende de vaststelling van de regels voor de scheiding tussen de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsverplichting en de vaststelling van de zoneringsplannen, op termijn een aaneengesloten bovengemeentelijk netwerk wenselijk is, werden de betrokken gemeentelijke projecten die een bovengemeentelijk karakter hebben dan ook (geheel of deels) doorgeschoven naar het Budget Lokaal Pact van het Optimalisatieprogramma.

Intussen loopt er een oefening om de tussenliggende leidingen in het centraal gebied concreet af te bakenen in samenspraak met de rioolbeheerders.

3.3.3 Tenlastename van de aanleg van gemeentelijke infrastructuur bij de aanleg van collectoren, prioritaire rioleringen of lokaal pact-dossiers

Het betreft hier onder andere de tenlastename van dienstrioleringen of wachtaansluitingen die voorheen als gecombineerd project via een prioritaire opname op het subsidiëringsprogramma gesubsidieerd werden. Dergelijke gecombineerde dossiers bezwaarden in het verleden in belangrijke mate het subsidiëringsprogramma waardoor slechts een beperkt budget overbleef voor de opname van door de gemeente aangevraagde projecten. Door de aanleg van deze dienstrioleringen ten laste te nemen, wordt er meer ruimte gecreëerd op het subsidiëringsprogramma voor de opname van door de gemeente ingediende rioleringsprojecten. Deze tenlastename kan tevens een positief effect hebben op de doorlooptijd van de betrokken Aquafinprojecten, aangezien de gemeenten hierdoor veel minder als afremmende factor kunnen/zullen fungeren.

Sinds het OP 2017 worden ook de technisch onafscheidbare dienstrioleringen, die voorheen ook reeds door Aquafin werden aangelegd, maar die functioneel eigenlijk tot de gemeentelijke opdracht behoren, in deze categorie ondergebracht.

Als belangrijke randvoorwaarde werd wel gesteld dat de tenlastename dan ook het herstel van de weg in zijn oorspronkelijke toestand omvat, doch dat een eventuele nieuwe (meestal duurdere) weginrichting ten laste blijft van de gemeente.

Belangrijk bij deze categorie is op te merken dat "gecombineerde gemeentelijke dossiers" pas in aanmerking kunnen worden genomen voor overdracht naar het Budget Lokaal Pact van het bovengemeentelijke investeringsprogramma op het ogenblik dat het technisch plan van het Aquafin-project waaraan het gekoppeld is, is goedgekeurd. Immers pas op dat moment ligt de saneringswijze van het Aquafin-project vast en wordt duidelijk of er al dan niet een gecombineerd gemeentelijk aandeel is.

dat dergelijke optimalisatie-ingrepen door het Gewest ten laste kunnen worden genomen om aldus zeer dure gemeentelijke investeringen te vermijden. Alvorens dergelijke projecten op het bovengemeentelijk investeringsprogramma op te nemen, dienen echter wel vooraf alle mogelijke oplossingen onderzocht te worden. Ze vormen dan ook in eerste orde het voorwerp van projecten die eerst als 'studieproject' op het programma worden opgenomen.

3.3.5 Tenlastename van investeringsprojecten in het kader van de (her)aanleg van gewestwegen

Zoals in 1.3.3 al aangegeven, is de timing van de aankondiging van werken door het Agentschap Wegen & Verkeer (AWV), respectievelijk de vaak wisselende planning van deze AWV-projecten doorgaans problematisch voor een goede afstemming van de programmering van rioleringsprojecten, en dit zowel voor bovengemeentelijke collectorprojecten (Aquafin), als voor gemeentelijke rioleringsprojecten. Onder meer het tijdig aanvragen van subsidies door lokale besturen (of hun rioolbeheerders) bij VMM, alsook het uitwerken van de rioleringsprojecten in overeenstemming met de subsidieprocedure, wordt hierdoor sterk bemoeilijkt. Aangezien de timing van de AWV-werken (= initiatief vanuit een bovengemeentelijk beleidsdomein) meestal allesbepalend is, werd bij de verruiming van het Lokaal Pact medio 2015 door de Vlaamse Regering beslist om ook gemeentelijke rioleringsprojecten in het tracé van AWV-projecten voortaan via het Aquafin-investeringsprogramma ten laste te nemen. Op die manier draagt het Gewest als initiatiefnemer van de geplande wegenwerken, immers ook alle noodzakelijke investeringen (zowel bovengemeentelijk als gemeentelijk) in rioleringsinfrastructuur die de betrokken wegenwerken met zich meebrengen.

Daar waar dit voor de opname op het bovengemeentelijk investeringsprogramma qua timing een 'probleem' vormt, laat artikel 51.1 van de Overeenkomst tussen Aquafin en het Vlaams Gewest immers toe dat hoogdringende projecten via een afzonderlijke procedure aan een reeds opgedragen bovengemeentelijk investeringsprogramma kunnen toegevoegd worden.

Essentieel voor een opname op het bovengemeentelijke investeringsprogramma (ook voor opname via art. 51.1.) is wel dat dit slechts kan in zoverre de aanbestedingsprocedure van de gezamenlijke uitvoering van betrokken wegen- en rioleringswerken nog niet is ingezet (betrokken werken mogen dus nog niet gepubliceerd zijn).

Bovendien is er voor geopteerd om enkel projecten binnen deze categorie op het bovengemeentelijke investeringsprogramma op te nemen, als betrokken gemeentelijke rioleringsprojecten nog niet werden opgenomen op een (definitief) subsidieprogramma.

3.3.6 Tenlastename van investeringsprojecten in het kader van de realisatie van de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water, Natura 2000 en de Zwemwaterrichtlijn

Zoals bepaald bij de verruiming van het Lokaal Pact in juli 2015, komen hiervoor die gemeentelijke projecten in aanmerking die het voorwerp uitmaken van een voorbehoud gesteld bij een aan Aquafin opgedragen project op voorwaarde dat deze bijdragen tot een versnelde realisatie van de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water, Natura 2000 en de Zwemwaterrichtlijn. De betrokken projecten dienen bijgevolg gesitueerd te zijn in de speerpuntgebieden en aandachtsgebieden (afbakening conform de vaststelling van de definitieve stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 voor de Schelde en Maas), in SBZ-gebieden en/of in gebieden die onder toepassing vallen van de Zwemwaterrichtlijn. Bovendien moeten zij cumulatief voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water, Natura 2000 en de Zwemwaterrichtlijn zijn nog niet bereikt in het desbetreffende gebied;
- de uitvoering van de gemeentelijke saneringsverplichting gebeurt conform de verplichtingen opgenomen in het stroomgebiedbeheerplan;

- de bovengemeentelijke projecten hebben op basis van het GUP een maximale prioriteit van 7 of dragen voor optimalisatie van de bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur bij tot de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water.

Ook voor deze categorie geldt dat zowel reeds op een definitief subsidieprogramma opgenomen projecten, als projecten waarvoor nog geen subsidiëring voorzien is, in aanmerking kunnen komen voor overdracht naar / opname op het Lokaal Pact-luik van het bovengemeentelijk investeringsprogramma.

In het voorjaar van 2016 werden de bij VMM gekende subsidiedossiers (zowel reeds op het subsidieprogramma opgenomen projecten, als nog niet opgenomen subsidieaanvragen) gescreend. Gelet op het grote aanbod aan potentiële projecten, werd bij deze screening tevens rekening gehouden met het al dan niet vervat zijn in de acties van de beide tot nog toe goedgekeurde stroomgebiedbeheerplannen (SGBP) en met de daarin vastgelegde deadlines. Op basis van deze screening werden uiteindelijk 162 projecten geselecteerd voor uitvoering – mits akkoord van betrokken rioolbeheerder / gemeente, alsook ondertekening van de gebruiksovereenkomst – via het Aquafin-investeringsprogramma.

Mits akkoord en na ondertekening worden de betrokken projecten vervolgens – na prioritering – gespreid over de OP's 2018 t.e.m. 2021 ter uitvoering opgedragen aan nv Aquafin.

3.4 Samenvattend: gehanteerde principes bij de opmaak van het Optimalisatieprogramma 2019-2023

Uitgaande van bovenstaande krachtlijnen, en rekening houdend met de diverse verplichtingen, werden uiteindelijk volgende principes gehanteerd bij de opmaak van het Optimalisatieprogramma 2019-2023:

1. Opmaak van een programma ten belope van 230 miljoen euro, waarvan 130 miljoen euro voor de tenlastename van gemeentelijke rioleringsinspanningen, in te vullen met concrete projecten.
2. Invulling van dit budget in functie van het voorhanden zijn van waardevolle, gemotiveerde projectvoorstellen.
3. Optimalisatieprojecten in het centraal gebied (afkoppeling parasitair water en hemelwater, optimalisatie en renovatie van overstorten, RWZI's, pompstations en leidingen) kunnen opgenomen worden.
4. Optimalisatieprojecten in het buitengebied kunnen enkel onder zeer strikte voorwaarden: een kwalitatieve riolering en een optimale scheiding op particulier terrein en mits bewaking ecologisch transport.
5. De afbakening op basis van de definitieve overnamepunten wordt in het buitengebied gehanteerd.
6. De relatieve kostprijs blijft voor transportprojecten een zeer belangrijk prioriteringselement. Voor projecten met een minder gunstig rendement geldt dat – op basis van de goedgekeurde zoneringsplannen – voldoende vuilvracht dient gesaneerd te worden zodat de investering zowel ecologisch als economisch verantwoord is. Waar nodig dient de gemeente (of door de gemeente aangestelde rioleringsinstantie) gelijktijdig dan ook nog voor bijkomende inzameling van huishoudelijk afvalwater te zorgen.
7. De screening van de kwaliteit van lozingspunten op hun verdunning en van aan te sluiten riolering blijft voor VMM een conditio sine qua non voor opname op het Optimalisatieprogramma 2019.

Op basis van de, tijdens de besprekingsvergaderingen (zie de verslagen) genomen beslissingen en na uitvoering van de tijdens deze vergaderingen geformuleerde acties, werd vervolgens een ontwerp van rollend meerjarenprogramma opgemaakt.

3.5 Inbreng van de bekkenraden bij de opmaak van het Optimalisatieprogramma

Conform artikel 27 van het decreet integraal waterbeleid behoort het tot de taak van de bekkenraden om een advies uit te brengen over de ontwerp-investeringsprogramma's inzake de optimalisatie van de waterzuiveringsinfrastructuur.

Teneinde de betrokkenheid van de bekkenraden te maximaliseren en om praktische redenen, werd ervoor geopteerd om niet te wachten tot het ontwerp-Optimalisatieprogramma 2019-2023 gefinaliseerd was alvorens het voor advies voor te leggen aan de bekkenraad. Op die manier wordt de bekkenraad immers pas na de opmaak van het investeringsprogramma betrokken, en wordt de inbreng van de bekkenraad zeer sterk beperkt. Het kan immers niet de bedoeling zijn, om op basis van 11 adviezen van 11 verschillende bekkenraden, nadien nog eens het gehele ontwerp-Optimalisatieprogramma te gaan bijsturen en herwerken.

Daarom werd er, in samenspraak met het CIW-secretariaat, voor gekozen om reeds van in de beginfase de bekkenraad te betrekken bij de opmaak van het Optimalisatieprogramma, en dit door aan elk van de bekkenraden een insteek te vragen met het oog op de besprekingsvergaderingen die per bekken gehouden werden.

Daarnaast werden, op uitnodiging van VMM – afdeling Ecologisch Toezicht, de bekkenraden op de besprekingsvergaderingen ook vertegenwoordigd door de bekkencoördinator en/of de planningsverantwoordelijken, die vanuit de bekkenraad een uitdrukkelijk mandaat hebben gekregen om de krachtlijnen die vanuit de bekkenraad werden vooropgesteld, op de vergaderingen mee te nemen in de discussie.

Waar nodig werd ook voorafgaand aan de besprekingsvergaderingen, heel wat informatie uitgewisseld met de diverse bekkensecretariaten, dit teneinde tot een zo kwalitatief én realistisch mogelijk advies van de bekkenraden te komen.

De adviezen die VMM – afdeling Ecologisch Toezicht in het kader van de opmaak van het Optimalisatieprogramma 2019-2023 nadien ontving vanwege de bekkenbesturen, zijn als bijlage bij het Optimalisatieprogramma 2019-2023 gevoegd (zie CD-rom).

3.6 Hoe werd invulling gegeven aan de watertoets?

Op basis van het decreet Integraal Waterbeleid en bijhorende uitvoeringsbesluiten, dienen ook investeringsprogramma's aan de Watertoets onderworpen te worden. Dit is echter niet zo eenvoudig aangezien in de fase opmaak en goedkeuring van het investeringsprogramma, de opgenomen projecten nog niet in detail uitgewerkt zijn. Vanuit hun aard is er een positief effect van deze projecten te verwachten naar waterkwaliteit en waterkwantiteit toe, wat echter niet betekent dat er tijdens en na de uitvoeringswerken "tijdelijk" geen negatieve gevolgen zouden kunnen optreden.

Toch heeft de Vlaamse Milieumaatschappij getracht om net als bij de opmaak van de Optimalisatieprogramma's 2009 t.e.m. 2018, ook nu de projecten van het programmajaar 2019 reeds aan enige vorm van Watertoets te onderwerpen. Dit is voor elk van de OP 2019-projecten op 2 manieren gebeurd, met name:

- er werd GIS-matig nagegaan in welke van de “watersysteemgevoelige” gebieden elk project gesitueerd is. Gebieden die hierbij in beschouwing werden genomen zijn:
 - overstromingsgevoelige gebieden, waarbij een onderscheid werd gemaakt in
 - effectief overstromingsgevoelige gebieden (gebaseerd op recent overstroomde gebieden, op de gemodelleerde overstromingsgebieden langsheen onbevaarbare waterlopen en op de gemodelleerde overstromingsgebieden langsheen bevaarbare waterlopen)
 - mogelijk overstromingsgevoelige gebieden (gebieden die overstromingsgevoelig zijn op basis van de van nature overstroombare gebieden, de potentiële overstromingsgebieden en de mijnverzakkingsgebieden, doch die buiten de effectieve overstromingsgebieden vallen);
 - grondwaterstromingsgevoelige gebieden, waarbij een onderscheid werd gemaakt tussen
 - zeer grondwaterstromingsgevoelige gebieden (type 1)
 - matig grondwaterstromingsgevoelige gebieden (type 2)
 - weinig grondwaterstromingsgevoelige gebieden (type 3)
 - infiltratiegevoelige gebieden, waarbij onderscheid werd gemaakt tussen
 - gebieden met infiltratiegevoelige bodems
 - gebieden met niet-infiltratiegevoelige bodems
 - ligging binnen of buiten het Winterbed van bevaarbare waterlopen
- daarnaast werd ook een inschatting gemaakt van de impact (zowel gunstig, als ongunstig) die het project mogelijk zou kunnen hebben op het watersysteem.

Het resultaat van deze oefening is opgenomen op de opdrachtbrief van elk project.

Vooraf van belang is echter ook de formele motivering bij de goedkeuring van het Optimalisatieprogramma door de Vlaamse regering. In de beslissing van de Vlaamse regering dient een waterparagraaf opgenomen die aangeeft op welke manier invulling is gegeven aan de verplichtingen van de Watertoets. Hierbij kan men tevens verwijzen naar de adviezen van de bekkensraden en naar de verslagen van de verschillende besprekingsvergaderingen waarin ook aspecten van de Watertoets aan bod komen. Bovendien moet deze waterparagraaf ook vermelden dat er op uitvoeringsniveau meer informatie ter beschikking zal komen waardoor een betere en gedetailleerde inschatting mogelijk wordt.

Tenslotte dient het Optimalisatieprogramma bij uittreksel gepubliceerd te worden waarbij gesteld wordt dat het ter inzage ligt bij de Vlaamse Milieumaatschappij.

3.7 Het Optimalisatieprogramma 2019-2023

In het kader van de aanpak van de budgetproblematiek werden – zoals hogerop reeds uitgebreid aangehaald – eerst die projecten vastgeklikt op het programma 2019 die omwille van de budgetoverschrijding niet op het initiële programmajaar konden behouden blijven.

Vervolgens werden met het oog op de invulling van het Budget Lokaal Pact, en meer specifiek de categorie “Tenlastename van de aanleg van de gemeentelijke infrastructuur bij de aanleg in het tracé van collectoren, prioritaire rioleringen en lokaal pact dossiers”, ook alle, voor het Subsidiëringsprogramma ingediende, met Aquafinwerken gecombineerde projecten aan een grondige controle onderworpen teneinde na te gaan of zij in aanmerking kwamen om door het Vlaams Gewest ten laste te worden genomen.

Ook de intussen ingediende technische plannen werden gecontroleerd op eventuele gemeentelijke aandelen (waarvoor al dan niet een subsidie-aanvraag was ingediend), en de mate waarin deze al dan niet voor een tenlastename door het Vlaams Gewest in aanmerking konden worden genomen. Noodzakelijke voorwaarde hierbij was onder meer dat er intussen een consensus moet zijn omtrent het betrokken technische plan.

Voor de verdere aanvulling van het programma 2019 werd op de eerste plaats vooral aandacht besteed aan die projecten die bij de opmaak van het vorige Optimalisatieprogramma (2018-2022) reeds klaar waren voor opname op het programma 2018, maar er om budgettaire redenen niet op konden opgenomen worden. Betrokken projecten werden wel nogmaals geëvalueerd.

In een volgende stap werd nagegaan of er intussen nieuwe zeer prioritaire problematieken/projecten waren die een dringende opname op het programma 2019 vereisten. Daar waar er reeds resultaten waren binnengekomen voor de bij de vorige programmaopmaak gedefinieerde acties, werd geëvalueerd of deze resultaten tot een prioritaire opname op het Optimalisatieprogramma 2019 noopten.

Het Lokaal Pact-budget (130 miljoen euro) werd vervolgens verder aangevuld met de meest prioritaire projecten binnen de categorie 6 van het Lokaal Pact.

Dit alles resulteerde in een pakket van 149 projecten (waarvan 6 enkel voor het opmaken van een studie, en dus zonder investeringskost) dat wordt voorgesteld voor opname op het optimalisatieprogramma 2019, en dit voor in totaal 191 miljoen euro (regulier + lokaal pact) op basis van de klassieke OP-raming.

In onderstaande tabel 1 wordt een globaal overzicht gegeven van de resultaten van de opmaak van het rollend meerjarenprogramma en van de programmering van de diverse projecten.

Tabel 1: Het ontwerp-optimalisatieprogramma 2019-2023 – invulling programmajaren⁴

Programmajaar	Aantal projecten	Totale kostprijs (in euro)
2019	149	191.132.723,12
2020	58	92.618.210,74
2021-2023	285	336.128.381,58
Totaal op het programma	492	614.879.315,44
Buiten het programma	278	210.281.365,47

Zoals blijkt uit deze tabel kregen in totaal 492 projecten voor een totaal ramingsbedrag van ca. 614 miljoen euro een plaats binnen het meerjarenprogramma. Op het definitieve programmajaar 2019 werden:

- 4 projecten opgenomen die reeds via een vroeger investeringsprogramma ter uitvoering werden opgedragen, en waarvoor intussen een consensus werd bereikt omtrent het opgemaakte technische plan, doch die in het kader van de aanpak van de budgetproblematiek op niveau 2 niet op het initiële programmajaar konden behouden blijven, en waarvan beslist werd ze door te schuiven naar het eerstvolgende optimalisatieprogramma 2019;
- 22 nieuwe gecombineerde gemeentelijke aandelen bij reeds eerder aan Aquafin opgedragen projecten met goedgekeurd technisch plan opgenomen in het kader van het lokaal pact met de gemeenten;

⁴ op basis van de klassieke projectramingen

- 123 nieuwe projecten opgenomen waarvoor na evaluatie en grondig onderzoek voldoende zekerheid bestaat over het belang en het onmiddellijke rendement om ze voor te stellen voor opname op het programmajaar 2019. Dit betekent dat ze, na goedkeuring door de Vlaamse regering, ter studie / uitvoering kunnen opgedragen worden aan Aquafin.

Verderop wordt in 3.8 en op de bijgevoegde projectfiches (zie CD-rom) ingegaan op het Optimalisatieprogramma 2019 en de redenen waarom de betrokken projecten op dit programmajaar kunnen worden geprogrammeerd.

Op het indicatieve gedeelte van het Optimalisatieprogramma 2019-2023 werden 59 projecten opgenomen op het programmajaar 2020. Deze projecten konden om diverse redenen nog niet opgenomen worden op het programmajaar 2019, zoals:

- de projecten dienen te worden afgestemd op andere projecten (al dan niet van andere instanties);
- de projecten dienen inhoudelijk nog verder uitgewerkt te worden;
- er dient nog bijkomend onderzoek te gebeuren (bv terreinonderzoek, onderzoek naar de invloed op de werking van de RWZI, ...), dat indien mogelijk tegen de opmaak van het volgende Optimalisatieprogramma dient te gebeuren;
- er dient nog bijkomende informatie en/of onderbouwing voor het projectvoorstel aangeleverd te worden;
- er dienen nog afspraken gemaakt met de betrokken gemeente(n).

Tenslotte werden ook op de richtinggevende periode 2021-2023 in totaal 285 projecten opgenomen. Deze projecten zijn op dit moment echter alles behalve klaar om geprogrammeerd te worden op een concreet programmajaar, laat staan op het programmajaar 2019.

Daarnaast werden nog een aantal projectvoorstellen (al dan niet voorlopig) niet weerhouden voor opname op het meerjaren-Optimalisatieprogramma 2019-2023.

Tabel 2: Het ontwerp-optimalisatieprogramma 2019-2023, opgesplitst per hydrografisch bekken⁵

Bekken	Programmajaar		
	2019	2020	2021-2023
Beneden-Schelde	25.705.367,00 (18)	2.982.250,28 (5)	27.099.153,60 (28)
Boven-Schelde	16.541.511,32 (15)	3.786.875,37 (4)	21.024.459,44 (20)
Brugse Polders	6.919.771,99 (9)	5.865.985,21 (5)	14.122.162,27 (13)
Demer	54.193.404,59 (39)	9.893.326,00 (5)	109.790.663,47 (84)
Dender	2.434.142,66 (5)	11.674.780,08 (7)	16.373.759,06 (14)
Dijle & Zenne	18.407.403,00 (14)	9.061.663,17 (5)	23.225.488,23 (19)
Gentse Kanalen	9.853.771,00 (8)	4.761.645,00 (4)	10.677.359,02 (11)
Ijzer	18.516.599,35 (11)	26.702.188,84 (9)	20.854.502,30 (17)
Leie	17.341.485,45 (13)	7.195.338,91 (8)	26.248.640,20 (20)
Maas	7.794.530,00 (7)	-	27.116.683,46 (28)
Nete	13.424.736,76 (10)	10.694.157,89 (7)	39.595.510,53 (31)
Totaal	191.132.723,12 (149)	92.618.210,75 (59)	336.128.381,58 (285)

⁵ ramingen op basis van de klassieke ramingsmethodologie

Tabel 2 geeft een overzicht van het Optimalisatieprogramma 2019-2023, opgesplitst per bekken, waarbij naast het aantal projecten (tussen haakjes) ook de gecumuleerde kostprijsraming per bekken en per programmajaar is weergegeven.

In bijlage 1a is een overzicht toegevoegd van de per programmajaar opgenomen projecten.

3.8 Bespreking van het programmajaar 2019

3.8.1 Invulling van het Optimalisatieprogramma 2019

Bij de opmaak van het Meerjareninvesteringsprogramma 2019-2023 werd voor elk van de projecten die in aanmerking kwamen voor opname op het Optimalisatieprogramma 2019 nagegaan of en in welke mate ze thuishoorden binnen één van de afgebakende categorieën van het Lokaal Pact, dan wel of ze conform de vastgelegde krachtlijnen konden worden uitgebreid met een tenlastename van een gemeentelijke rioleringsinspanning. Met het oog hierop, maar ook met het oog op noodzakelijke gemeentelijke engagementen, werden heel wat contacten gelegd met betrokken gemeentebesturen alvorens over te gaan tot een definitief voorstel tot prioritare opname op het Optimalisatieprogramma 2019.

In de loop van 2017 bleek bij de goedkeuring van de technische plannen van reeds eerder aan Aquafin ter uitvoering opgedragen projecten dat

- 4 projecten – in het kader van de aanpak van de budgetproblematiek op niveau 2 – dienen doorgeschoven naar het Optimalisatieprogramma 2019. Deze projecten vertegenwoordigen een totaalbudget van 12.223.080 euro op basis van de goedgekeurde ramingen op niveau “technisch plan” (waarvan 5.565.087 euro binnen het regulier budget en 6.657.993 euro binnen het lokaal pact-budget). Op basis van vastgestelde kostprijsevoluties uit het verleden (onderzoek Aquafin), wordt de toekomstige opleveringskost van deze projecten geraamd op 13.313.379 euro (met inrekening inflatie), waardoor het totaal nog met nieuwe projecten in te vullen budget (met inrekening inflatie) voor het Optimalisatieprogramma 2019 werd teruggebracht tot 216.686.621 euro, of
 - ca. 93.938.507 euro voor het regulier budget
 - ca. 122.748.114 euro voor het lokaal pact budget.
- in het geval van 22 projecten ook gemeentelijke gecombineerde aandelen (dienstrioleringen) noodzakelijk zijn. Voor deze gemeentelijke aandelen zijn – in het kader van het Lokaal Pact – dan ook 22 nieuwe projecten gedefinieerd die in voorliggend programma worden voorgesteld voor opname op het Optimalisatieprogramma 2019. Deze projecten vertegenwoordigen een geraamde investering (op basis van de technische plannen van de bovengemeentelijke aandelen) van 13.128.124 euro. De toekomstige opleveringskost van deze projecten wordt geschat op 14.299.153 euro (met inrekening inflatie).

Het nog resterende budget werd verder ingevuld met 117 projecten die een totaal budget – op basis van de klassieke raming – van 165.781.519 euro vertegenwoordigen. De inschatting (zie 2.5.2) van de kostprijs bij oplevering van deze projecten, resulteert in een totale kost van 160.878.003 euro (zonder inrekening indexatie), resp. 202.006.913 euro (met inrekening indexatie). De mate waarin deze projecten thuishoren binnen het reguliere budget, dan wel het lokaal pact-budget is verder gespecificeerd in 3.8.2, resp. 3.8.3.

Aan deze lijst van nieuw op te dragen projecten zijn daarnaast nog 6 projecten toegevoegd waarvoor enkel de studie wordt opgedragen en waarvoor dus nog geen investeringskost wordt ingerekend.

Bij de afronding van de opmaak van het Optimalisatieprogramma 2019 konden de resultaten als volgt samengevat worden:

	Budgettaire invulling	Aandeel	
		Regulier	Lokaal Pact
... op basis van klassieke ramingsmethodiek			
In het kader van budgetproblematiek van een vorig investeringsjaar doorgeschoven naar OP2019 (4 projecten)	12.223.080	5.565.087	6.657.993
Nieuwe via OP2019 ter uitvoering op te dragen projecten (139 projecten)	178.909.643	71.727.812	107.181.831
Nieuwe via OP2019 ter studie op te dragen projecten (6 projecten)	-	-	-
... op basis van geraamde opleveringskost zonder inrekening inflatie			
In het kader van budgetproblematiek van een vorig investeringsjaar doorgeschoven naar OP2019 (4 projecten)	11.357.686	5.171.079	6.186.687
Nieuwe via OP2019 ter uitvoering op te dragen projecten (139 projecten)	173.076.656	74.098.280	98.978.376
Nieuwe via OP2019 ter studie op te dragen projecten (6 projecten)	-	-	-
... op basis van geraamde opleveringskost mét inrekening inflatie			
In het kader van budgetproblematiek van een vorig investeringsjaar doorgeschoven naar OP2019 (4 projecten)	13.313.379	6.061.493	7.251.886
Nieuwe via OP2019 ter uitvoering op te dragen projecten (143 projecten)	216.306.065	93.673.231	122.632.834
Nieuwe via OP2019 ter studie op te dragen projecten (6 projecten)	-	-	-

3.8.2 Invulling van het Regulier Budget

Van de 143 projecten⁶ die worden voorgesteld voor opname op het Optimalisatieprogramma 2019, zijn 50 projecten (waarvan 1 doorgeschoven) geheel en 5 projecten (1 doorgeschoven en 4 nieuwe) gedeeltelijk te beschouwen als een bovengemeentelijke opdracht. Deze projecten horen dan ook thuis binnen het Reguliere Budget van het bovengemeentelijke investeringsprogramma.

Wat het regulier budget betreft, vertegenwoordigen deze (delen van) projecten – op basis van de klassieke raming – een totaal investering van 77.288.899 euro. De geschatte opleveringskost bedraagt 79.269.358 euro (excl. inrekening inflatie) en 99.734.724 euro (incl. inrekening inflatie).

3.8.3 Invulling van het Budget Lokaal Pact

Van de 143 projecten⁷ die worden voorgesteld voor opname op het Optimalisatieprogramma 2019, zijn 88 projecten (2 doorgeschoven en 86 nieuwe) geheel en 5 projecten (1 doorgeschoven en 4 nieuwe) gedeeltelijk te beschouwen als een gemeentelijke opdracht. Deze projecten horen dan ook thuis binnen het Lokaal Pact Budget van voorliggend investeringsprogramma 2019.

Bij de besprekingen in het kader van de opmaak van voorliggend programma werden 23 nieuwe lokaal pact-projecten om diverse, vnl. ecologische (waaronder GUP-prioriteit), redenen beoordeeld als prioritair voor opname op het Optimalisatieprogramma 2019. Deze projecten vertegenwoordigen een totale investering – op basis van de huidige ramingen – van ruim 34,3 miljoen euro, een investering die na uitvoering door inrekening van kostprijs-evoluties én de inflatie mogelijk nog kan oplopen tot bijna 40,6 miljoen euro (huidige inschatting).

Ook voor 3 ‘gemengde’ (deels regulier, deels lokaal pact) nieuwe projecten werd een prioritaire opname op het Optimalisatieprogramma 2019 voorgesteld. Het lokaal pact-aandeel van deze projecten vertegenwoordigt op basis van de huidige ramingen een investering van ruim 5,6 miljoen euro binnen het

⁶ studieprojecten niet meegerekend

⁷ studieprojecten niet meegerekend

lokaal pact budget, dewelke na uitvoering (incl. inrekening inflatie) verder kan oplopen tot ruim 6,5 miljoen euro.

Al deze projecten horen thuis in één van volgende initiële lokaal pact-categorieën met betrekking tot

- voorafname op verschuiven van het overnamepunt bij herziening GUP (2 projecten) [zie 3.3.1]
- overname tussenliggende leidingen (8 projecten) [zie 3.3.2]
- optimalisatie van DWA- en RWA-aanpak met een belangrijke impact op de bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur (17 projecten) [zie 3.3.4]

Daarnaast werden – zoals al aangegeven in 3.8.1 – in de loop van 2017 22 nieuwe projecten (gemeentelijke dienstrieringen) gedefinieerd in het kader van de goedkeuring van technische plannen van reeds eerder opgedragen projecten. Samen met project 23411 ‘Sanering Waregemstraat - Vichtseweg - Delfien Vanhautestraat’ (Anzegem) waarin ook het gemeentelijk gecombineerd aandeel (dienstriering langs de geplande bovengemeentelijke persleiding) meteen werd opgenomen, vormen deze projecten een investeringspakket van ruim 13,8 miljoen euro, die thuis horen binnen de Lokaal Pact-categorie “tenlastename van de aanleg van gemeentelijke infrastructuur bij de aanleg van collectoren, prioritair rioleringen of lokaal pact-dossiers” [zie 3.3.3]

De vaststelling – eind april 2017 – van het *‘Investeringsprogramma 2017 / Indicatief investeringsprogramma 2018-2019’* voor AWW door Vlaams minister van mobiliteit en openbare werken Ben Weyts, leidde vervolgens tot een 10-tal nieuwe rioleringsprojecten die na bespreking op het Permanent Overleg – én met akkoord van betrokken gemeenten / rioolbeheerders – in voorliggend programma worden voorgesteld voor opname op het Optimalisatieprogramma 2019 binnen de lokaal pact-categorie waarvan sprake in 3.3.5. Immers, uit een screening van het AWW-investeringsprogramma 2017 (incl. reserveprogramma 2018) bleek dat bij een 10-tal AWW-projecten ook de gelijktijdige (her)aanleg van gemeentelijke rioleringsinfrastructuur – waarvoor nog geen subsidiedossier werd opgedragen via een eerder door minister Joke Schauvliege goedgekeurd subsidieprogramma – wenselijk is. Het betreffen – 5 projecten waarvoor bij de gemeente / rioolbeheerder wel reeds een rioleringsstudie (opmaak voorontwerp/ontwerp) opgestart was. Betrokken studies zullen tot goedkeuring (voor)ontwerp door betrokken gemeenten / rioolbeheerders verder afgehandeld worden (via een procedure die volledig gelijkaardig is aan deze van de subsidieprocedure), en vervolgens voor verderzetting / uitvoering worden overgedragen aan Aquafin; – en 5 projecten waarvoor medio 2017 via het Permanent Overleg aan Aquafin de opdracht werd gegeven om ‘vervroegd’ een rioleringsstudie (‘technisch plan’) op te starten.

De betrokken 10 gemeentelijke rioleringsprojecten vertegenwoordigen op basis van de huidige ramingen een totale investering van ruim 8,7 miljoen euro, die mogelijks nog kan oplopen tot ruim 10 miljoen euro na uitvoering van de werken (incl. inrekening inflatie).

In september 2017 bleek, naar aanleiding van een bespreking met de Werkvennootschap (nv van publiek recht), dat het Vlaams Gewest het plan heeft opgevat om – via de Werkvennootschap – op korte termijn een aantal infrastructuurwerken uit te voeren in de rand rond Brussel. Zo zal de Werkvennootschap op zeer korte termijn – m.n. reeds in de loop van 2018 – starten met de aanleg van een fietsstrade vanaf de aansluiting van de R0 op de A12 tot aan de N276 te Meise. In betrokken tracé dient de gemeente Meise echter in de Strombeek-Beverselaan (N276) ook nog een nieuwe gescheiden riolering aan te leggen, doch deze rioleringswerken werden nog niet budgettair voorzien. Voor de gemeente Meise hebben deze rioleringswerken – waarvan de kostprijs wordt geraamd op bijna 880.000 euro – een belangrijke en budgettaire impact die niet zomaar op korte termijn binnen de gemeentelijke begroting (BBC) kan opgevangen worden. Gelet op de krappe timing én de geldende procedures is het ook niet meer mogelijk

om een (gedeeltelijke) oplossing te bieden via het subsidieprogramma. Bovendien dient ook dan de gemeente minimaal 25% van de rioleringskost zelf te financieren. Daarom wordt in samenspraak met het kabinet Schauvliege én in afwachting van een oplossing ten gronde, voorgesteld om uitzonderlijk – en met de uitdrukkelijke voorwaarde dat dit geen precedent naar de toekomst kan en mag vormen – betrokken rioleringswerken binnen het Lokaal Pact-budget ter uitvoering op te dragen aan Aquafin via het Optimalisatieprogramma 2019.

Tenslotte werd het nog beschikbare Lokaal Pact-budget – met akkoord van betrokken gemeenten / rioolbeheerders – verder ingevuld met gemeentelijke projecten uit de categorie ‘tenlastename van de invulling van het gemeentelijk voorbehoud’[zie 3.3.6]. In concreto betreft het 29 projecten waarvan initieel de financiering deels voorzien was via het subsidieprogramma. In het kader van het Lokaal Pact én mits ondertekening van de gebruiksovereenkomst⁸, worden deze projecten voorgedragen voor uitvoering via het bovengemeentelijk investeringsprogramma.

- 18 van deze projecten kaderen binnen het maatregelenprogramma van het stroomgebiedbeheerplan van de 1ste generatie. Deze projecten waren reeds eerder opgenomen op een subsidieprogramma en hadden daar reeds een deel van de procedure doorlopen. Betrokken projecten vertegenwoordigen op basis van de huidige ramingen een totale investering van ruim 27,9 miljoen euro. De totale investeringskost van betrokken projecten kan na uitvoering (incl. inrekening inflatie) oplopen tot bijna 31 miljoen euro;
- de overige 11 projecten kaderen binnen het maatregelenprogramma van het stroomgebiedbeheerplan van de 2^e generatie. Voor deze projecten was door betrokken gemeente / rioolbeheerder een subsidieaanvraag ingediend, maar waren nog niet opgenomen op een concreet subsidieprogramma. Deze projecten vertegenwoordigen op basis van de huidige ramingen een totale investering van ruim 15,8 miljoen euro, waarbij deze na uitvoering verder kan oplopen tot ruim 18,3 miljoen euro (incl. inrekening inflatie);

In tabel 3 wordt samenvattend per categorie van het Lokaal Pact aangegeven hoeveel projecten in betrokken categorie werden ondergebracht, alsook welke investering zij op basis van de klassieke ramingsmethodiek vertegenwoordigen.

⁸ na realisatie dienen deze projecten door de betrokken gemeenten / rioolbeheerders geëxploiteerd te worden (zie ook 1.5)

Tabel 3: Globaal overzicht van de invulling van het Budget Lokaal Pact voor het Optimalisatieprogramma 2019

Categorie	Aantal projecten	Geraamd investeringsbedrag ^{9,10}
In het kader van de budgetproblematiek doorgeschoven projecten	3	6.657.993,00 euro
Nieuwe projecten		
- tenlastename van gemeentelijke rioleringsinspanningen door het verschuiven van het overnamepunt	2	1.130.397,00 euro
- tenlastename door een gefaseerde overname van gemeentelijke leidingen gelegen in het bovengemeentelijk collectorennetwerk	8	9.598.645,96 euro
- tenlastename van de aanleg van de gemeentelijke infrastructuur bij de aanleg in het tracé van collectoren, prioritaire rioleringen en lokaal pact dossiers	23 ¹¹	13.843.962,00 euro
- tenlastename van gemeentelijke investeringsprojecten in het kader van de optimalisatie van de DWA- en RWA-aanpak met een belangrijke impact op de bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur	17	29.230.772,12 euro
- tenlastename van investeringsprojecten in het kader van de (her)aanleg van gewestwegen	10	8.760.714,47 euro
- tenlastename van investeringsprojecten in het kader van de realisatie van de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water, Natura 2000 en de Zwemwaterrichtlijn	29	43.744.096,26 euro
		112.966.580,81 euro

3.8.4 Globaal overzicht van de projecten opgenomen op het Optimalisatieprogramma 2019

3.8.4.1 Indeling in functie van de 'doelstelling' van de projecten

Binnen de groep projecten die worden voorgesteld voor opname op het Optimalisatieprogramma 2019 kunnen verschillende categorieën projecten onderscheiden worden, met name:

- Optimalisatie- en renovatieprojecten
- RWZI/KWZI-projecten
- Projecten gericht op het saneren van vuilvracht
- Tenlastename van gemeentelijke projecten af te stemmen op initiatieven van het Vlaams Gewest (investeringsprogramma's van Aquafin, resp. Afdeling Wegen & Verkeer)

De verdeling over deze categorieën, verder opgesplitst in subcategorieën, is weergegeven in tabel 4. Verwijzend naar punt 3.2.3, kan gesteld worden dat ook binnen de groepen "RWZI/KWZI-projecten" en "Projecten gericht op het saneren van vuilvracht" er heel wat projecten zijn die een belangrijk "optimalisatiekarakter" hebben.

⁹ geraamd op basis van de klassieke ramingsmethodiek én de intussen opgemaakte technische plannen

¹⁰ voor projecten met zowel een regulier als een lokaal pact-aandeel, is enkel het lokaal pact-aandeel mee in rekening gebracht.

¹¹ incl. het gemeentelijk gecombineerde aandeel (dienstrioleringen langs bovengemeentelijke persleiding) die meteen mee voorzien worden in het bovengemeentelijk project 23411 (Anzegem)

Tabel 4: Optimalisatieprogramma 2019, opgesplitst per categorie en subcategorie¹²

Omschrijving categorie	Aantal projecten	IP-raming	Aandeel	
			Regulier budget	Budget Lokaal Pact
OPTIMALISATIE- EN RENOVATIEPROJECTEN (INCL. VERVANGINGINVESTERINGEN)	23			
- Zuivere afkoppelingsprojecten	7	8.566.867,57 €	-	8.566.867,57 €
- Renovatieprojecten (incl. heraanleg)	2	1.298.552,00 €	-	1.298.552,00 €
- Andere optimalisatieprojecten	14	25.991.313,55 €	2.400.000,00 €	23.591.313,55 €
ZUIVERINGSINSTALLATIES	13			
- Kleinschalige zuiveringsinstallaties (< 2.000 IE) & bijhorende toevoerleiding	3	3.407.790,85 €	3.407.790,85 €	-
- Grootschalige zuiveringsinstallaties	10	21.579.447,00 €	21.579.447,00 €	-
PROJECTEN GERICHT OP HET SANEREN VAN VUILVRACHT	41			
- Optimalisatie van het vuilvrachttransport in het buitengebied	39	49.830.526,42 €	42.611.606,46 €	7.218.919,96 €
- Aansluiten van bijkomende vuilvracht in agglomeraties kleiner dan 2.000 IE	0	-	-	-
- Aansluiten van bijkomende vuilvracht in agglomeraties tussen 2.000 en 10.000 IE	1	1.540.968,00 €	1.540.968,00 €	-
- Aansluiten van bijkomende vuilvracht in agglomeraties groter dan 10.000 IE	1	184.000,00 €	184.000,00 €	-
AFSTEMMING GEMEENTELIJKE PROJECTEN OP INITIATIEVEN VAN HET GEWEST	62			
- Tenlastename van de aanleg van dienstrioleringen en/of wachtaansluitingen (gecombineerde dossiers met Aquafin)	22	13.128.124,00 €	-	13.128.124,00 €
- Tenlastename van gemeentelijke investeringen in rioleringsaanleg in combinatie met werken van AWV (of Werkvennootschap)	11	9.637.957,47 €	-	9.637.957,47 €
- Tenlastename van de invulling van het gemeentelijk voorbehoud gesteld bij reeds eerder opgedragen Aquafin-projecten	29	43.744.096,26 €	-	43.744.096,26 €
	139	178.909.643,12	71.723.812,31 €	107.185.830,81 €

Uit tabel 4 kan dan ook duidelijk besloten worden dat het Optimalisatieprogramma 2019 in belangrijke mate is samengesteld uit projecten met een uitsluitend of overwegend "optimalisatiekarakter". Immers ook het gros van projecten die vuilvracht saneren, beantwoorden aan de hogerop vermelde "optimalisatieprincipes" voor de aansluiting van vuilvracht in het buitengebied. Dit alles komt nog veel duidelijker tot uiting op de projectfiches (zie bijgevoegde CD-rom) waarop voor elk project de motivatie is weergegeven waarom het betrokken project wordt voorgesteld voor opname op het Optimalisatieprogramma 2019.

3.8.4.2 Indeling in functie van de hoofdreden voor opname op het Optimalisatieprogramma 2019

Voor elk van de projecten, werd bijgehouden wat de hoofdreden(en) of belangrijkste motivatie was voor de opname op voorliggende optimalisatieprogramma 2019. Volgende triggers ('Waarom dient het project nu opgenomen en ter uitvoering opgedragen?') werden hierbij in beschouwing genomen:

- a. Basisinspanningen (i.e. planmatige uitbouw die vroeg of laat om ecologische redenen in alle gebieden dient te gebeuren);

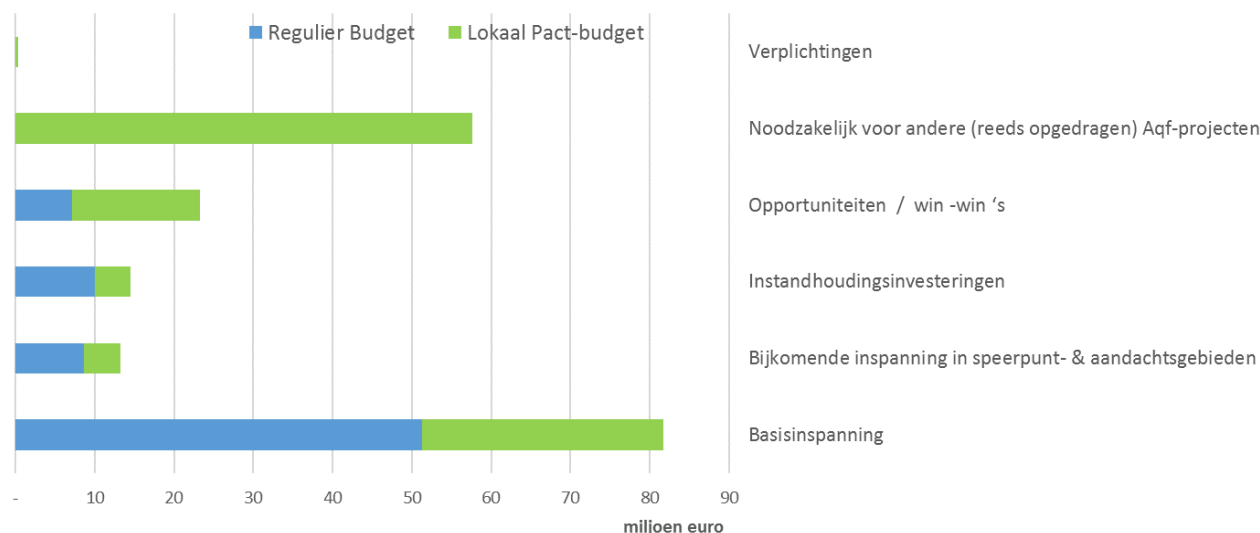
¹² Het betreft enkel de nieuwe ter uitvoering opgedragen projecten (dus de in het kader van de budgetproblematiek doorgeschoven projecten en de studieprojecten zijn in deze cijfers niet inbegrepen).

- b. Instandhoudingsinvesteringen;
- c. Conformereren met wetgeving;
- d. Verplichtingen (verplichte verplaatsingen, eisen door derden, edm);
- e. Opportuniteiten en win/win's (i.e. geen expliciete verplichtingen doch tijdswinst door gezamenlijke uitvoering en/of winst op maatschappelijk of financieel vlak);
- f. Bijkomende inspanning (geen basisinspanning) in speerpunt- en aandachtsgebieden of andere specifiek beschermingszones;
- g. Investeringsprojecten van Aquafin zodanig in het kader van andere (reeds eerder ter uitvoering opgedragen) investeringsprojecten van Aquafin zodat deze het vooropgestelde rendement kunnen behalen (bvb. inzameling vuilvracht via gemeentelijke dienstroleringen in het tracé van of stroomopwaarts van Aquafin-projecten, noodzakelijke afkoppelingen van parasitaire debieten, ...)

Als we op basis van deze indeling nagaan wat budgettair de belangrijkste 'triggers' zijn voor opname op het optimalisatieprogramma 2019, dan krijgen we het beeld zoals weergegeven in figuur 12.

Figuur 12: indeling van de voorgestelde investeringen op basis van de hoofdreden(en) voor opname op het OP2019

Binnen het reguliere budget is de belangrijkste trigger duidelijk de verdere planmatige uitbouw van de bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur. Deze trigger is ook binnen het lokaal pact-budget belangrijk, doch het gros van de voorgestelde investeringsprojecten zijn hier toch vooral gericht op het zorgen voor het nodige rendement van reeds eerder ter uitvoering opgedragen Aquafin-projecten. Ook de opportuniteiten of win/win's maken globaal genomen een belangrijk deel uit (ruim 23 miljoen euro o.b.v. de klassieke OP-ramingen) van het totaal beschikbare OP2019-budget. Ook de instandhoudingsinvesteringen en bijkomende in spanningen in speerpunt- en aandachtsgebieden tenslotte zijn budgettair zeker vermeldenswaard.

3.8.4.3 Overzicht projecten opgenomen op het Optimalisatieprogramma 2019

In de bijlagen 1a en 1b is een overzicht weergegeven van de projecten opgenomen op het Optimalisatieprogramma 2019. Bijlage 1a geeft een overzicht van de projecten per bekken en per zuiveringsgebied. Bijlage 1b vermeldt per project in welke mate dit project in het kader van het Lokaal Pact met de gemeenten werd opgenomen op het Optimalisatieprogramma 2019.

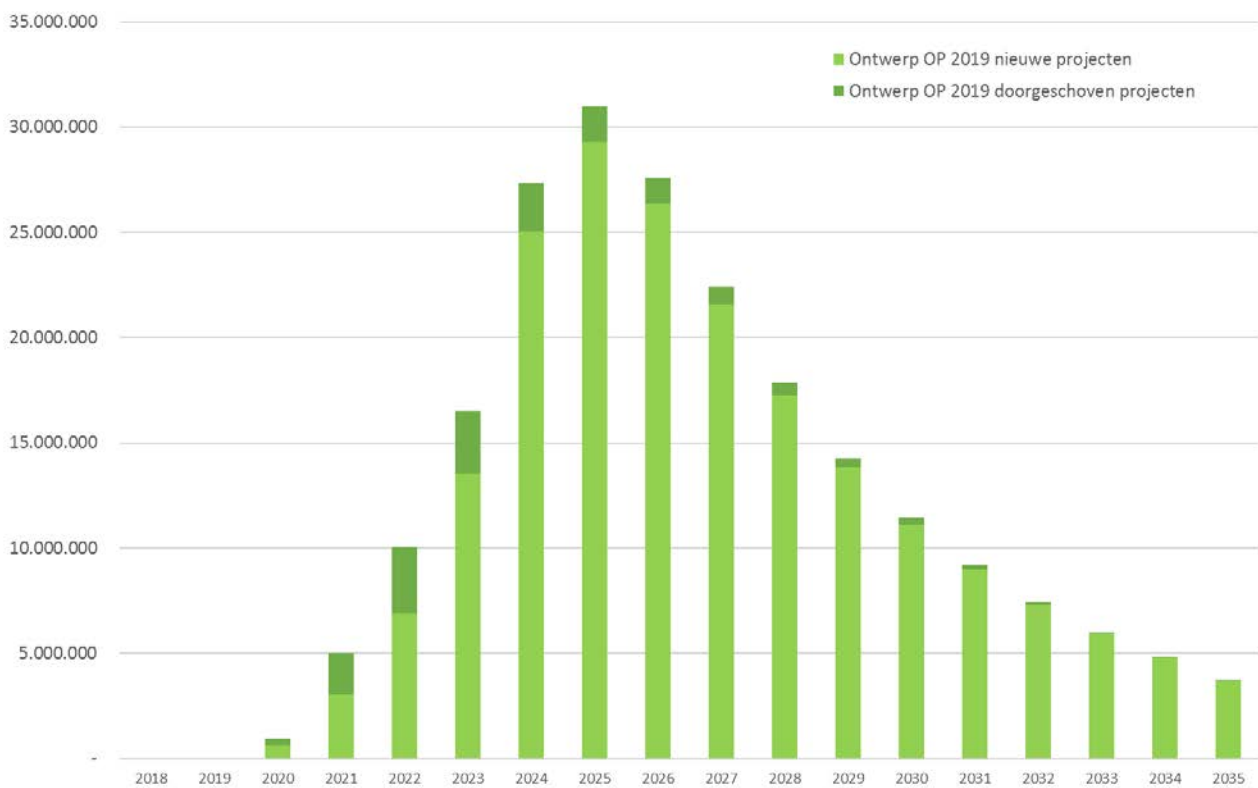
In de bijlage 1c tenslotte worden de studieprojecten (opgenomen op het Optimalisatieprogramma 2019), opgelijst.

3.8.5 Link van het Optimalisatieprogramma 2019 met het toekomstig opleveringsvolume

De in 2.6 toegelichte methodiek “Opleveringsvoorspeller” werd door Aquafin toegepast op de ontwerp-Optimalisatieprogramma 2019. Het resultaat hiervan is weergegeven in figuur 13, waarbij een onderscheid werd gemaakt tussen

- de reeds eerder ter uitvoering opgedragen én naar het OP 2019 doorgeschoven projecten;
- de nieuwe opdrachten die samen met de doorgeschoven projecten kunnen worden uitgevoerd binnen het traditionele reguliere budget (100 miljoen euro) en het lokaal pact budget (130 miljoen euro).

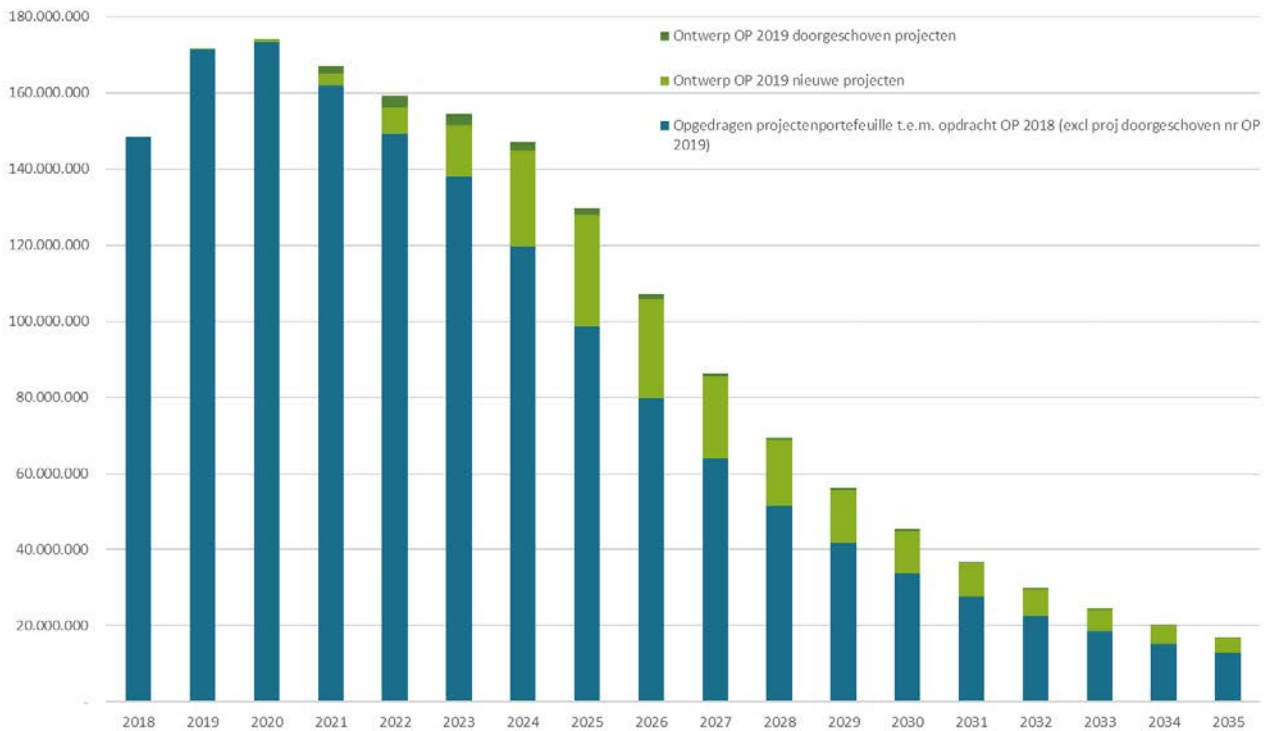
Figuur 13: de 'Opleveringsvoorspeller' toegepast op het ontwerp-Optimalisatieprogramma 2019

Indien we deze resultaten combineren met het resultaat voor de tot en met het OP 2019 opgedragen projectenportefeuille, dan resulteert dit in de in figuur 14 weergegeven opleveringsvolumes.

Figuur 14: prognose van het toekomstig jaarlijks opleveringsvolume na goedkeuring van het OP2019

3.9 Randvoorwaarden voor de projecten die ter uitvoering worden opgedragen

3.9.1 Opmaak van de technische plannen

Overeenkomstig artikel 4.1. van de overeenkomst afgesloten tussen Aquafin nv en het Vlaamse gewest, dient Aquafin uiterlijk binnen de 15 maanden na ontvangst van elk investeringsprogramma waarvoor de uitvoering haar wordt opgedragen, technische plannen (≈ voorontwerpen per project) op te stellen en aan het Vlaamse gewest ter goedkeuring voor te leggen.

Daarbij dient Aquafin in te staan voor de uitwerking, op basis van een eigen analyse van verschillende mogelijke technische en financiële scenario's van toepassing op elk zuiveringsgebied of gedefinieerd deel ervan, die de doelstellingen van het investeringsprogramma, overeenkomstig de daarin gestelde aanvangsdata, realiseren.

De diverse scenario's die overeenkomstig art. 4.1. (a) worden uitgewerkt en waarin het ecologisch aspect een centraal gegeven is, moeten aan het Vlaamse gewest voorgelegd worden om te kunnen evalueren waarom een bepaald scenario in dit technisch plan weerhouden is, en dit voorafgaand aan de verdere uitwerking van het technisch plan. Enkel voor die projecten waarvoor de scenario-analyse reeds werd uitgevoerd (en goedgekeurd) voorafgaand aan de opdracht, én voor die projecten waarvoor een scenario-

analyse irrelevant is (er is immers maar één scenario mogelijk), dient dit niet gebeuren mits Aquafin deze projecten oplijst (met vermelding van de redenen) en voorlegt aan het Overleg gelijktijdig met de verdeling van de projecten over de delen 2, 3 en 4.

Artikel 4.3. bepaalt verder dat Aquafin er zich toe verbindt diverse zuiveringsconcepten aan bod te laten komen op basis van gelijkwaardige technologie en bewezen efficiëntie. Daarbij zal ook aandacht gegeven worden aan de ontwikkeling van nieuwe technologieën.

Naast de bepalingen van de overeenkomst gelden ook de afspraken die op het maandelijks overleg werden/worden vastgelegd.

In uitvoering van het decreet Integraal Waterbeleid en meer specifiek van de verplichtingen inzake de Watertoets, dient het technisch plan ook duidelijk aan te geven welke aspecten en invloeden op het watersysteem in het technisch plan werden onderzocht, en wat hiervan het resultaat is.

Voor de projecten waar het gaat om complexe renovaties of optimalisaties van RWZI's, heeft VMM de voorbije jaren moeten vaststellen dat de ramingen opgemaakt ten tijde van het technisch plan, bij uitvoering in belangrijke mate werden overschreden. De reden hiervoor bleek in hoofdzaak terug te brengen te zijn tot de complexiteit van deze projecten. Hier dienen immers werken te gebeuren aan bestaande constructies, waarbij de bedrijfsvoering in stand moet gehouden worden. Dit leidde er toe dat heel wat problemen op het ogenblik van de opmaak van het technisch plan, niet of onvoldoende werden ingeschat. Om dit te ondervangen en aldus een financieel en technisch correcter beeld te krijgen van wat voorgesteld wordt, wordt dan ook voorgesteld om voor een aantal complexe renovatieprojecten het TP-dossier als volgt uit te werken :

- a) Aquafin maakt aangaande de vooropgestelde ingrepen een grondige analyse teneinde verschillende technische en financiële scenario's op te stellen en een kosten-baten analyse uit te werken;
- b) Deze scenario-analyse met bijbehorende kosten-baten vergelijking wordt aan de Afdelingen Economisch en Ecologisch Toezicht van de VMM voorgelegd teneinde tussentijds een beslissing te nemen aangaande het voorkeursscenario;
- c) Het gekozen scenario wordt vervolgens uitgewerkt tot het niveau van een detailontwerp (ontwerpfase 1) zodat een gedetailleerde inschatting kan voorgelegd worden van zowel de technische onderdelen als de bijbehorende kostprijsraming aan de Overheid;
- d) Dit meer gedetailleerd dossier zal de basis vormen voor de geldende procedure tot vaststelling en goedkeuring van het technisch plan.

Deze werkwijze mag uiteraard niet voor gevolg hebben dat de totale doorlooptijd van het project verlengd wordt. De tijd die beschikbaar gesteld wordt om de voormelde stappen a tot d te doorlopen, dient dan ook conform de goedgekeurde tijdsas voor RWZI-projecten te zijn.

3.9.2 Projecten onder voorbehoud

De lijst van projecten welke "onder voorbehoud" op het rollend meerjareninvesteringsprogramma opgenomen werden, is vrij omvangrijk. Bij de opmaak van voorliggend investeringsprogramma werd het engagement van de betrokken gemeente(n) / rioleringsinstantie onder de vorm van een subsidie-aanvraag, resp. de goedkeuring van een erosiebestrijdingsplan, als een voldoende engagement beschouwd om het bovengemeentelijke project op te nemen op het definitieve programma 2019. Betrokken gemeentelijke

////////////////////////////////////

projecten zullen zo snel mogelijk op een definitief subsidieprogramma opgenomen worden. Daar waar het concept of de technische uitwerking van het gemeentelijk project nog afhankelijk is van het concept van het Aquafin-project, zal deze opname op het subsidieprogramma echter pas gebeuren ná goedkeuring van het technisch plan¹³ van het bovengemeentelijk project. In voorkomend geval zal bij de goedkeuring van betrokken technisch plan door Aquafin wel de herbevestiging van het engagement van betrokken gemeente(n)/rioolbeheerder(s) aan het Gewest moeten voorgelegd worden. Hierbij dient opgemerkt dat de betrokken gemeente(n)/rioolbeheerder(s) door Aquafin duidelijk moeten geïnformeerd worden over de consequenties indien zij in een latere fase dit engagement niet nakomen.

Ook na de goedkeuring van het technisch plan dient de invulling van het voorbehoud van nabij te worden opgevolgd door Aquafin. De indiening van een subsidie-aanvraag en de opname ervan op een definitief subsidieprogramma geven immers niet voldoende zekerheid omtrent een effectieve uitvoering van betrokken project(en) én een daadwerkelijke afstemming op de betrokken Aquafin-opdracht. Deze afstemming dient door Aquafin in elke fase van het bovengemeentelijk project van nabij te worden opgevolgd. De evaluatie van de evolutie van de gemeentelijke dossiers is bepalend voor het verderzetten of afremmen van de hiermee gekoppelde bovengemeentelijke projecten. Een onder voorbehoud opgedragen Aquafin-opdracht kan dan ook pas in uitvoering gaan wanneer er voldoende zekerheid en afstemming is tussen de aan elkaar gekoppelde bovengemeentelijke en gemeentelijke projecten.

Van Aquafin wordt dan ook verwacht dat zij in alle fasen van het uit te voeren bovengemeentelijk project hierover in overleg gaat met de betrokken gemeenten/rioleringsinstanties en dat zij ten gepaste tijde hierover terugkoppelt naar het Vlaams Gewest toe. Een voldoende en realistische afstemming met betrokken gemeentelijke projecten is immers essentieel voor de bovengemeentelijke projecten onder voorbehoud, en is één van de belangrijke aspecten bij de oplevering van de Aquafin-opdracht aan het Vlaamse Gewest.

Wat de opvolging van dit voorbehoud betreft, verwijzen we tevens naar de afspraken die hieromtrent op het Permanent Overleg tussen het Vlaams Gewest en Aquafin gemaakt werden.

3.9.3 Afstemming op andere projecten van derden

Naast de vermelde projecten onder voorbehoud, zijn er ook nog andere Aquafin-opdrachten die dienen te worden afgestemd op projecten van derden (naast gemeenten en rioolbeheerders ook AWV, De Scheepvaart, NMBS, ...), o.a. met het oog op minder hinder, efficiëntiewinsten, ... In de mate dat de afstemming op projecten van derden bij de opmaak van voorliggend programma reeds gekend was en een element was bij de prioritering, wordt hiervan melding gemaakt op de individuele opdrachtfiles die als bijlage bij voorliggend programma zijn bijgevoegd. Maar ook bij de concrete uitwerking van de - aan Aquafin opgedragen - projecten kan een bijkomende noodzaak en/of opportuniteit tot het afstemmen op projecten van derden zich nog steeds stellen.

Ook hier wordt van Aquafin verwacht dat zij hierover in overleg gaat met de betrokken actoren en dat zij hierover ten gepaste tijde terugkoppelt naar het Vlaams Gewest. In dit verband verwijzen eveneens naar de afspraken die hieromtrent gemaakt werden op het Permanent Overleg tussen het Vlaams Gewest en Aquafin.

¹³ Eventueel kan bij de goedkeuring van een technisch plan de inhoud van het voorbehoud nog worden bijgestuurd.

3.9.4 Projecten opgedragen in het kader van het Lokaal Pact

3.9.4.1 Afsluiten 'Gebruiksovereenkomst'¹⁴

Voor alle projecten waarvoor van toepassing (zoals vermeld op de opdrachtfile), dient Aquafin na het verkrijgen van de opdracht tot uitvoering het initiatief te nemen tot het afsluiten van bedoelde overeenkomst met de betrokken gemeente/rioolbeheerder en dit alvorens over te gaan tot overname, dan wel opstart van betrokken projecten. Voor de betrokken projecten is het afsluiten van bedoelde overeenkomst immers een noodzakelijke voorwaarde voor de effectieve uitwerking én uitvoering. Voorafgaand aan of bij de opmaak van het optimalisatieprogramma 2019 hebben betrokken gemeenten/rioolbeheerders zich alvast akkoord verklaard met de overdracht naar het Lokaal Pact (i.e. uitvoering ten laste van Aquafin/Vlaams Gewest) én bijhorende ondertekening van de gebruiksovereenkomst, dit met het oog op het latere beheer van de aan te leggen infrastructuur.

Bij de uitwerking en uitvoering van betrokken projecten dienen alle betrokken partijen zich te houden aan de in de gebruiksovereenkomst vastgelegde bepalingen.

3.9.4.2 Budgettaire opvolging

Voor de projecten die geheel of gedeeltelijk werden ondergebracht binnen het Budget Lokaal Pact dient in elke fase (technisch plan, technische wijzigingen, aanbesteding, oplevering) van de verdere uitwerking van het project de evolutie van de tenlastename van de gemeentelijke rioleringsinspanning door het Vlaams Gewest, zichtbaar gemaakt te worden.

Zo dient

- in het technisch plan het “gemeentelijke aandeel” (opgedragen via het Budget Lokaal Pact) binnen het project duidelijk onderscheiden te worden van het “bovengemeentelijk aandeel”, en dit zowel bij de diverse projectonderdelen als op de financiële fiche;
- bij elke technische wijziging dient aangegeven wat de invloed van de betrokken wijziging is op het “gemeentelijk aandeel” binnen het project;
- aan het opleveringsdossier een apart overzicht toegevoegd te worden waaruit duidelijk op te maken valt welk deel van de uiteindelijke investeringskost thuis hoort in het Budget Lokaal Pact.

3.9.5 Optimale afkoppeling particulier domein

3.9.5.1 Gelijke behandeling van burgers op niveau van gemeente

Zoals gesteld op de vergadering dd 8 november 2011 op het kabinet leefmilieu is het de bedoeling dat de burgers, op het niveau van de gemeente, een gelijke behandeling ervaren.

Aquafin kan hierbij instaan voor de begeleiding van de afkoppeling op particulier domein ten laste van het Gewest, maar dit maximaal tot het stadium van het opstellen van het afkoppelingsadvies. Deze begeleiding dient te worden afgestemd op het beleid inzake optimale afkoppeling van de betrokken gemeente.

Concreet betekent dit:

- indien de gemeente meer voorziet dan de opmaak van een inventaris en een voorstel geplande toestand, dan kan Aquafin deze extra begeleiding op vraag van de gemeente ook voorzien doch ten laste van de betrokken gemeente;

¹⁴ Bedoeld wordt de ‘Gebruiksovereenkomst in toepassing van de beslissing van de Vlaamse Regering d.d. 17 juli 2015 met betrekking tot de invulling van het Lokaal Pact’

- indien de gemeente echter minder voorziet, dan dient ook Aquafin minder te voorzien zodanig dat nooit meer aangeboden wordt dan in de rest van de betrokken gemeente;
- dat de aanpak binnen eenzelfde project desnoods kan verschillen indien betrokken gemeenten een verschillend beleid voorstaan.

De betrokken gemeente/rioolbeheerder is verantwoordelijk voor de effectieve realisatie van de afkoppeling op terrein gelijktijdig met de uitvoering van de rioleringswerken. Ook de keuring van de privéwaterafvoer dient te gebeuren door de betrokken rioolbeheerder. Aquafin dient er op toe te zien dat de afkoppelingen en bijhorende keuringen ook effectief gerealiseerd worden, met inbegrip van de nodige communicatie hieromtrent met betrokken rioolbeheerder.

Bovenstaande wordt voor elk Aquafinproject vastgelegd in een overeenkomst met de betrokken rioolbeheerders, waarin

- duidelijk staat aangegeven dat de gemeente / rioolbeheerder verantwoordelijk is voor de effectieve realisatie van de afkoppeling én voor de keuring ervan,
- de verdeling van de kosten zijn opgenomen.

Van deze overeenkomst wordt een afschrift bezorgd aan VMM.

3.9.5.2 Invulling in fase 'technisch plan'

Teneinde in fase technisch plan te kunnen nagaan op welke manier het principe van "optimale afkoppeling" van de particuliere woningen langsheen het tracé wordt gerealiseerd, dient aan het technisch plan van de betrokken projecten een 'plan van aanpak' toegevoegd te worden. Dit plan van aanpak dient volgende documenten te bevatten:

- een inventaris van de bestaande afwatering van het hemel- en het afvalwater en het mogelijk hergebruik of afvoer, wat omvat:
 - een beschrijving of aanduiding van de aanwezige types van bebouwing (open, halfopen of gesloten) langsheen het tracé van het project;
 - een zo correct mogelijke inschatting (bv. op basis van kadasterplannen) van de hoeveelheid aanwezige verharde oppervlakten (daken, opritten, terrassen, andere verhardingen) langsheen het tracé van het project, die momenteel niet ter plaatse infiltreren;
 - een beschrijving van de huidige afwateringstoestand voor de bestaande bebouwing (lozing naar achter en/of naar voor, reeds gescheiden of niet?);
- een communicatieplan naar de burgers toe welke omvat een overzicht van de genomen en te nemen stappen naar sensibilisering en communicatie naar de particulieren;
- een visie omtrent de financiering van de werken op het particulier domein (financiering door de rioolbeheerder of door particulier, premieregeling, uitvoering door rioolbeheerder of door particulier?);
- een beschrijving van de aanpak van de afkoppelingswerken (afkoppelingsarchitect, uitvoering, beleid m.b.t. hemelwaterput/infiltratie, controle op uitgevoerde werken?);
- een engagement van de rioolbeheerder dat de optimale afkoppeling op particulier domein effectief zal bewerkstelligd worden ten laatste gelijktijdig met de uitvoering van de rioleringswerken.

Optioneel aan te leveren:

- een bijkomende detaillering van de bovenstaande vragen met mogelijks een inventaris van de huidige en toekomstige stand van zaken van de afwatering van de particuliere woningen, bv. aan de hand van een intekening op plan;

BIJLAGEN

OPTIMALISATIEPROGRAMMA 2019-2023

ONTWERP-INVESTERINGSPROGRAMMA VOOR DE OPTIMALISATIE VAN DE BOVENGEMEENTELIJKE ZUIVERINGSINFRASTRUCTUUR IN HET VLAAMSE GEWEST

Optimalisatieprogramma 2019

BEKKEN VAN DE BENEDEN-SCHELDE

Zuiveringsgebied Aartselaar

23414 AARTSELAAR	RWZI Aartselaar : Effluentnabehandeling en proefproject verwijdering micropolluenten	0 EUR
------------------	--	-------

Zuiveringsgebied Antwerpen-Noord

23123G STABROEK	Renovatie collector Noordbeek - deel B: gecombineerd gemeentelijk aandeel	736.511 EUR
-----------------	---	-------------

23377 ANTWERPEN	RWZI Antwerpen-Noord : uitbreiding en aanpassing	2.222.000 EUR
-----------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Bambrugge

23433 HERZELE	Aanleg gescheiden stelsel in Provincieweg tussen Raverskouterlos en Pastorijweg (gecomb. met structureel onderhoud N46 door AWW)	579.500 EUR
---------------	--	-------------

Zuiveringsgebied Beveren

22679 SINT-GILLIS-WAAS	Sanering Sint Gillis Waas Zuid	2.351.058 EUR
------------------------	--------------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Blaasveld

23185 WILLEBROEK	RWZI Blaasveld 2de fase	1.409.947 EUR
------------------	-------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Boechout

22680V BOECHOUT	Aansluiting Grote Hoeveweg - Ranstsesteenweg - Hondstraat - Broechemsesteenweg (gemeentelijk aandeel)	1.332.323 EUR
-----------------	---	---------------

Zuiveringsgebied Dendermonde

22856U BUGGENHOUT	Aansluiting Krapstraat - Breemstraat: uitbreiding	162.930 EUR
-------------------	---	-------------

23190 DENDERMONDE	Optimalisatie doorvoercollector Dokter Haekstraat	1.017.704 EUR
-------------------	---	---------------

23473 DENDERMONDE	Pompstation en persleiding Zeelse Baan	184.000 EUR
-------------------	--	-------------

Zuiveringsgebied Deurne

23288 ANTWERPEN	RWZI Deurne : slibverwerking fase 3 (banddroger)	4.623.000 EUR
-----------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Hamme

23370 HAMME	RWZI Hamme : uitbreiding en aanpassing	2.750.000 EUR
-------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Lokeren

21477 LOKEREN	RWZI Lokeren : uitbreiding capaciteit	1.889.500 EUR
---------------	---------------------------------------	---------------

23096 LOCHRISTI	Sanering Antwerpse Steenweg (N70) en ontsluiting RWA	1.711.743 EUR
-----------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Overschelde

20293 WETTEREN	RWZI Overschelde 2de fase	1.450.000 EUR
----------------	---------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Temse

23424 SINT-NIKLAAS	Aansluiting Hoogkameren	655.347 EUR
--------------------	-------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Wetteren

20730 WETTEREN	RWZI Wetteren - Fase 2	1.795.000 EUR
----------------	------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Wichelen

22172 WICHELEN	Aansluiting Bogaert	834.804 EUR
----------------	---------------------	-------------

BEKKEN VAN DE BOVEN-SCHELDE*Zuiveringsgebied Avelgem*

23057G AVELGEM	Collector Kaphoekstraat tot Langestraat: gecombineerd gemeentelijk aandeel	149.510 EUR
----------------	---	-------------

Zuiveringsgebied Brakel

22591 BRAKEL	Sanering Valkenberg	2.137.530 EUR
22591G BRAKEL	Sanering Valkenberg: gecombineerd gemeentelijk aandeel	601.065 EUR

Zuiveringsgebied Brakel - Zegelsem

23360 BRAKEL	RWZI Brakel - Zegelsem	1.110.379 EUR
23408 BRAKEL	Collector Zegelsem (Teirlinckstraat - RWZI Zegelsem)	744.462 EUR

Zuiveringsgebied Gavere

22366 GAVERE	Aansluiting Luxemburgstraat Zuid	534.325 EUR
--------------	----------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Kruishoutem

23466 KRUISSHOUTEM	Aanleg gescheiden stelsel in Winston Churchillstraat (gelijktijdig met werken AWV)	521.589 EUR
--------------------	---	-------------

Zuiveringsgebied Kruishoutem - Marolle

20945 KRUISSHOUTEM	KWZI Kruishoutem - Marolle	865.412 EUR
23357 KRUISSHOUTEM	Collector Deinsesteenweg	961.565 EUR

Zuiveringsgebied Lede

20588G LEDE	Collector Smetlede: gecombineerd gemeentelijk aandeel	1.750.707 EUR
-------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Schorisse

22434 MAARKEDAL	Aansluiting Bosgat	564.606 EUR
-----------------	--------------------	-------------

Zuiveringsgebied Wichelen

20746V DENDERMONDE	Aanleg 2DWA-rioleringen langs de Schelde, aansluitend op collector Schoonaarde - Wichelen	190.100 EUR
--------------------	--	-------------

Zuiveringsgebied Zwalm

22081V ZOTTEGEM	Aanleg gescheiden stelsel in de Bambosstraat	658.663 EUR
-----------------	--	-------------

Zuiveringsgebied Zwalm - Sint-Denijs-Boekel

21938BV ZWALM	Aanleg gescheiden rioleringsstelsel in Moldergem (excl Buurtweg 12 & 13), Konkelstraat en Wijlegem	1.656.825 EUR
---------------	--	---------------

22265AV HOREBEKE	Aanleggen riolering in Rokegem, Auwerikstraat, Tonnestraat, Korsele en A. Hansstraat	4.094.773 EUR
------------------	--	---------------

BEKKEN VAN DE BRUGSE POLDERS*Zuiveringsgebied Baliebrugge*

23410 OOSTKAMP	Aansluiting vuilvracht Westkantstraat - Vrijlatenstraat	801.171 EUR
----------------	---	-------------

Zuiveringsgebied Eeklo

23463 SINT-LAUREINS	Vernieuwen riolering dorpskern Sint-Laureins met aanleg riolering Leemweg tussen Dorpsstraat en Rommelsweg en bezuiden Eerstestraat - deel in gewestweg	1.076.260 EUR
---------------------	---	---------------

Zuiveringsgebied Maldegem

23011 MALDEGEM	Afkoppeling industrieterrein Krommewege	575.178 EUR
----------------	---	-------------

23150G MALDEGEM	Sanering afvalwater Vossenhol: gecombineerd gemeentelijk aandeel	367.415 EUR
-----------------	--	-------------

23464 MALDEGEM	Aanleg gescheiden stelsel in N9/Staatsbaan t.h.v. nieuwe aansluiting bedrijventerrein Krommewege (gelijktijdig met AWV-werken)	217.525 EUR
----------------	--	-------------

Zuiveringsgebied Oostende

22944 BREDENE	Bufferbekken project 21740 (Afkoppelen Collectorennetwerk te Bredene/De Haan)	274.500 EUR
---------------	---	-------------

Zuiveringsgebied Wingene

22838G WINGENE	Sanering Vorsevijvers: gecombineerd gemeentelijk aandeel	625.431 EUR
----------------	--	-------------

22914V WINGENE	Sanering groene clusters rond centrum Sint-jan	2.185.165 EUR
----------------	--	---------------

23400 WINGENE	Aanleg riolering Balgerhoekstraat en Ruiseledesteeweg	797.127 EUR
---------------	---	-------------

BEKKEN VAN DE DEMER*Zuiveringsgebied Aarschot*

22981 AARSCHOT	Verbindingsriolering Mottestraat	780.741 EUR
----------------	----------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Alken

20017V BORGLOON	Aanleg gescheiden riolering Oorsprongstraat (excl. Tapstraat-Kleyestraat) en Nielstraat (excl. Zilverstraat-Oorsprongstraat)	1.975.098 EUR
-----------------	--	---------------

21614V1 ALKEN	Sanering Kolmenstraat - Nijverheidsstraat fase 2 afkoppelen Industrieterrein	707.179 EUR
---------------	--	-------------

21614V2 ALKEN	Sanering Picardstraat - Kolmenstraat fase 3	1.347.220 EUR
---------------	---	---------------

23099G ALKEN	Aansluiting Sassenbroekstraat: gecombineerd gemeentelijk aandeel	206.239 EUR
<i>Zuiveringsgebied Bekkevoort</i>		
22529 BEKKEVOORT	Verbindingsriolering Netelzeep Muggenberg	4.913.962 EUR
22529G BEKKEVOORT	Verbindingsriolering Netelzeep Muggenberg: gecombineerd gemeentelijk aandeel	405.843 EUR
<i>Zuiveringsgebied Bilzen</i>		
20451V HOESELT	Aanleg gescheiden riolering in Schalkhovenstraat en Lindenhofstraat	1.388.851 EUR
<i>Zuiveringsgebied Diest</i>		
20484AV DIEST	Doortocht Schoonaerde (N29) gecombineerd met AWV en AQF-project 20484A	761.200 EUR
20484BV DIEST	Aanleg van riolering in Vroentestraat, Pater Daemsstraat, Waterbosstraat, Berkstraat en Kerkstraat, gecombineerd met AQF-project 20484B	1.879.737 EUR
<i>Zuiveringsgebied Geetbets</i>		
20101 ZOUTLEEUEW	Collector Oude Spoorweg (Zoutleeuw)	4.968.507 EUR
20101G ZOUTLEEUEW	Collector Oude Spoorweg (Zoutleeuw): gecombineerd gemeentelijk aandeel	943.623 EUR
20102G ZOUTLEEUEW	Collector Oude Spoorweg (Linter): gecombineerd gemeentelijk aandeel (wachtaansluitingen)	5.400 EUR
<i>Zuiveringsgebied Glabbeek</i>		
20513V1 GLABBEEK	Aanleg gescheiden riolering in Attenrodestraat, Hoefstraat en Keibergstraat	1.386.505 EUR
20513V2 GLABBEEK	Aanleg gescheiden riolering in deel Langstraat en Doellaagstraat	1.421.735 EUR
<i>Zuiveringsgebied Halen</i>		
21896V NIEUWERKERKEN	Aanleg riolering in de Zwarteindestraat, Eendepoelstraat en Doorstraat	2.018.029 EUR
22539 HALEN	Studie optimalisatie overstort Vinnehoekstraat	0 EUR
23146 LUMMEN	Verbindingsriolering Zwarte-Brugstraat, Linkhoutstraat	528.703 EUR
23228 LUMMEN	Verbindingsriolering Koekoekstraat	182.863 EUR
<i>Zuiveringsgebied Hasselt</i>		
22749 HASSELT	Optimalisatie Godsheide	604.925 EUR
23279 HASSELT	RWZI Hasselt - uitbreiding capaciteit	0 EUR
<i>Zuiveringsgebied Hoepertingen</i>		
21005BV BORGLOON	Sanering Hendrieken en Voort: Benaetsstraat, Kalenberg, Bronstraat (deel) en Putstraat	2.058.464 EUR
21009V BORGLOON	Aanleg gescheiden riolering in de Kroekstraat en Koekelbronstraat	1.098.566 EUR

Zuiveringsgebied Houthalen - Centrum

22457	HOUTHALLEN-HELCHTEREN	Optimalisatie overstort Bonderstraat	3.589.472	EUR
-------	-----------------------	--------------------------------------	-----------	-----

Zuiveringsgebied Kortenaeken - Kersbeek-Miskom

21058V	KORTENAKEN	Aanleg gescheiden riolering in Heerbaan, Nieuwstraat en Beekstraat	2.780.126	EUR
--------	------------	--	-----------	-----

Zuiveringsgebied Nieuwerkerken - Wijer

21075BV1	NIEUWERKERKEN	Aanleg riolering in Mierhoopweg en deel Grotestraat	1.668.377	EUR
----------	---------------	---	-----------	-----

21075BV2	NIEUWERKERKEN	Aanleg riolering in de Nieuwstraat	1.006.027	EUR
----------	---------------	------------------------------------	-----------	-----

Zuiveringsgebied Rillaar

23368	AARSCHOT	KWZI Rillaar : uitbreiding en optimalisatie	1.432.000	EUR
-------	----------	---	-----------	-----

Zuiveringsgebied Sint-Joris-Winge

22420	TIELT-WINGE	Verbindingsriolering Kiezegem	1.203.648	EUR
-------	-------------	-------------------------------	-----------	-----

Zuiveringsgebied Tessenderlo

21057V	DIEST	Rioleringswerken wijk 'Korte Heide'	2.876.062	EUR
--------	-------	-------------------------------------	-----------	-----

Zuiveringsgebied Tielt - Winge

20352	TIELT-WINGE	Collector Houwaart fase 1	1.925.348	EUR
-------	-------------	---------------------------	-----------	-----

20710V	BEKKEVOORT	Aanleg gescheiden riolering (2DWA) in de Driesstraat	607.090	EUR
--------	------------	--	---------	-----

Zuiveringsgebied Wimmertingen

20753V1	TONGEREN	Aanleg riolering in de Sint-Geertruistraat, Gravierstraat, Neerpenstraat, Butsstraat, Binkelstraat, Sint-Lutgerussingel	1.439.818	EUR
---------	----------	---	-----------	-----

22516V	KORTESSEM	Aanleg gescheiden riolering in Gulmerstraat, Leenstraat e.a. (in Vliermaalroot)	1.043.704	EUR
--------	-----------	---	-----------	-----

22538V1	DIEPENBEEK	Aanleg gescheiden riolering (2DWA) in de Lindestraat, Ganzestraat en Tomstraat	1.600.529	EUR
---------	------------	--	-----------	-----

22538V2	HASSELT	Aanleg gescheiden riolering (2DWA) in de Mombeekdreef en Melbeekstraat	537.934	EUR
---------	---------	--	---------	-----

23268	DIEPENBEEK	Aansluiting Tierstraat	405.596	EUR
-------	------------	------------------------	---------	-----

Zuiveringsgebied Wolfsdonk

21056	AARSCHOT	Verbindingsriolering Testeltsesteenweg	1.748.428	EUR
-------	----------	--	-----------	-----

Zuiveringsgebied Zichem

99285V	SCHERPENHEUVEL-ZICHEM	Aanleg gescheiden riolering in de Ballaarstraat	745.856	EUR
--------	-----------------------	---	---------	-----

BEKKEN VAN DE DENDER*Zuiveringsgebied Galmaarden*

23348	BEVER	Afkoppeling Pontembeek en Poreel	769.767	EUR
-------	-------	----------------------------------	---------	-----

23356	GERAARDSBERGEN	Optimalisatie Moerbeke - Zikastraat -	533.799	EUR
-------	----------------	---------------------------------------	---------	-----

Zuiveringsgebied Liedekerke

22779G ROOSDAAL	Sanering Hunselberg en Tuitenbergh: gecombineerd gemeentelijk aandeel	656.432 EUR
23353 DILBEEK	Aansluiting Bodegemstraat	446.535 EUR

Zuiveringsgebied Sint-Antelinks

20330G HERZELE	Pompstation + persleiding Holmanstraat: gecombineerd gemeentelijk aandeel	27.610 EUR
----------------	---	------------

BEKKEN VAN DE DIJLE ZENNE*Zuiveringsgebied Beersel*

98250G SINT-GENESIUS-RODE	Collector Kwadebeek (98250) - aanleggen van een RWA en vervangen van een DWA in de Kwadeplasstraat (gecombineerd gemeentelijk aandeel)	203.081 EUR
---------------------------	--	-------------

Zuiveringsgebied Bonheiden

23241 BONHEIDEN	Verbindingsriolering Harentstraat - Oude Booischotsebaan	626.147 EUR
-----------------	--	-------------

Zuiveringsgebied Boortmeerbeek

23240 PUTTE	Verbindingsriolering Zag en Schrieksesteenweg	3.094.636 EUR
-------------	---	---------------

Zuiveringsgebied Grimbergen

23472 MEISE	Rioleringswerken ihkv fietssnelweg langs N276	877.243 EUR
-------------	---	-------------

Zuiveringsgebied Huldenberg

22344V1 HULDENBERG	Aanleg gescheiden riolering in Limburg Stirumlaan (tss Veldweg en Borremansstraat) en tussen Borremansstraat en Ijse	2.169.399 EUR
23237 HOEILAART	Afkoppeling Terdellebeek	2.700.183 EUR
23421 OVERIJSE	Afkoppeling Nekkedelle, Duisburgsesteenweg	2.759.057 EUR

Zuiveringsgebied Kortenberg

23333 KORTENBERG	Aansluiting lozingspunten Boeiendaal	1.715.545 EUR
------------------	--------------------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Leuven

22484G KORTENBERG	Pompstation en persleiding Vrebos: gecombineerd gemeentelijk aandeel	300.892 EUR
22485G BERTEM	Pompstation en persleiding 'Den Tomme': gecombineerd gemeentelijk aandeel	240.368 EUR

Zuiveringsgebied Mechelen - Noord

23238 SINT-KATELIJNE-WAVER	Optimalisatie Dorp en Dijk (verbinding tussen projecten 22493 en 20219)	916.686 EUR
----------------------------	---	-------------

Zuiveringsgebied Oud-Heverlee

23332 OUD-HEVERLEE	Afkoppelen langsgrachten Expresweg	335.363 EUR
--------------------	------------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Sint-Pieters-Leeuw

23234 LENNIK	Aansluiting Neerbuzingen	927.835 EUR
--------------	--------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Zemst - Hofstade

23255 BOORTMEERBEEK	Aansluiting Lievekesbossen	1.540.968 EUR
---------------------	----------------------------	---------------

BEKKEN VAN DE GENTSE KANALEN*Zuiveringsgebied Ertvelde*

23437 EVERGEM	Afkoppeling Heilige Geestdamwaterloop	340.200 EUR
---------------	---------------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Evergem

23378 EVERGEM	RWZI Evergem : uitbreiding en aanpassing	1.470.000 EUR
---------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Moerbeke

20631 LOKEREN	Collector Zeveneekskens	1.556.685 EUR
20633G GENT	Aansluiting Mendonk: gecombineerd gemeentelijk aandeel	907.601 EUR
23425 LOCHRISTI	Aansluiting Ratte - Nerenhoek	1.367.986 EUR

Zuiveringsgebied Sint-Niklaas

22878 SINT-NIKLAAS	Herwaardering bovenloop Molenbeek	3.367.416 EUR
23465 SINT-NIKLAAS	Optimalisatie Overstort RWZI BIS	143.000 EUR

Zuiveringsgebied Zelzate

23431 ASSENEDE	Aanleg gescheiden stelsel in de Stoepestraat ten noorden van E34 en de aansluitende ventweg (gecomb. met heraanleg N448 Stoepe-Noord door AWV)	700.883 EUR
----------------	--	-------------

BEKKEN VAN DE IJZER*Zuiveringsgebied Koekelare*

21501 KOEKELARE	Collector Veldstraat - Brugse Heirweg	969.779 EUR
-----------------	---------------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Kortemark

22666 KORTEMARK	Aansluiting Amersveldestraat (Zarren)	2.637.607 EUR
-----------------	---------------------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Langemark

22331G LANGEMARK-POELKAPELLE	Aansluiting Gistelhofstraat en Galgestraat te Madonna: gecombineerd gemeentelijk aandeel	673.234 EUR
------------------------------	--	-------------

Zuiveringsgebied Oostende

22661 ICHTEGEM	Aansluiting Bruggestraat - 's Gravendriesschelaan	2.558.318 EUR
23202G MIDDELKERKE	Aansluiting Leffingestraat en Fleriskotstraat te Leffinge: gecombineerd gemeentelijk aandeel	454.181 EUR
23376 OOSTENDE	Slibverwerking RWZI Oostende	1.810.000 EUR

Zuiveringsgebied Roesbrugge

22845G POPERINGE	Aansluiting Haringe centrum op Roesbrugge: gecombineerd gemeentelijk aandeel	804.516 EUR
------------------	--	-------------

Zuiveringsgebied Torhout - Wijnendale

22422AG	ICHTEGEM	Transportleiding Ermietshoek - Reiger - Veld - Tempel - KWZI Wijnendale: gecombineerd gemeentelijk aandeel	1.320.733	EUR
---------	----------	--	-----------	-----

Zuiveringsgebied Vlamertinge

22641	IEPER	Afkoppelen inlaten door de aanleg van een gescheiden stelsel langs de N308 en de Montmorencystraat te Vlamertinge.	3.725.000	EUR
-------	-------	--	-----------	-----

Zuiveringsgebied Woumen

23461	DIKSMUIDE	Aanleg gescheiden stelsel in de Kaaskerkestraat, Woumenweg en Eikhofstraat (gecomb. met omleidingsweg Diksmuide tussen N35 en N369 door AWW)	916.270	EUR
-------	-----------	--	---------	-----

Zuiveringsgebied Wulpen

23446	VEURNE	Heraanleg riolering in de Vaartstraat tussen Zuidburgweg en Albertlaan-I-laan (gecomb. met structureel onderhoud en fietspadenproject N390a door AWW)	2.646.961	EUR
-------	--------	---	-----------	-----

BEKKEN VAN DE LEIE*Zuiveringsgebied Beveren - Leie*

22937	HARELBEKE	Prioritaire riolering Muizelstraat	508.135	EUR
-------	-----------	------------------------------------	---------	-----

Zuiveringsgebied Harelbeke

23430	DEERLIJK	Aanleg gescheiden stelsel t.h.v. kruispunt België op N36 (gecomb. met herinrichting kruispunt door AWW)	805.000	EUR
23452	KORTRIJK	Sanering lozingspunt Grote Wallebeek	0	EUR

Zuiveringsgebied Heule

23048U	KORTRIJK	Collector Steenstraat (Fase 1): uitbreiding	245.355	EUR
23050	KORTRIJK	DWA-collector Mellestraat - Sint-Katharinastraat(Fase 2)	1.193.000	EUR

Zuiveringsgebied Ingelmunster

23450	OOSTROZEBEKE	Prioritaire riolering Ter Priemstraat - Voldersstraat	1.060.000	EUR
-------	--------------	---	-----------	-----

Zuiveringsgebied Ledegem

23262	MOORSLEDE	Sanering overstort Ledegemstraat te Dadizele	800.000	EUR
-------	-----------	--	---------	-----

Zuiveringsgebied Menen

22724	WERVIK	Sanering vuilvracht Terhand (Magerheidstraat)	2.198.553	EUR
-------	--------	---	-----------	-----

Zuiveringsgebied Moorslede

22725G	MOORSLEDE	Sanering lozing Tuimelarestreet (Breulstraat): gecombineerd gemeentelijk aandeel	1.594.155	EUR
--------	-----------	--	-----------	-----

Zuiveringsgebied Olsene

22957	WIELSBEKE	Sanering Heirweg	1.520.901	EUR
-------	-----------	------------------	-----------	-----

Zuiveringsgebied Roeselare

23451 ROESELARE	Herwaardering Sint-Amandsbeek tussen de Ring en de Brugsesteenweg	3.923.506 EUR
-----------------	---	---------------

Zuiveringsgebied Waregem

22303 ZWEVEGEM	Sanering Zwevegemstraat	2.226.060 EUR
23411 ANZEGEM	Sanering Waregemstraat - Vichtseweg - Delfien Vanhautestraat	1.266.820 EUR

BEKKEN VAN DE MAAS*Zuiveringsgebied Bree*

23300 BREE	Collector Kuilenstraat	974.285 EUR
------------	------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Kalmthout

22968G ESSEN	Collector Nolsebaan - Steenovenstraat (Wildert - Essen): gecombineerd gemeentelijk aandeel	336.508 EUR
--------------	--	-------------

Zuiveringsgebied Lommel

23462 LOMMEL	Aanleg van gescheiden stelsel in N71 (tussen Hoeverdijk en tot voorbij Balendijk) in combinatie met AWW-werken thv kruising N71-Stationstraat	1.034.726 EUR
--------------	---	---------------

Zuiveringsgebied Neeroeteren

23436 MAASEIK	Aanleg gescheiden stelsel in Breeërweg vanaf Hooggeistersveld tot Kinrooiersteenweg (gecomb. met structureel onderhoud N721 door AWW)	262.000 EUR
---------------	---	-------------

Zuiveringsgebied Poppel

21478 RAVELS	Uitbreiding RWZI Poppel	2.160.000 EUR
22506U RAVELS	Renovatie gravitaire collector Weelde, afwaarts deel (uitbreiding project 22506)	381.866 EUR

Zuiveringsgebied Riemst

23389 BILZEN	Afkoppeling Weyerkensbeek	2.645.145 EUR
--------------	---------------------------	---------------

BEKKEN VAN DE NETE*Zuiveringsgebied Beerse*

23310 BEERSE	Overstortbehandeling overstort RWZI Beerse	1.746.775 EUR
--------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Duffel

22400 DUFFEL	Renovatie collector Hondiuslaan	2.400.000 EUR
--------------	---------------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Herentals

23346 HERENTALS	RWA Herentals-station	0 EUR
23470 VORSELAAR	RWA-as Lepelstraat en Dijkbaan	2.144.262 EUR

Zuiveringsgebied Lichtaart

23345 LILLE	Verbindingsriolering Oevelenberg en renovatie gemeentelijke leiding Wechelsebaan (N153)	4.200.000 EUR
-------------	---	---------------

Zuiveringsgebied Mechelen - Noord

23175 SINT-KATELIJNE-WAVER	Aansluiten Bosstraat	1.329.758 EUR
----------------------------	----------------------	---------------

Zuiveringsgebied Mol

22094G MOL	Renovatie doorvoerleiding Ezaart-Slagmolenstraat': gecombineerd gemeentelijk aandeel	20.150 EUR
------------	---	------------

22716 BALEN	Opheffen interferentie riolering en Zeeploop te Balen	0 EUR
-------------	---	-------

Zuiveringsgebied Turnhout

21194V TURNHOUT	Rioleringswerken Kastelein ten noorden van Noord- Brabantlaan, Laguitstraat en Heizijde	1.108.742 EUR
-----------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Wolfsdonk

22983 AARSCHOT	Verbindingsriolering Veerlestraat	475.050 EUR
----------------	-----------------------------------	-------------

Totaal voor het programmajaar 2019**191.132.723 EUR**

Optimalisatieprogramma 2020 (indicatief)

BEKKEN VAN DE BENEDEN-SCHELDE

Zuiveringsgebied Lokeren

23416 LOKEREN	Aansluiting Nieuwe Molenstraat en Beerveldestraat	1.101.840 EUR
---------------	---	---------------

Zuiveringsgebied Meise - Oppem

23380 MEISE	Gescheiden stelsel Strooistraat	627.195 EUR
-------------	---------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Overschelde

22554 DESTELBERGEN	Aansluiting Bommels	172.068 EUR
--------------------	---------------------	-------------

Zuiveringsgebied Sint-Amands

23471 SINT-AMANDS	Aansluiting Keten	0 EUR
-------------------	-------------------	-------

Zuiveringsgebied Wetteren

22375 WETTEREN	Aansluiting Brusselsesteenweg	1.081.147 EUR
----------------	-------------------------------	---------------

BEKKEN VAN DE BOVEN-SCHELDE

Zuiveringsgebied Eke

22639 NAZARETH	Collector Landuit	1.956.018 EUR
----------------	-------------------	---------------

Zuiveringsgebied Oudenaarde

23068 OUDENAARDE	Aansluiting Axelwalle	0 EUR
------------------	-----------------------	-------

23456 OUDENAARDE	Afkoppeling Holleweg	0 EUR
------------------	----------------------	-------

Zuiveringsgebied Zwalm - Sint-Denijs-Boekel

21944 HOREBEKE	collector Sint-Kornelis-Horebeke	1.830.857 EUR
----------------	----------------------------------	---------------

BEKKEN VAN DE BRUGSE POLDERS

Zuiveringsgebied Eeklo

23192 KAPRIJKE	Sanering afvalwater Westermolenstraat	301.645 EUR
----------------	---------------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Kortemark

22286 TORHOUT	Zone Weidestraat - Aartrijkestraat en pompstation - persleiding in de Aartrijkestraat	2.322.597 EUR
---------------	---	---------------

22926 TORHOUT	Verbindingscollector Keibergstraat - pompstation 96573 ter hoogte van Gaverbeek	2.365.858 EUR
---------------	---	---------------

23058 ZEDELGEM	Pompstation en persleiding Aartrijksestraat	644.793 EUR
----------------	---	-------------

Zuiveringsgebied Wingene

23409 WINGENE	Sanering Wulfhoek - Sint-Elooi	231.092 EUR
---------------	--------------------------------	-------------

BEKKEN VAN DE DEMER*Zuiveringsgebied Alken*

20430 ALKEN	RWZI Alken (Fase 2)	3.842.000 EUR
-------------	---------------------	---------------

Zuiveringsgebied Kermt

23394 HASSELT	Optimalisatie Spalbeekstraat	2.815.273 EUR
---------------	------------------------------	---------------

23442 HASSELT	Optimalisatie OS en toevoerleiding RWZI Kermt	426.984 EUR
---------------	---	-------------

Zuiveringsgebied Linter - Overhespen

23284 LINTER	Afkoppeling kazernes (Neerhespen)	359.801 EUR
--------------	-----------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Wimmertingen

23399 WELLEN	Verbindingsriolering Langenakker Bulsstraat	2.449.268 EUR
--------------	---	---------------

BEKKEN VAN DE DENDER*Zuiveringsgebied Aalst*

21277 AALST	RWZI Aalst - renovatie: uitbreiding slibverwerking	1.345.000 EUR
-------------	--	---------------

23460 AALST	Aanleg gescheiden stelsel Boudewijnlaan en RWA Trangel - Dender	5.170.636 EUR
-------------	---	---------------

Zuiveringsgebied Galmaarden

23041G GALMAARDEN	Aansluiting Langestraat - Heystraat: gecombineerd gemeentelijk aandeel	309.313 EUR
-------------------	--	-------------

Zuiveringsgebied Geraardsbergen

23459 LIERDE	Afkoppeling Reukenstraat - Hoogstraat - Broekstraat	337.367 EUR
--------------	---	-------------

Zuiveringsgebied Liedekerke

20194 NINOVE	Afleiding Vogelzangbeek en aansluiting op collector Iddergem - Denderhoutem	1.695.863 EUR
--------------	---	---------------

Zuiveringsgebied Ninove

22781 NINOVE	Aansluiting van Steenhout en Kleine Rijstraat	1.328.749 EUR
--------------	---	---------------

Zuiveringsgebied Zandbergen

23457 GERAARDSBERGEN	Afkoppeling Nuchten	1.487.852 EUR
----------------------	---------------------	---------------

BEKKEN VAN DE DIJLE ZENNE*Zuiveringsgebied Beersel*

23365 HALLE	Verplaatsen collector Graankaai en persleiding Slingerweg	2.680.003 EUR
-------------	---	---------------

23427 SINT-PIETERS-LEEUEW	Verbindingsriolering Pijnbroekstraat	0 EUR
---------------------------	--------------------------------------	-------

Zuiveringsgebied Humbeek-Sas

21418 GRIMBERGEN	Aanvoer vuilvracht naar KWZI Grimbergen - Humbeek Sas	320.721 EUR
------------------	---	-------------

Zuiveringsgebied Zemst - Hofstade

23256 BOORTMEERBEEK	Aansluiting Rijkenhoekstraat, Aarschotsebaan en Langestraat	1.709.898 EUR
---------------------	---	---------------

Zuiveringsgebied Zemst - Larebeek

23426 ZEMST	Aansluiting KWZI Kesterbeek en KWZI Larebeek	4.351.041 EUR
-------------	--	---------------

BEKKEN VAN DE GENTSE KANALEN*Zuiveringsgebied Gent*

23375 GENT	Slibverwerking RWZI Gent	1.320.000 EUR
------------	--------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Nevele

23423 NEVELE	Optimalisatie doorvoerbeiet naar RWZI Nevele	689.178 EUR
--------------	--	-------------

Zuiveringsgebied Sinaai

22692 SINT-NIKLAAS	Aansluiting Schoonhoudt	2.255.467 EUR
--------------------	-------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Zelzate

22246 ASSENEDE	Sanering Zwarteluisbeek	497.000 EUR
----------------	-------------------------	-------------

BEKKEN VAN DE IJZER*Zuiveringsgebied Bovekerke*

23420 KOEKELARE	Sanering Moskou	787.839 EUR
-----------------	-----------------	-------------

Zuiveringsgebied Kortemark

20582 KORTEMARK	RWZI Kortemark (fase 2)	3.500.000 EUR
-----------------	-------------------------	---------------

22664 KORTEMARK	Aansluiting Edewallestraat - Spondestraat	3.235.876 EUR
-----------------	---	---------------

23330 HOOGLEDE	Aansluiting Hogestraat - Kortemarkstraat - Hoogledestraat op collector 20176	2.555.995 EUR
----------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Oostende

22942 MIDDELKERKE	Collector doortocht Lombardsijde	4.655.616 EUR
-------------------	----------------------------------	---------------

23208 OOSTENDE	Strategische RWA-leiding Nieuwpoortsesteenweg (N318)	6.285.630 EUR
----------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Vleteren

22428 VLETEREN	Optimalisatie toevoerleiding RWZI Vleteren	1.272.549 EUR
----------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Woumen

23087 DIKSMUIDE	Vernieuwing persleiding en gravitaire collector Oostendestraat	3.790.097 EUR
-----------------	--	---------------

23278 HOUTHULST	Aanleg DWA-leiding in 7e-Geniestraat en Zarrendreef tussen Ooststraat en Stadenstraat	618.587 EUR
-----------------	---	-------------

BEKKEN VAN DE LEIE*Zuiveringsgebied Anzegem - Centrum*

22824 ANZEGEM	Collector Huttegem	2.504.000 EUR
---------------	--------------------	---------------

Zuiveringsgebied Beveren - Leie

23141 HARELBEKE	Sanering Vondelstraat	186.247 EUR
-----------------	-----------------------	-------------

Zuiveringsgebied Ledegem

23265 MOORSLEDE	Prioritaire riolering Menenstraat - Kortrijksestraat	895.862 EUR
-----------------	--	-------------

Zuiveringsgebied Menen

20235 MENEN	Collector L.A.R. langs Paalbeek	504.890 EUR
-------------	---------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Roeselare

23125 HOOGLEDE	Aansluiting Sleihage	1.005.958 EUR
----------------	----------------------	---------------

23127 ROESELARE	Afkoppeling inlaten De Tassche te Ardoeie / Roeselare	222.126 EUR
-----------------	---	-------------

23325 STADEN	Prioritaire riolering Moststraat - Roeselarestraat	1.419.221 EUR
--------------	--	---------------

23453 ARDOOIE	Afkoppelen inlaten Stationstraat, Lampernissestraat en Spinnepijpstraat.	457.035 EUR
---------------	--	-------------

BEKKEN VAN DE NETE*Zuiveringsgebied Geel*

23379 GEEL	RWZI Geel : uitbreiding en aanpassing	5.120.000 EUR
------------	---------------------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Lichtaart

23469 KASTERLEE	Verbindingsriolering Hoge Rielen	612.000 EUR
-----------------	----------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Morkhoven

22446 GROBBENDONK	Sanering overstort Kleine Beek te Bouwel	1.850.000 EUR
-------------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Tessenderlo

20700 LEOPOLDSBURG	Optimaliseren overstort bij Verbindingsriolering Asdonckstraat	668.385 EUR
--------------------	--	-------------

23468 LEOPOLDSBURG	Pompstation Boskantstraat	1.458.257 EUR
--------------------	---------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Turnhout

23223 TURNHOUT	Afkoppeling Schorvoortloop	327.516 EUR
----------------	----------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Westerlo

23342 LAAKDAL	Verbindingsriolering Diestse Baan-Averboodse Baan	658.000 EUR
---------------	---	-------------

Totaal voor het programmajaar 2020**92.618.211 EUR**

Optimalisatieprogramma 2021-2023 (indicatief)

BEKKEN VAN DE BENEDEN-SCHELDE

Zuiveringsgebied Bambrugge

22469 HERZELE	Afkoppeling Kasteelgracht en overloop vijver Burcht	1.150.000 EUR
---------------	---	---------------

Zuiveringsgebied Beveren

22677 BEVEREN	aansluiting Priemstraat	765.123 EUR
---------------	-------------------------	-------------

23137 BEVEREN	Optimalisatie berging en overstortwerking Beveren	906.351 EUR
---------------	---	-------------

Zuiveringsgebied De Klinge

23066 SINT-GILLIS-WAAS	VBR Kronenhoek	735.211 EUR
------------------------	----------------	-------------

Zuiveringsgebied Dendermonde

22857 BUGGENHOUT	Aansluiting Vekenstraat	848.069 EUR
------------------	-------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Gent

22496 MERELBEKE	Merelbeke Flora - Ontsluiting RWA Fraterstraat	2.050.796 EUR
-----------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Hamme

23371 HAMME	Optimalisatie zuiveringsgebied Hamme	1.236.729 EUR
-------------	--------------------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Kieldrecht

22693 BEVEREN	Optimalisatie collectorenstelsel zuiveringsgebied Kieldrecht	919.903 EUR
---------------	--	-------------

Zuiveringsgebied Laarne

22558 LAARNE	Collector Steentjesstraat - Rivierstraat - 2de fase	344.529 EUR
--------------	---	-------------

Zuiveringsgebied Lede

22380 LEDE	Afkoppeling vijver Kasteel Ronkenburg	550.066 EUR
------------	---------------------------------------	-------------

22381 LEDE	Afkoppeling inlaten Heiplasstraat	759.086 EUR
------------	-----------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Londerzeel

22697 LONDERZEEL	Aansluiting Lippelostraat - Kruisheide via Zwaantje	1.221.932 EUR
------------------	---	---------------

22698 LONDERZEEL	Aansluiting Brusselsestraat	428.059 EUR
------------------	-----------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Malle

23069 MALLE	Verbindingsriolering Wijngaardstraat- Antwerpsesteenweg fase 2 Wijngaardstraat	1.020.307 EUR
-------------	---	---------------

23341 MALLE	Verbindingsriolering Mostheugelstraat	425.024 EUR
-------------	---------------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Merchtem

22766 MERCHTEM	collector Breestraeten-Terlinden	847.230 EUR
----------------	----------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Opwijk - Mazenzele

21917 OPWIJK	Collector Mansteen	97.505 EUR
--------------	--------------------	------------

Zuiveringsgebied Pulderbos

23107 ZOERSEL	Verbindingsriolering Wandelweg fase 3	1.124.892 EUR
23108 ZOERSEL	Verbindingsriolering Wandelweg fase 4	899.693 EUR

Zuiveringsgebied Ruisbroek

22703 KAPELLE-OP-DEN-BOS	Afkoppeling Kuiermansstraat - Paalijkbeek	1.500.515 EUR
--------------------------	---	---------------

Zuiveringsgebied Schoten

22160 SCHOTEN	RWZI Schoten - capaciteitsuitbreiding	2.538.000 EUR
---------------	---------------------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Sint-Lievens-Houtem - Bavegem

20740 ZOTTEGEM	Collector Oombergen	1.316.996 EUR
23358 OOSTERZELE	Collector Kouterkesbeek: fase 2 - van IJshoutestraat tot Leeg Bracht	482.821 EUR

Zuiveringsgebied Temse

22461 TEMSE	Aansluiting Houtbriel	1.600.000 EUR
23247 KRUIBEKE	Aansluiting Barbierstraat	1.123.602 EUR

Zuiveringsgebied Wichelen

21655 WICHELEN	Aansluiting Steenkouter	325.086 EUR
22282 WICHELEN	Collector Bruinbeke - Fase 2	717.818 EUR

Zuiveringsgebied Zele

22559 ZELE	Aansluiting Rinkhout	1.163.810 EUR
------------	----------------------	---------------

BEKKEN VAN DE BOVEN-SCHELDE*Zuiveringsgebied Avelgem*

20665 ANZEGEM	Collector Sint-Arnoldusbeek	2.123.218 EUR
23432 ZWEVEGEM	Collector Kerkstraat - Ter Moude	500.000 EUR

Zuiveringsgebied Brakel

22318 BRAKEL	Optimalisatie stelsel Brakel	147.172 EUR
--------------	------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Brakel - Michelbeke

22909 BRAKEL	Sanering Meierij	1.315.223 EUR
--------------	------------------	---------------

Zuiveringsgebied Gavere

22359 ZINGEM	PS + PL Heulestraat	295.733 EUR
22519 NAZARETH	Collector Stoofstraat-Snepstraat	476.134 EUR

Zuiveringsgebied Gavere - Baaigem

20498 GAVERE	Collector Baaigem	860.235 EUR
21937 GAVERE	KWZI Gavere - Baaigem	407.454 EUR

Zuiveringsgebied Gent

23318 DE PINTE	Aansluiting Den Beer	772.537 EUR
----------------	----------------------	-------------

Zuiveringsgebied Kluisbergen

22270	KLUISBERGEN	Verbindingscollector Stationsstraat	204.178	EUR
22342	KLUISBERGEN	Collector Zulzeke	1.762.968	EUR

Zuiveringsgebied Nederzwalm

20275	ZWALM	RWZI Nederzwalm	2.637.928	EUR
20637	ZWALM	Collector Stampkotbeek - Munkbosbeek	2.576.157	EUR
21940	ZWALM	Collector Dries-Te-Latem	1.447.325	EUR

Zuiveringsgebied Oudenaarde

22196	OUDENAARDE	Afkoppeling Edelareberg	575.000	EUR
-------	------------	-------------------------	---------	-----

Zuiveringsgebied Schorisse

23164	HOREBEKE	Collector Steenberg - Boskant	1.757.181	EUR
23165	MAARKEDAL	Collector Parkstraat - Stokstraat	563.000	EUR

Zuiveringsgebied Zwalm

22353	ZOTTEGEM	Aansluiting Ten Bosse	119.335	EUR
22354	ZOTTEGEM	Optimalisatie stelsel Zwalm	190.855	EUR

Zuiveringsgebied Zwalm - Sint-Denijs-Boekel

22518	HOREBEKE	Collector Sint-Maria-Horebeke	2.292.827	EUR
-------	----------	-------------------------------	-----------	-----

BEKKEN VAN DE BRUGSE POLDERS*Zuiveringsgebied Aalter*

22686U	AALTER	Verbindingsriolering Stratem	1.023.424	EUR
23152	KNESSELARE	Afkoppeling inlaten Eentveldstraat	601.477	EUR

Zuiveringsgebied Brugge

22706	OOSTKAMP	Optimalisatie overstort Dalevijversbeek	1.715.731	EUR
22837	ZUIENKERKE	Vervanging persleiding van PS Kerkstraat	765.549	EUR

Zuiveringsgebied Knokke

22839	KNOKKE-HEIST	Vervanging persleidingen PS Zoutelaan - Konijnendreef tot RWZI Knokke	2.861.227	EUR
-------	--------------	---	-----------	-----

Zuiveringsgebied Kortemark

22335	TORHOUT	Aansluiting Pottebezemstraat - Oude Gentweg - Driekoningenstraat	1.393.964	EUR
23347	ZEDELGEM	Aansluiting Ossebilkstraat - Moubekestraat	877.798	EUR

Zuiveringsgebied Maldegem

22431	MALDEGEM	Sanering Moerhuize	76.000	EUR
23086	MALDEGEM	Sanering Urselweg	2.057.428	EUR

Zuiveringsgebied Wingene

22173 WINGENE	Verbinding 2DWA-riool Lavoordestraat met collector Heremeerstraat	533.061 EUR
22201 WINGENE	Aansluiting Meiboomstraat	236.405 EUR
22831 WINGENE	Sanering Barrierke - Raakske - Drieweg (fase 2: Beernemsteenweg - Haakske)	895.601 EUR
23210 WINGENE	Aansluiting afvalwater regio Vrijgeweidstraat	1.084.497 EUR

BEKKEN VAN DE DEMER*Zuiveringsgebied Aarschot*

22980 HOLSBEEK	Verbindingsriolering Holsbeeksesteenweg, Rot	1.036.143 EUR
----------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Alken

22545 ALKEN	Verbindingsriolering Lindestraat(Alken)	713.811 EUR
22828 ALKEN	Verbindingsriolering Pleinstraat(Alken)	1.178.355 EUR
22966 ALKEN	Verbindingsriolering Steenweg	2.506.034 EUR
23100 BORGLOON	Aansluiting Rullekoven	2.072.505 EUR

Zuiveringsgebied Bekkevoort

22946 BEKKEVOORT	Verbindingsriolering Struikstraat, Zelliksebaan	2.142.662 EUR
23217 TIELT-WINGE	Aansluiting Meensel naar Bekkevoort	370.386 EUR

Zuiveringsgebied Beverlo

22896 BERINGEN	Optimalisatie overstorten Beverlo	940.914 EUR
----------------	-----------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Bilzen

22891 BILZEN	Optimalisatie overstort Rentfortmolen	1.755.972 EUR
23387 BILZEN	Optimalisatie overstort Hoelbeek Fieten	1.060.910 EUR
23388 BILZEN	Optimalisatie overstort Riemsterweg en afkoppeling Watergatloop	130.570 EUR

Zuiveringsgebied Diest

22734 DIEST	Verbindingsriolering Hezerheiweg	1.437.200 EUR
23005 BEKKEVOORT	Verbindingsriolering Kareelbos	308.023 EUR
23016 DIEST	Sanering lozingspunten Peerstraat (Kleine Beek)	436.889 EUR

Zuiveringsgebied Engsbergen

23000 TESSENDERLO	Verbindingsriolering Achterheide, Oude Baan	981.773 EUR
23218 DIEST	Verbindingsriolering Genevenne	497.388 EUR

Zuiveringsgebied Geetbets

20105 LINTER	Verbindingsriolering Eendenstraat - Molenstraat	855.831 EUR
20501 LINTER	Collector Roelbeek (Linter) of KWZI	3.251.398 EUR
22126 LINTER	Aansluiting Dotermonstraat op collector en aansluiting Grote Steenweg op Dotermonstraat	766.112 EUR

22404	GEETBETS	verbindingsriolering Rummen fase 2	2.956.464	EUR
22900	KORTENAKEN	aansluiting Ransberg(Kortenaken)	2.236.224	EUR
23276	GEETBETS	Verbindingsriolering Rummen fase 3	1.823.668	EUR
<i>Zuiveringsgebied Genk</i>				
23071	GENK	Uitbreiding en aanpassing RWZI Genk	745.000	EUR
23391	GENK	Sanering overstort Slagmolen	236.268	EUR
23392	GENK	Saneren en optimaliseren overstort Hoefstadstraat	7.304.558	EUR
23445	GENK	Optimalisatie OS Dijkstraat en Heppenzeelstraat	1.899.806	EUR
<i>Zuiveringsgebied Glabbeek</i>				
22808	GLABBEEK	Verbindingsriolering Molenstraat	422.113	EUR
22810	GLABBEEK	Verbindingsriolering Oplintersesteenweg	1.400.914	EUR
22953	GLABBEEK	Verbindingsriolering Grotestraat	560.986	EUR
22954	GLABBEEK	Verbindingsriolering Rode	788.549	EUR
<i>Zuiveringsgebied Glabbeek - Kapellen</i>				
20564	GLABBEEK	Verbindingsriolering Kapellen	939.405	EUR
<i>Zuiveringsgebied Halen</i>				
22460	HERK-DE-STAD	Optimalisatie overstort Herk-de-stad (Herkkantstraat)	260.064	EUR
22541	LUMMEN	Optimalisatie overstort Zelemsebaan-Meldertsebaan	725.068	EUR
22737	DIEST	Verbindingsriolering Hees	693.562	EUR
22895	LUMMEN	Optimalisatie overstorten te Lummen	495.371	EUR
23275	HERK-DE-STAD	Kiezelweg Herk-de-stad : renovatie aantasting H2S	123.664	EUR
23447	HALEN	Renovatie en optimalisatie VBR Zelem (94373)	195.944	EUR
23448	HASSELT	Optimalisatie PS Wijersstraat 1 - Jannestraat	2.200.637	EUR
23449	HERK-DE-STAD	Optimalisatie PS Wijerstraat 2 - Schoolstraat	1.516.900	EUR
<i>Zuiveringsgebied Hasselt</i>				
23393	HASSELT	Optimalisatie Trekschurebeek	2.357.175	EUR
23443	HASSELT	Bypass collector Diepenbeek Hasselt	4.701.076	EUR
<i>Zuiveringsgebied Koersel</i>				
23439	HEUSDEN-ZOLDER	Afkoppeling grachten Singelstraat	418.996	EUR
23440	HEUSDEN-ZOLDER	Optimalisatie PS Garenstraat	749.063	EUR
23441	BERINGEN	Studie optimalisatie overstorten zuiveringsgebied Koersel	0	EUR
<i>Zuiveringsgebied Kortenaken</i>				
21055	KORTENAKEN	Verbindingsriolering Zandrodestraat, Tiensestraat en Dorpsplein	1.964.464	EUR
22898	KORTENAKEN	Verbindingsriolering Schansstraat	1.051.060	EUR

Zuiveringsgebied Kortenaeken - Kersbeek-Miskom

21054 KORTENAKEN	Verbindingsriolering Schipbroek	1.959.754 EUR
22418 KORTENAKEN	Verbindingsriolering Ransberg (Oost)	986.650 EUR
22897 KORTENAKEN	Verbindingsriolering Tiensestraat	834.563 EUR

Zuiveringsgebied Landen - Eliksem

22528 TIENEN	Verbindingsriolering Meer(Tienen) -Sint-Jobskapel(Landen)	823.686 EUR
--------------	---	-------------

Zuiveringsgebied Landen - Rumsdorp

22755 LANDEN	Afkoppeling onverharde oppervlakte in Waasmont	2.869.061 EUR
--------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Linter - Melkwezer

23151 ZOUTLEEUW	Aansluiting Helen-Bos	1.153.544 EUR
-----------------	-----------------------	---------------

Zuiveringsgebied Messelbroek

22986 AARSCHOT	Verbindingsriolering Kapelleke	246.256 EUR
----------------	--------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Roosbeek

22214 BOUTERSEM	Afkoppeling grachtinlaat Lubbeeksestraat	526.897 EUR
22216 BOUTERSEM	Afkoppelen grachtinlaat Honsemsestraat en grachten Neervelpsestraat en Keizerstraat	590.548 EUR

Zuiveringsgebied Rotselaar

22988 HOLSBEEK	Verbindingsriolering Lindestraat, Vekestraat	602.115 EUR
22989 HOLSBEEK	Verbindingsriolering Langestraat	546.965 EUR
22990 HOLSBEEK	Verbindingsriolering Horststraat, Lozenhoek en Cleerbeek	2.118.777 EUR
22991 HOLSBEEK	Verbindingsriolering Dorp	240.567 EUR
22992 HOLSBEEK	Verbindingsriolering Panoramastraat	469.756 EUR
22993 HOLSBEEK	Verbindingsriolering Blauwmolenstraat, Vlasselaar en Steenweg op Nieuwrode	1.759.052 EUR

Zuiveringsgebied Sint-Joris-Winge

22816 TIELT-WINGE	Verbindingsriolering Kraasbeek	898.267 EUR
22947 TIELT-WINGE	Aansluiten Houwaart op Sint-Joris-Winge	486.036 EUR
22975 LUBBEEK	Verbindingsriolering Tiensesteenweg (Binkom)	868.804 EUR
22976 LUBBEEK	Verbindingsriolering Binkomstraat	316.963 EUR
22977 LUBBEEK	Verbindingsriolering Terkeyen	820.068 EUR
22978 LUBBEEK	Verbindingsriolering Heide, Aardebrug	2.041.491 EUR
23015 TIELT-WINGE	Aansluiten vuilvracht Gouden Kruispunt	588.687 EUR

Zuiveringsgebied Sint-Truiden

21970 SINT-TRUIDEN	Optimalisatie Centrum-Zuiden verbinden met collector Molenbeek	1.961.899 EUR
--------------------	--	---------------

22532	NIEUWERKERKEN	Aansluiting Schelfheide	310.950	EUR
22544	WELLEN	Verbindingsriolering Beursstraat	688.532	EUR
23395	SINT-TRUIDEN	Collector Diestersteenweg fase 2	4.519.435	EUR
23396	SINT-TRUIDEN	Optimalisatie Zeppenren	2.680.599	EUR
23444	NIEUWERKERKEN	Verbindingsriolering Diestersteenweg, Klein Tegelrijstraat	4.383.297	EUR
<i>Zuiveringsgebied Tessenderlo</i>				
22742	TESSENDERLO	Optimalisatie rioleringsstelsel Tessenderlo	717.844	EUR
23001	TESSENDERLO	Verbindingsriolering Varode	595.728	EUR
<i>Zuiveringsgebied Tielt - Winge</i>				
22135	TIELT-WINGE	Verbindingsriolering Boterstraat	354.349	EUR
22979	TIELT-WINGE	Verbindingsriolering Keulestraat fase 2	367.352	EUR
23337	TIELT-WINGE	Collector Houwaart fase 2	1.887.963	EUR
<i>Zuiveringsgebied Tienen</i>				
23114	TIENEN	Verbindingsriolering Druivenweg	253.958	EUR
23438	TIENEN	Maatregelen optimalisatie RWA Tienen	1.079.417	EUR
<i>Zuiveringsgebied Vissenaken</i>				
22417	LUBBEEK	Verbindingsriolering Helstraat	4.333.661	EUR
<i>Zuiveringsgebied Zolder</i>				
23428	HEUSDEN-ZOLDER	RWZI Zolder - 2de fase	1.261.000	EUR
<i>Zuiveringsgebied Zoutleeuw</i>				
22118	ZOUTLEEUEW	Aansluiting Tiensestraat	1.436.294	EUR
<u>BEKKEN VAN DE DENDER</u>				
<i>Zuiveringsgebied Aalst</i>				
22247	LEDE	Afkoppeling Zwartengracht	192.264	EUR
23078	AALST	Heraanleg collector Siesegembeek	2.806.463	EUR
<i>Zuiveringsgebied Bambrugge</i>				
23390	HERZELE	Verbindingsriolering Ressegemstraat - Otterkant	632.240	EUR
<i>Zuiveringsgebied Dendermonde</i>				
23355	LEBBEKE	Aansluiting Lange en Korte Breestraat via Brusselsesteenweg	2.373.842	EUR
23359	MERCHTEM	Aansluiting Dries - Holbeek	504.455	EUR
<i>Zuiveringsgebied Galmaarden</i>				
22489	GALMAARDEN	Aansluiting Winterkeer - Herhout	348.507	EUR
22962	BEVER	Aansluiting Commijn en Romont- fase 2	3.969.683	EUR

23213	HERNE	Aansluiting Arebeekstraat	1.222.627	EUR
23351	BEVER	Aansluiting Akrenbos	299.662	EUR
<i>Zuiveringsgebied Geraardsbergen</i>				
23350	GERAARDSBERGEN	Aansluiting Bosse - Gote	571.962	EUR
<i>Zuiveringsgebied Heldergem</i>				
23352	ERPE-MERE	Aansluiting Landries	1.044.728	EUR
<i>Zuiveringsgebied Liedekerke</i>				
22854	DENDERLEEUV	Afkoppeling Braamland	669.445	EUR
<i>Zuiveringsgebied Sint-Antelinks</i>				
21989	HERZELE	PS + PL Roeselarestraat	1.267.270	EUR
<i>Zuiveringsgebied Zandbergen</i>				
22223	NINOVE	Afkoppeling Breeweg - Holweg	470.611	EUR
<u>BEKKEN VAN DE DIJLE ZENNE</u>				
<i>Zuiveringsgebied Boortmeerbeek</i>				
23340	HEIST-OP-DEN-BERG	Verbindingsriolering Grootlo	2.730.000	EUR
<i>Zuiveringsgebied Heist-op-den-Berg</i>				
22998	BEGIJNENDIJK	Verbindingsriolering Peuterstraat, Baalsesteenweg	646.930	EUR
23037	HEIST-OP-DEN-BERG	RWA-as Pijpelheide	2.348.653	EUR
23144	BEGIJNENDIJK	Verbindingsriolering Mechelbaan	219.436	EUR
<i>Zuiveringsgebied Kampenhout</i>				
23281	KAMPENHOUT	RWZI Kampenhout 2de fase	1.168.911	EUR
<i>Zuiveringsgebied Leuven</i>				
23010	LUBBEEK	Verbindingsriolering Diestsesteenweg, Plein	1.601.552	EUR
<i>Zuiveringsgebied Mechelen - Noord</i>				
23422	MECHELEN	Aansluiting Ten Doorn, Steenweg op Heindonk (heffen)	1.688.519	EUR
<i>Zuiveringsgebied Pepingen - Beert</i>				
22786	PEPINGEN	KWZI Pepingen - Beert en toevoerleiding	2.925.519	EUR
<i>Zuiveringsgebied Pepingen - Elingen</i>				
20893	PEPINGEN	KWZI Pepingen - Elingen	394.570	EUR
22268	PEPINGEN	Toevoerleiding KWZI Pepingen-Elingen	506.009	EUR
<i>Zuiveringsgebied PEPINGEN - TERHEUGEN</i>				
23257	PEPINGEN	Aansluiting Daelestraat	850.365	EUR
<i>Zuiveringsgebied Rotselaar</i>				
22994	TREMELO	Verbindingsriolering Parkheidestraat	440.498	EUR

22995	TREMELO	Verbindingsriolering Baalsebaan	768.026	EUR
22996	TREMELO	Verbindingsriolering Remerstraat	679.439	EUR
22997	TREMELO	Verbindingsriolering Lange Venstraat, Pandhoevestraat	1.084.990	EUR
23006	TREMELO	Verbindingsriolering Park Tremeland	550.216	EUR
23019	TREMELO	Optimalisatie 97256 door afkoppeling opwaarts	2.243.803	EUR

Zuiveringsgebied Sint-Pieters-Leeuw

23104	LENNIK	Aansluiting Brusselsestraat	1.502.855	EUR
23232	GOOIK	Aansluiting Kesterheide	875.198	EUR

BEKKEN VAN DE GENTSE KANALEN*Zuiveringsgebied Boekhoute*

23009	ASSENEDE	Collector Landsdijk - Boekhoute	3.685.000	EUR
23290	ASSENEDE	Renovatie collector Stationsstraat na persleiding Dorp	114.195	EUR

Zuiveringsgebied Eeklo

23184	KAPRIJKE	Aanleg riolering Gentstraat (N456)	428.266	EUR
-------	----------	------------------------------------	---------	-----

Zuiveringsgebied Ertvelde

23154	EVERGEM	Optimalisatie Collector Noordlaan	1.396.385	EUR
23324	EVERGEM	Renovatie Tervenewegel	228.250	EUR

Zuiveringsgebied Evergem

23322	EVERGEM	Optimalisatie Drogenbrood	364.944	EUR
-------	---------	---------------------------	---------	-----

Zuiveringsgebied Lokeren

23320	LOCHRISTI	Aansluiting Hijfte	1.982.271	EUR
-------	-----------	--------------------	-----------	-----

Zuiveringsgebied Moerbeke

22030	WACHTEBEKE	Aansluiting Axelvaardeken	521.080	EUR
-------	------------	---------------------------	---------	-----

Zuiveringsgebied Stekene

23361	STEKENE	Vlasrootstraat: interne berging	127.656	EUR
-------	---------	---------------------------------	---------	-----

Zuiveringsgebied Watervliet

23415	SINT-LAUREINS	Aansluiting Blekkersdijk - Muizenhol - Maagd van Gent	0	EUR
-------	---------------	---	---	-----

Zuiveringsgebied Zelzate

22685	ASSENEDE	Aansluiting Maat	1.829.312	EUR
-------	----------	------------------	-----------	-----

BEKKEN VAN DE IJZER*Zuiveringsgebied Gistel - Moere*

23429	GISTEL	KWZI Gistel - Moere : 2de fase	580.000	EUR
-------	--------	--------------------------------	---------	-----

Zuiveringsgebied Kortemark

22667	HOOGLEDE	Aansluiting Noordabeelstraat	894.739	EUR
-------	----------	------------------------------	---------	-----

23199	HOOGLEDE	Centrale RWA-as Gudrunstraat, Stationsstraat en Ogierlandestraat	1.778.183	EUR
23308	LICHTERVELDE	Aansluiting Oude Bruggeweg	384.382	EUR
<i>Zuiveringsgebied Lo</i>				
22132	LO-RENINGE	Optimalisatie toevoercollector naar RWZI-Lo	891.876	EUR
<i>Zuiveringsgebied Moorslede</i>				
22817	ZONNEBEKE	PS + PL Passendalestraat (Voshoek)	125.412	EUR
<i>Zuiveringsgebied Oostende</i>				
22841	OOSTENDE	Vervanging persleiding PS Grintweg	1.512.159	EUR
22923	GISTEL	Pompstation - persleiding Provincieweg vanaf Mosselstraat tot project 22435	169.571	EUR
23331	ICHTEGEM	Aansluiting Zuidstraat	1.097.563	EUR
<i>Zuiveringsgebied Reningelst</i>				
23328	POPERINGE	Sanering Ouderdom - aansluiting op KWZI Reningelst	1.204.840	EUR
<i>Zuiveringsgebied Woumen</i>				
22922	DIKSMUIDE	Aansluiting Koekelarestreet - Lappersfortstraat	466.207	EUR
23280	DIKSMUIDE	RWZI Woumen : uitbreiding capaciteit	1.750.000	EUR
<i>Zuiveringsgebied Wulpen</i>				
22723	DE PANNE	Aanleg gescheiden stelsel N35 (De Panne)	6.854.481	EUR
22844	VEURNE	Aanpassing persleiding en pompstation Hanssenslaan	1.261.575	EUR
23201	VEURNE	Renovatie collector langs Albert I-laan - Alloenestraat te Veurne	310.000	EUR
<i>Zuiveringsgebied Zonnebeke</i>				
22681	ZONNEBEKE	Aansluiting Berten Pilstraat - Spilstraat - Beselarestreet	1.359.100	EUR
22726	ZONNEBEKE	Aansluiting vuilvracht Passendalestraat (Tyne Cothoek, Rozenveld)	214.414	EUR
<u>BEKKEN VAN DE LEIE</u>				
<i>Zuiveringsgebied Beselare</i>				
22603	ZONNEBEKE	Aansluiting Nieuw Kruikeke	178.984	EUR
<i>Zuiveringsgebied Beveren - Leie</i>				
23095	WAREGEM	Afkoppelen Barmbeek + slachthuis Goossens (?)	1.950.741	EUR
<i>Zuiveringsgebied Heule</i>				
23049	WEVELGEM	Prioritaire riolering Torrestraat - Rommelen	1.907.000	EUR
<i>Zuiveringsgebied Ingelmunster</i>				
22759	OOSTROZEBEKE	Sanering Vinkhoek	2.268.369	EUR
23054	INGELMUNSTER	Prioritaire riolering Gistelstraat	1.159.238	EUR

23261	INGELMUNSTER	Prioritaire riolering Heirweg Zuid - fase 2: aansluiting vuilvracht.	331.614	EUR
<i>Zuiveringsgebied Ledegem</i>				
22283	LEDEGEM	Prioritaire riolering Provinciebaan	1.652.229	EUR
22858	MOORSLEDE	Aansluiting Oude Heirweg	777.099	EUR
23260	WEVELGEM	RWZI Ledegem - fase 2	1.400.000	EUR
<i>Zuiveringsgebied Menen</i>				
20616	MENEN	RWZI Menen (Fase 2)	4.000.000	EUR
22758	WERVIK	Prioritaire riolering Ieperstraat (N8)	428.846	EUR
<i>Zuiveringsgebied Pittem</i>				
22499	PITTEM	Aansluiting Brugsesteenweg	1.378.330	EUR
<i>Zuiveringsgebied Roeselare</i>				
22872	ROESELARE	Optimalisatie collectorenstelsel Roeselare	1.789.640	EUR
23264	STADEN	Sanering Slijperstraat - fase 2: aansluiting vuilvracht	445.999	EUR
<i>Zuiveringsgebied Rollegem</i>				
23053	KORTRIJK	RWA-afkoppeling Argendaalstraat via Bellegemsestraat	204.000	EUR
<i>Zuiveringsgebied Tielt</i>				
22861	TIELT	Afkoppeling bedrijventerrein Tielt-Zuid	1.140.562	EUR
22864	TIELT	Afkoppeling bedrijventerrein Tielt-Noord	2.886.947	EUR
23412	TIELT	Aansluiting afvalwater Deinzesteeweg (N35) en opwaartse straten	1.625.396	EUR
<i>Zuiveringsgebied Waregem</i>				
22193	WAREGEM	Afkoppeling Kruishoutemseweg - Paterswegel	113.838	EUR
<i>Zuiveringsgebied Wulvergem</i>				
20918	HEUVELLAND	Landelijke zuivering Wulvergem (Ontwerpcap. 190 IE) + toevoerleiding	609.808	EUR
<u>BEKKEN VAN DE MAAS</u>				
<i>Zuiveringsgebied Brecht</i>				
23295	BRECHT	Collector Bevrijdingsstraat	158.985	EUR
<i>Zuiveringsgebied Essen</i>				
22607	ESSEN	Collector Dreveneind - Scham (Essen)	1.636.044	EUR
22608	ESSEN	Collector Schanker (Essen)	800.180	EUR
23008	ESSEN	Renovatie Collector Schriek - van Kalmthout naar RWZI Essen.	1.351.684	EUR
23056	ESSEN	Collector Schriek zijtak	322.265	EUR
23294	ESSEN	Optimaliseren overstorten zuiveringsgebied Essen.	504.934	EUR

Zuiveringsgebied Hoogstraten

22615	HOOGSTRATEN	Collector Maxburgdreef (Hoogstraten)	1.628.000	EUR
22616	HOOGSTRATEN	Collector Terbeeksestraat (Hoogstraten)	399.200	EUR
22617	HOOGSTRATEN	Collector Achteraard (Hoogstraten)	2.723.569	EUR
22619	HOOGSTRATEN	Collector Loenhoutseweg - lokaal pact (Hoogstraten)	324.800	EUR
22620	HOOGSTRATEN	Collector Heerle (Hoogstraten)	996.000	EUR
22621	HOOGSTRATEN	Collector Hal (Hoogstraten)	876.000	EUR
22653	RIJKEVORSEL	Collector Helhoek (Rijkevorsel)	568.800	EUR

Zuiveringsgebied Kalmthout

22626	KALMTHOUT	Collector Heikantstraat (Kalmthout)	665.600	EUR
22631	WUUSTWEZEL	Collector Kleinerberg (Wuustwezel)	1.230.620	EUR
22633	WUUSTWEZEL	Collector Slijkstraat - Lokaal Pact (Wuustwezel)	188.000	EUR
22634	WUUSTWEZEL	Collector Duinenstraat Bleekvenweg - Lokaal Pact - (Wuustwezel)	712.800	EUR
22969	ESSEN	Collector Hybergsebaan - Eekhoornlaan (Wildert - Essen)	565.285	EUR
23004	WUUSTWEZEL	Duinenstraat Zuid - Loc.Pact (Wuustwezel)	275.753	EUR

Zuiveringsgebied Kinrooi

23299	KINROOI	Collector Grootbeersel	183.153	EUR
-------	---------	------------------------	---------	-----

Zuiveringsgebied Loenhout

23298	WUUSTWEZEL	Collector Neervenweg	1.003.235	EUR
-------	------------	----------------------	-----------	-----

Zuiveringsgebied Merksplas

22474	MERKSPLAS	Collector Steenweg op Rijkevorsel (gevangenis Merksplas)	815.049	EUR
22628	MERKSPLAS	Collector Hoekeinde (Merksplas)	3.493.818	EUR
23170	MERKSPLAS	Doorvoer vuilvracht Zondereigen naar RWZI Merksplas	1.361.643	EUR

Zuiveringsgebied Peer

22635	PEER	Optimalisatie overstort Op de Kippen (Peer)	306.593	EUR
-------	------	---	---------	-----

Zuiveringsgebied Poppel

22652	RAVELS	Collector Mierdsedijk-Hoenderweg (Ravels)	887.791	EUR
23166	RAVELS	Renoveren persleiding Hegge - Verbindingsweg (Ravels)	1.248.211	EUR
23296	RAVELS	Collector Mierdsedijk, Hoenderweg	1.888.673	EUR

BEKKEN VAN DE NETE*Zuiveringsgebied Arendonk*

23467	ARENDONK	Aanleg gescheiden stelsel Begijnhof en Wampenberg ter sanering overstorten Arendonk	2.284.600	EUR
-------	----------	---	-----------	-----

Zuiveringsgebied Berlaar

22801 LIER	Verbindingsriolering Slenderstraat	1.044.853 EUR
------------	------------------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Beverlo

23398 BERINGEN	Optimalisatie overstorten Beverlo: Wurvennestraat en Groenhoekstraat	1.586.791 EUR
----------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Duffel

23222 DUFFEL	Verbindingsriolering Binnenweg	2.259.515 EUR
--------------	--------------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Geel

23031 GEEL	Verbindingsriolering Retieseweg	2.157.845 EUR
------------	---------------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Grobbendonk

23224 GROBBENDONK	Renovatie gemeentelijke leiding Oude Steenweg	522.995 EUR
-------------------	---	-------------

Zuiveringsgebied Heist-op-den-Berg

22551 BEGIJNENDIJK	Verbindingsriolering Kwetterstraat, Moorsemsestraat, Betekomsesteenweg	2.009.431 EUR
--------------------	--	---------------

22552 BEGIJNENDIJK	Verbindingsriolering Soelstraat, Moorsemsestraat	1.570.592 EUR
--------------------	--	---------------

Zuiveringsgebied Herentals

22444 HERENTALS	Sanering overstort Vogelzang te Herentals	1.640.145 EUR
-----------------	---	---------------

Zuiveringsgebied Hove

22445 HOVE	Optimalisatie toevoercollector en RWZI Hove	2.465.873 EUR
------------	---	---------------

Zuiveringsgebied Itegem

22209 HEIST-OP-DEN-BERG	Aansluiting lozingspunt Isschotweg	3.081.415 EUR
-------------------------	------------------------------------	---------------

22441 HEIST-OP-DEN-BERG	Sanering Bevelsesteenweg	1.102.618 EUR
-------------------------	--------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Malle

22090 BEERSE	Afkoppeling Gooskens	184.453 EUR
--------------	----------------------	-------------

Zuiveringsgebied Mol

22398 MOL	Sanering overstort Slagmolenstraat	803.765 EUR
-----------	------------------------------------	-------------

23225 GEEL	Verbindingsriolering Bel	1.670.550 EUR
------------	--------------------------	---------------

23226 MEERHOUT	Optimalisatie collector Gestel-Borgerhout	901.555 EUR
----------------	---	-------------

Zuiveringsgebied Morkhoven

22553 BEGIJNENDIJK	Verbindingsriolering Busschotsstraat	2.136.333 EUR
--------------------	--------------------------------------	---------------

22805 HERENTHOUT	Verbindingsriolering Herentalsesteenweg	717.500 EUR
------------------	---	-------------

22867 OLEN	RWA-hoofdas Krijnigestraat-Ridderbergloop	2.196.756 EUR
------------	---	---------------

23142 BEGIJNENDIJK	Verbindingsriolering Vijversstraat	449.438 EUR
--------------------	------------------------------------	-------------

23143 BEGIJNENDIJK	Verbindingsriolering Kasteelstraat	234.065 EUR
--------------------	------------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Nijlen

22707 NIJLEN	Renovatie riolering Kessel-dorp	166.010 EUR
--------------	---------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Ravels

22862 RAVELS	Afkoppeling Wouwerloop	318.198 EUR
--------------	------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Retie

23111 RETIE	Verbindingsriolering Postel ter Heide	1.544.970 EUR
-------------	---------------------------------------	---------------

Zuiveringsgebied Turnhout

23407 TURNHOUT	RWA-as Turnhout-Zuid (N140 Steenweg op Gierle)	349.646 EUR
----------------	--	-------------

Zuiveringsgebied Westerlo

22555 TESSENDERLO	Verbindingsriolering Sparrenweg	488.448 EUR
-------------------	---------------------------------	-------------

Zuiveringsgebied Wolfsdonk

21368 AARSCHOT	Verbindingsriolering De Blakers	1.196.957 EUR
----------------	---------------------------------	---------------

22982 AARSCHOT	Verbindingsriolering Diepven	955.766 EUR
----------------	------------------------------	-------------

22984 AARSCHOT	Verbindingsriolering Mouthorensteenweg	1.047.604 EUR
----------------	--	---------------

22985 SCHERPENHEUVEL-ZICHEM	Verbindingsriolering Langestraat, Nieuwstraat	1.706.017 EUR
-----------------------------	---	---------------

23036 HERSELT	Verbindingsriolering Vulderhoek	800.806 EUR
---------------	---------------------------------	-------------

Totaal voor het programmajaar 2021-2023**336.128.382 EUR**

OVERZICHT VAN DE PROJECTEN OP HET ONTWERP-OPTIMALISATIEPROGRAMMA 2019

Bijlage 1b

Projectnr	Gemeente	Projectomschrijving	IP-raming	Aandeel	
				Regulier Budget	Budget Lokaal Pact
20017V	Borgloon	Aanleg gescheiden riolering Oorsprongstraat (excl. Tapstraat-Kleyestraat) en Nielstraat (excl. Zilverstraat-Oorsprongstraat)	1.975.098,00	-	1.975.098,00
20101	Zoutleeuw	Collector Oude Spoorweg (Zoutleeuw)	4.968.507,00	4.968.507,00	-
20101G	Zoutleeuw	Collector Oude Spoorweg (Zoutleeuw): gecombineerd gemeentelijk aandeel	943.623,00	-	943.623,00
20102G	Zoutleeuw	Collector Oude Spoorweg (Linter): gecombineerd gemeentelijk aandeel (wachtaansluitingen)	5.400,00	-	5.400,00
20293	Wetteren	RWZI Overschelde 2de fase	1.450.000,00	1.450.000,00	-
20330G	Herzele	Pompstation + persleiding Holmanstraat: gecombineerd gemeentelijk aandeel	27.610,00	-	27.610,00
20352	Tielt-Winge	Collector Houwaart fase 1	1.925.348,49	1.925.348,49	-
20451V	Hoeselt	Aanleg gescheiden riolering in Schalkhovenstraat en Lindenhofstraat	1.388.851,00	-	1.388.851,00
20484AV	Diest	Doortocht Schoonaerde (N29) gecombineerd met AWV en AQF-project 20484A	761.200,00	-	761.200,00
20484BV	Diest	Aanleg van riolering in Vroentestraat, Pater Daemsstraat, Waterbosstraat, Berkstraat en Kerkstraat, gecombineerd met AQF-project 20484B	1.879.737,00	-	1.879.737,00
20513V1	Glabbeek	Aanleg gescheiden riolering in Attenrodestraat, Hoefstraat en Keibergstraat	1.386.505,00	-	1.386.505,00
20513V2	Glabbeek	Aanleg gescheiden riolering in deel Langstraat en Doellaagstraat	1.421.735,00	-	1.421.735,00
20588G	Lede	Collector Smetlede: gecombineerd gemeentelijk aandeel	1.750.707,00	-	1.750.707,00
20631	Lokeren	Collector Zeveneekskens	1.556.685,00	1.556.685,00	-
20633G	Gent	Aansluiting Mendonk: gecombineerd gemeentelijk aandeel	907.601,00	-	907.601,00
20710V	Bekkevoort	Aanleg gescheiden riolering (2DWA) in de Driesstraat	607.090,00	-	607.090,00
20730	Wetteren	RWZI Wetteren - Fase 2	1.795.000,00	1.795.000,00	-
20746V	Dendermonde	Aanleg 2DWA-rioleringen langs de Schelde, aansluitend op collector Schoonaerde - Wichelen	190.100,00	-	190.100,00
20753V1	Tongeren	Aanleg riolering in de Sint-Geertruistraat, Gravierstraat, Neerrepnstraat, Butsstraat, Binkelstraat, Sint-Lutgerussingel	1.439.817,50	-	1.439.817,50
20945	Kruishoutem	KWZI Kruishoutem - Marolle	865.411,80	865.411,80	-
21005BV	Borgloon	Sanering Hendrieken en Voort: Benaetsstraat, Kalenberg, Bronstraat (deel) en Putstraat	2.058.464,00	-	2.058.464,00
21009V	Borgloon	Aanleg gescheiden riolering in de Kroekstraat en Koekelbronstraat	1.098.566,00	-	1.098.566,00
21056	Aarschot	Verbindingsriolering Testelsteseenweg	1.748.427,51	1.748.427,51	-
21057V	Diest	Rioleringswerken wijk 'Korte Heide'	2.876.062,00	-	2.876.062,00

OVERZICHT VAN DE PROJECTEN OP HET ONTWERP-OPTIMALISATIEPROGRAMMA 2019

Bijlage 1b

Projectnr	Gemeente	Projectomschrijving	IP-raming	Aandeel	
				Regulier Budget	Budget Lokaal Pact
21058V	Kortenaken	Aanleg gescheiden riolering in Heerbaan, Nieuwstraat en Beekstraat	2.780.126,00	-	2.780.126,00
21075BV1	Nieuwerkerken	Aanleg riolering in Mierhoopweg en deel Grotestraat	1.668.377,20	-	1.668.377,20
21075BV2	Nieuwerkerken	Aanleg riolering in de Nieuwstraat	1.006.026,50	-	1.006.026,50
21194V	Turnhout	Rioleringswerken Kastelein ten noorden van Noord-Brabantlaan, Laguitstraat en Heizijde	1.108.741,76	-	1.108.741,76
21477	Lokeren	RWZI Lokeren : uitbreiding capaciteit	1.889.500,00	1.889.500,00	-
21478	Ravels	Uitbreiding RWZI Poppel	2.160.000,00	2.160.000,00	-
21501	Koekelare	Collector Veldstraat - Brugse Heirweg	969.779,00	969.779,00	-
21614V1	Alken	Sanering Kolmenstraat - Nijverheidsstraat fase 2 afkoppelen Industrieterrein	707.178,70	-	707.178,70
21614V2	Alken	Sanering Picardstraat - Kolmenstraat fase 3	1.347.220,14	-	1.347.220,14
21896V	Nieuwerkerken	Aanleg riolering in de Zwarteindestraat, Eendepoelstraat en Doorstraat	2.018.029,46	-	2.018.029,46
21938BV	Zwalm	Aanleg gescheiden rioleringsstelsel in Moldergem (excl Buurtweg 12 & 13), Konkelstraat en Wijlegem	1.656.825,00	-	1.656.825,00
22081V	Zottegem	Aanleg gescheiden stelsel in de Bambosstraat	658.663,00	-	658.663,00
22094G	Mol	Renovatie doorvoerleiding Ezaart-Slagmolenstraat': gecombineerd gemeentelijk aandeel	20.150,00	-	20.150,00
22172	Wichelen	Aansluiting Bogaert	834.804,00	834.804,00	-
22265AV	Horebeke	Aanleggen riolering in Rokegem, Auwerikstraat, Tonnestraat, Korsele en A. Hansstraat	4.094.773,00	-	4.094.773,00
22303	Zwevegem	Sanering Zwevegemstraat	2.226.060,37	2.226.060,37	-
22331G	Langemark-Poelkapelle	Aansluiting Gistelhofstraat en Galgestraat te Madonna: gecombineerd gemeentelijk aandeel	673.234,00	-	673.234,00
22344V1	Huldenberg	Aanleg gescheiden riolering in Limburg Stirumlaan (tss Veldweg en Borremansstraat) en tussen Borremansstraat en Ijse	2.169.399,00	-	2.169.399,00
22366	Gavere	Aansluiting Luxemburgstraat Zuid	534.324,79	534.324,79	-
22400	Duffel	Renovatie collector Hondiuslaan	2.400.000,00	2.400.000,00	-
22420	Tielt-Winge	Verbindingsriolering Kiezegem	1.203.647,58	1.203.647,58	-
22422AG	Ichtegem	Transportleiding Ermietshoek - Reiger - Veld - Tempel - KWZI Wijnendale: gecombineerd gemeentelijk aandeel	1.320.733,00	-	1.320.733,00
22434	Maarkedal	Aansluiting Bosgat	564.606,00	564.606,00	-
22457	Houthalen-Helchteren	Optimalisatie overstort Bonderstraat	3.589.472,00	-	3.589.472,00
22484G	Kortenberg	Pompstation en persleiding Vrebos: gecombineerd gemeentelijk aandeel	300.892,00	-	300.892,00

OVERZICHT VAN DE PROJECTEN OP HET ONTWERP-OPTIMALISATIEPROGRAMMA 2019

Bijlage 1b

Projectnr	Gemeente	Projectomschrijving	IP-raming	Aandeel	
				Regulier Budget	Budget Lokaal Pact
22485G	Bertem	Pompstation en persleiding 'Den Tomme': gecombineerd gemeentelijk aandeel	240.368,00	-	240.368,00
22506U	Ravels	Renovatie gravitaire collector Weelde, afwaarts deel (uitbreiding project 22506)	381.866,00	-	381.866,00
22516V	Kortesseem	Aanleg gescheiden riolering in Gulmerstraat, Leenstraat e.a. (in Vliermaalroot)	1.043.704,00	-	1.043.704,00
22529	Bekkevoort	Verbindingsriolering Netelzeep Muggenberg	4.913.962,00	596.580,00	4.317.382,00
22529G	Bekkevoort	Verbindingsriolering Netelzeep Muggenberg: gecombineerd gemeentelijk aandeel	405.843,00	-	405.843,00
22538V1	Diepenbeek	Aanleg gescheiden riolering (2DWA) in de Lindestraat, Ganzestraat en Tomstraat	1.600.529,00	-	1.600.529,00
22538V2	Hasselt	Aanleg gescheiden riolering (2DWA) in de Mombeekdreef en Melbeekstraat	537.934,00	-	537.934,00
22539	Halen	Studie optimalisatie overstort Vinnehoekstraat	-	-	-
22591	Brakel	Sanering Valkenberg	2.137.530,00	-	2.137.530,00
22591G	Brakel	Sanering Valkenberg: gecombineerd gemeentelijk aandeel	601.065,00	-	601.065,00
22641	Ieper	Afkoppelen inlaten door de aanleg van een gescheiden stelsel langs de N308 en de Montmorencystraat te Vlamertinge.	3.725.000,00	-	3.725.000,00
22661	Ichtegem	Aansluiting Bruggestraat - 's Gravendriesschelaan	2.558.318,13	1.768.308,17	790.009,96
22666	Kortemark	Aansluiting Amersveldestraat (Zarren)	2.637.607,23	2.637.607,23	-
22679	Sint-Gillis-Waas	Sanering Sint Gillis Waas Zuid	2.351.058,00	2.351.058,00	-
22680V	Boechout	Aansluiting Grote Hoeveweg - Ranstsesteenweg - Hondstraat - Broechemsesteenweg (gemeentelijk aandeel)	1.332.323,00	-	1.332.323,00
22716	Balen	Opheffen interferentie riolering en Zeeploop te Balen	-	-	-
22724	Wervik	Sanering vuilvracht Terhand (Magerheidstraat)	2.198.552,86	2.198.552,86	-
22725G	Moorslede	Sanering lozing Tuimelareststraat (Breulstraat): gecombineerd gemeentelijk aandeel	1.594.155,00	-	1.594.155,00
22749	Hasselt	Optimalisatie Godsheide	604.924,60	-	604.924,60
22779G	Roosdaal	Sanering Hunselberg en Tuitenberg: gecombineerd gemeentelijk aandeel	656.432,00	-	656.432,00
22838G	Wingene	Sanering Vorsevijvers: gecombineerd gemeentelijk aandeel	625.431,00	-	625.431,00
22845G	Poperinge	Aansluiting Haringe centrum op Roesbrugge: gecombineerd gemeentelijk aandeel	804.516,00	-	804.516,00
22856U	Buggenhout	Aansluiting Krapstraat - Broomstraat: uitbreiding	162.930,00	-	162.930,00
22878	Sint-Niklaas	Herwaardering bovenloop Molenbeek	3.367.416,00	-	3.367.416,00
22914V	Wingene	Sanering groene clusters rond centrum Sint-jan	2.185.165,00	-	2.185.165,00
22937	Harelbeke	Prioritaire riolering Muizelstraat	508.135,05	508.135,05	-

OVERZICHT VAN DE PROJECTEN OP HET ONTWERP-OPTIMALISATIEPROGRAMMA 2019

Bijlage 1b

Projectnr	Gemeente	Projectomschrijving	IP-raming	Aandeel	
				Regulier Budget	Budget Lokaal Pact
22944	Bredene	Bufferbekken project 21740 (Afkoppelen Collectorennetwerk te Bredene/De Haan)	274.499,95	-	274.499,95
22957	Wielsbeke	Sanering Heirweg	1.520.901,00	1.520.901,00	-
22968G	Essen	Collector Nelsebaan - Steenovenstraat (Wildert - Essen): gecombineerd gemeentelijk aandeel	336.508,00	-	336.508,00
22981	Aarschot	Verbindingsriolering Mottestraat	780.741,12	780.741,12	-
22983	Aarschot	Verbindingsriolering Veerlestraat	475.050,00	-	475.050,00
23011	Maldegem	Afkoppeling industrieterrein Krommewege	575.177,57	-	575.177,57
23048U	Kortrijk	Collector Steenstraat (Fase 1): uitbreiding	245.355,17	245.355,17	-
23050	Kortrijk	DWA-collector Mellestraat - Sint-Katharinastraat(Fase 2)	1.193.000,00	1.193.000,00	-
23057G	Avelgem	Collector Kaphoekstraat tot Langestraat: gecombineerd gemeentelijk aandeel	149.510,00	-	149.510,00
23096	Lochristi	Sanering Antwerpse Steenweg (N70) en ontsluiting RWA	1.711.743,00	1.711.743,00	-
23099G	Alken	Aansluiting Sassenbroekstraat: gecombineerd gemeentelijk aandeel	206.239,00	-	206.239,00
23123G	Stabroek	Renovatie collector Noordbeek - deel B: gecombineerd gemeentelijk aandeel	736.511,00	-	736.511,00
23146	Lummen	Verbindingsriolering Zwarte-Brugstraat, Linkhoutstraat	528.703,31	528.703,31	-
23150G	Maldegem	Sanering afvalwater Vossenhol: gecombineerd gemeentelijk aandeel	367.415,00	-	367.415,00
23175	Sint-Katelijne-Waver	Aansluiten Bosstraat	1.329.758,00	1.329.758,00	-
23185	Willebroek	RWZI Blaasveld 2de fase	1.409.947,00	1.409.947,00	-
23190	Dendermonde	Optimalisatie doorvoercollector Dokter Haekstraat	1.017.704,00	-	1.017.704,00
23202G	Middelkerke	Aansluiting Leffingestraat en Fleriskotstraat te Leffinge: gecombineerd gemeentelijk aandeel	454.181,00	-	454.181,00
23228	Lummen	Verbindingsriolering Koekoekstraat	182.863,41	182.863,41	-
23234	Lennik	Aansluiting Neerbuzingen	927.835,00	927.835,00	-
23237	Hoeilaart	Afkoppeling Terdellebeek	2.700.183,00	-	2.700.183,00
23238	Sint-Katelijne-Waver	Optimalisatie Dorp en Dijk (verbinding tussen projecten 22493 en 20219)	916.686,00	-	916.686,00
23240	Putte	Verbindingsriolering Zag en Schrieksesteenweg	3.094.636,00	3.094.636,00	-
23241	Bonheiden	Verbindingsriolering Harentstraat - Oude Booischtsebaan	626.147,00	626.147,00	-
23255	Boortmeerbeek	Aansluiting Lievekesbossen	1.540.968,00	1.540.968,00	-
23262	Moorslede	Sanering overstort Ledegemstraat te Dadizele	800.000,00	-	800.000,00
23268	Diepenbeek	Aansluiting Tierstraat	405.596,09	405.596,09	-
23279	Hasselt	RWZI Hasselt - uitbreiding capaciteit	-	-	-
23288	Antwerpen	RWZI Deurne : slibverwerking fase 3 (banddroger)	4.623.000,00	4.623.000,00	-

OVERZICHT VAN DE PROJECTEN OP HET ONTWERP-OPTIMALISATIEPROGRAMMA 2019

Bijlage 1b

Projectnr	Gemeente	Projectomschrijving	IP-raming	Aandeel	
				Regulier Budget	Budget Lokaal Pact
23300	Bree	Collector Kuilenstraat	974.285,00	974.285,00	-
23310	Beerse	Overstortbehandeling overstort RWZI Beerse	1.746.775,00	-	1.746.775,00
23332	Oud-Heverlee	Afkoppelen langsgrachten Expresweg	335.363,00	-	335.363,00
23333	Kortenbergh	Aansluiting lozingspunten Boeiendaal	1.715.545,00	1.715.545,00	-
23345	Lille	Verbindingsriolering Oevelenberg en renovatie gemeentelijke leiding Wechelsebaan (N153)	4.200.000,00	517.325,00	3.682.675,00
23346	Herentals	RWA Herentals-station	-	-	-
23348	Bever	Afkoppeling Pontembeek en Poreel	769.767,00	-	769.767,00
23353	Dilbeek	Aansluiting Bodegemstraat	446.534,66	446.534,66	-
23356	Geraardsbergen	Optimalisatie Moerbeke - Zikastraat - Mijnwerkersstraat	533.799,00	-	533.799,00
23357	Kruishoutem	Collector Deinsesteenweg	961.565,22	961.565,22	-
23360	Brakel	RWZI Brakel - Zegelsem	1.110.379,05	1.110.379,05	-
23368	Aarschot	KWZI Rillaar : uitbreiding en optimalisatie	1.432.000,00	1.432.000,00	-
23370	Hamme	RWZI Hamme : uitbreiding en aanpassing	2.750.000,00	2.750.000,00	-
23376	Oostende	Slibverwerking RWZI Oostende	1.810.000,00	1.810.000,00	-
23377	Antwerpen	RWZI Antwerpen-Noord : uitbreiding en aanpassing	2.222.000,00	2.222.000,00	-
23378	Evergem	RWZI Evergem : uitbreiding en aanpassing	1.470.000,00	1.470.000,00	-
23389	Bilzen	Afkoppeling Weyerkensbeek	2.645.145,00	-	2.645.145,00
23400	Wingene	Aanleg riolering Balgerhoekstraat en Ruiseledesteeweg	797.127,00	797.127,00	-
23408	Brakel	Collector Zegelsem (Teirlinckstraat - RWZI Zegelsem)	744.462,46	744.462,46	-
23410	Oostkamp	Aansluiting vuilvracht Westkantstraat - Vrijlatenstraat	801.171,00	801.171,00	-
23411	Anzegem	Sanering Waregemstraat - Vichtseweg - Delfien Vanhautestraat	1.266.820,00	550.982,00	715.838,00
23414	Aartselaar	RWZI Aartselaar : Effluentnabehandeling en proefproject verwijdering micropolluenten	-	-	-
23421	Overijse	Afkoppeling Nekkedelle, Duisburgsesteenweg	2.759.057,00	-	2.759.057,00
23424	Sint-Niklaas	Aansluiting Hoogkameren	655.347,00	-	655.347,00
23425	Lochristi	Aansluiting Ratte - Nerenhoek	1.367.986,00	1.367.986,00	-
23430	Deerlijk	Aanleg gescheiden stelsel t.h.v. kruispunt Belgiek op N36 (gecomb. met herinrichting kruispunt door AWW)	805.000,00	-	805.000,00
23431	Assenede	Aanleg gescheiden stelsel in de Stoepestraat ten noorden van E34 en de aansluitende ventweg (gecomb. met heraanleg N448 Stoepe-Noord door AWW)	700.883,00	-	700.883,00
23433	Herzele	Aanleg gescheiden stelsel in Provincieweg tussen Raverskouterlos en Pastorijweg (gecomb. met structureel onderhoud N46 door AWW)	579.500,00	-	579.500,00

OVERZICHT VAN DE PROJECTEN OP HET ONTWERP-OPTIMALISATIEPROGRAMMA 2019

Bijlage 1b

Projectnr	Gemeente	Projectomschrijving	IP-raming	Aandeel	
				Regulier Budget	Budget Lokaal Pact
23436	Maaseik	Aanleg gescheiden stelsel in Breehweg vanaf Hooggeistersveld tot Kinrooiersteenweg (gecomb. met structureel onderhoud N721 door AWV)	262.000,00	-	262.000,00
23437	Evergem	Afkoppeling Heilige Geestdamwaterloop	340.200,00	-	340.200,00
23446	Veurne	Heraanleg riolering in de Vaartstraat tussen Zuidburgweg en Albertlaan-I-laan (gecomb. met structureel onderhoud en fietspadenproject N390a door AWV)	2.646.961,00	-	2.646.961,00
23450	Oostrozebeke	Prioritaire riolering Ter Priemstraat - Voldersstraat	1.060.000,00	160.000,00	900.000,00
23451	Roeselare	Herwaardering Sint-Amandsbeek tussen de Ring en de Brugsesteenweg	3.923.506,00	-	3.923.506,00
23452	Kortrijk	Sanering lozingspunt Grote Wallebeek	-	-	-
23461	Diksmuide	Aanleg gescheiden stelsel in de Kaaskerkestraat, Woumenweg en Eikhofstraat (gecomb. met omleidingsweg Diksmuide tussen N35 en N369 door AWV)	916.270,00	-	916.270,00
23462	Lommel	Aanleg van gescheiden stelsel in N71 (tussen Hoeverdijk en tot voorbij Balendijk) in combinatie met AWV-werken thv kruising N71- Stationsstraat	1.034.726,00	-	1.034.726,00
23463	Sint-Laureins	Vernieuwen riolering dorpskern Sint-Laureins met aanleg riolering Leemweg tussen Dorpsstraat en Rommelsweg en bezuiden Eerstestraat - deel in gewestweg	1.076.260,47	-	1.076.260,47
23464	Maldegem	Aanleg gescheiden stelsel in N9/Staatsbaan t.h.v. nieuwe aansluiting bedrijventerrein Krommewege (gelijktijdig met AWV-werken)	217.525,00	-	217.525,00
23465	Sint-Niklaas	Optimalisatie Overstort RWZI BIS	143.000,00	-	143.000,00
23466	Kruishoutem	Aanleg gescheiden stelsel in Winston Churchillstraat (gelijktijdig met werken AWV)	521.589,00	-	521.589,00
23470	Vorselaar	RWA-as Lepelstraat en Dijkbaan	2.144.262,00	-	2.144.262,00
23472	Meise	Rioleringswerken ihkv fietssnelweg langs N276	877.243,00	-	877.243,00
23473	Dendermonde	Pompstation en persleiding Zeelse Baan	184.000,00	184.000,00	-
98250G	Sint-Genesius-Rode	Collector Kwadebeek (98250) - aanleggen van een RWA en vervangen van een DWA in de Kwadeplasstraat (gecombineerd gemeentelijk aandeel)	203.081,00	-	203.081,00
99285V	Scherpenheuvel-Zichem	Aanleg gescheiden riolering in de Ballaarstraat	745.856,00	-	745.856,00
			191.132.723,12	77.288.899,31	113.843.823,81

OPTIMALISATIEPROGRAMMA 2019

ONTWERP-INVESTERINGSPROGRAMMA VOOR DE OPTIMALISATIE VAN DE BOVENGEMEENTELIJKE ZUIVERINGSINFRASTRUCTUUR IN HET VLAAMSE GEWEST

Overzicht van de ter studie voorgestelde projecten

Bekken van de Beneden-Schelde

23414 AARTSELAAR

RWZI Aartselaar : Effluentnabehandeling en proefproject verwijdering micropolluenten

Bekken van de Demer

22539 HALEN

Studie optimalisatie overstort Vinnehoekstraat

23279 HASSELT

RWZI Hasselt - uitbreiding capaciteit

Bekken van de Leie

23452 KORTRIJK

Sanering lozingspunt Grote Wallebeek

Bekken van de Nete

22716 BALEN

Opheffen interferentie riolering en Zeeploop te Balen

23346 HERENTALS

RWA Herentals-station

CD-rom

Naast de digitale versie van het Optimalisatieprogramma 2019-2023 omvat deze CD-rom

- de motivatiefiches van alle projecten opgenomen op het Optimalisatieprogramma 2019
- de verslagen van de besprekingsvergaderingen per bekken
- de adviezen van de bekkenbesturen